

**DEWAN RAKYAT
PARLIMEN KESEBELAS
PENGKAL KEEMPAT
MESYUARAT KETIGA**

Bil. 67

Isnin

19 November 2007

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN (Halaman 1)

USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH P.M 18(1):

■ **Keruntuhan Bangunan Perbadanan Taman Negeri Perak**
- *Y.B. Tuan Lim Kit Siang (Ipoh Timur)* (Halaman 29)

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan 2008:

Jawatankuasa:-

Jadual:-

Maksud B.23

(Halaman 31)

Maksud B.24

(Halaman 115)

USUL:

Usul Anggaran Pembangunan 2008

Jawatankuasa:-

Maksud P.23

(Halaman 31)

Maksud P.24

(Halaman 115)

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Isnin, 19 November 2007

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) *mempengerusikan Mesyuarat*]

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

1. Puan Rosnah bte. Haji Abdul Rashid Shirlin [Papar] minta Menteri Kewangan menyatakan apakah tindakan dan langkah-langkah pihak kementerian di dalam menangani serta memantau isu CTOS (Credit Tip Off Service Sdn Bhd) yang menjadi topik hangat pihak media serta masyarakat pada ketika ini.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan [Datuk Seri Dr. Hilmi bin Yahaya]:

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Papar. Tuan Yang di-Pertua, saya pohon izin untuk menjawab soalan daripada Ahli Yang Berhormat Papar bersama-sama dengan soalan daripada Yang Berhormat Labuan dan juga Kota Belud pada 29 November dan juga pada 3 Disember masing-masing menyentuh perkara yang sama.

Tuan Yang di-Pertua, bagi menangani isu-isu seperti maklumat yang tidak tepat dan kemas kini oleh syarikat-syarikat rujukan kredit seperti CTOS, kerajaan kini sedang menggubal undang-undang untuk melesenkan dan mengawal selia aktiviti syarikat-syarikat rujukan kredit.

Sementara penggubalan undang-undang tersebut berjalan, langkah-langkah interim telah pun dilaksanakan seperti berikut:

- (i) kerajaan ataupun agensi-agensi kerajaan tidak dibenarkan mengguna perkhidmatan CTOS;
- (ii) institusi-institusi perbankan kini perlu mendapatkan kebenaran peminjam terlebih dahulu sebelum memperoleh maklumat peribadi mereka daripada syarikat-syarikat rujukan kredit seperti CTOS; dan
- (iii) syarikat CTOS kini tidak mengenakan sebarang bayaran terhadap individu yang ingin menyemak, membetul dan mengemas kini maklumat yang terdapat dalam pangkalan data mereka.

Mengenai tindakan bank-bank komersial yang masih menggunakan CTOS, persatuan bank-bank dalam Malaysia telah memutuskan bahawa institusi-institusi perbankan kini perlu mendapatkan kebenaran peminjam yang terbabit terlebih dahulu, sebelum memperoleh maklumat peribadi mereka daripada SRK ataupun syarikat rujukan kredit.

Industri perbankan juga telah diingatkan bahawa penggunaan maklumat dari sebarang syarikat pemberi maklumat hanya merupakan input dalam proses membuat keputusan dan bukannya sebagai membuat alasan untuk menolak sebarang permohonan pinjaman.

Puan Rosnah bte. Haji Abd. Rashid Shirlin [Papar]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Soalan tambahan seperti yang kita maklum kerajaan akan menggubal seperti yang telah diperkatakan oleh Setiausaha Parlimen tadi, iaitu undang-undang yang dikenali sebagai Akta Perlindungan Data Peribadi dan juga undang-undang Akta Kawal Selia Rujukan Kredit di bawah sektor perbankan.

Saya ingin tahu sejauh manakah perkembangan penggubalan akta-akta tersebut dan sudah tentu tindakan ini kita alu-alukan. Walau bagaimanapun adakah pihak kerajaan akan ataupun telah mewajibkan institusi kewangan dan juga perbankan hanya dibenarkan untuk merujuk kepada Jabatan Insolvensi Malaysia ataupun JIM ataupun Sistem Rujukan Maklumat Kredit Berpusat atau lebih dikenali sebagai CCRIS, Bank Negara Malaysia sahaja bagi mengurangkan sindrom *dependency* sesetengah institusi kewangan dan juga perbankan ini kepada CTOS. Terima kasih.

Datuk Seri Dr. Hilmi bin Yahaya: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya banyak syarikat-syarikat rujukan kredit CCRIS salah satu daripada, CTOS, FIS, BRIS jadi ada tiga atau empat syarikat yang menjalankan aktiviti yang sama. Memang mengikut arahan sekarang ini yang telah ditetapkan oleh kerajaan iaitu mesti mendapatkan kebenaran daripada peminjam sebelum mana-mana institusi boleh merujuk kepada SRK ataupun Syarikat Rujukan Kredit.

Mengenai rang undang-undang sebenarnya sekarang ada kementerian yang sedang menggubal undang-undang untuk tujuan yang sama iaitu KTAK (Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi) mereka menggubal satu undang-undang yang disebut sebagai Rang Undang-undang Perlindungan Data Peribadi.

Kedua, ialah Kementerian Kewangan sedang menggubal undang-undang iaitu Rang Undang-undang Syarikat Rujukan Kredit. Sekarang ini pihak AG mahukan supaya kedua-dua ini digubal menjadi satu dan sebagai rujukan satu sahaja, bukan dua. Kini sedang digubal dan dirunding dan dicadangkan akan dibentangkan dalam tahun hadapan.

Tuan Jawah anak Gerang [Lubok Antu]: Untuk CTOS mengambil maklumat – maklumat peribadi seseorang sama ini melanggar undang-undang ataupun tidak. Saya rasa CTOS boleh dipersalahkan, didakwa kerana mengambil maklumat peribadi seseorang adalah salah. Saya hendak keterangan di sini.

Datuk Seri Dr. Hilmi bin Yahaya: Tuan Yang di-Pertua, mengikut peraturan, mengikut amalan yang telah dibuat oleh CTOS, mereka mengambil maklumat daripada *public publication* seperti daripada surat khabar, mahkamah dan sebagainya dan di simpan di dalam sistem mereka. Bukan pergi secara sulit dan mengambil, tidak. Mereka mengambil secara terbuka. Kalau mengikut peraturannya tidak menyalahi kesalahan undang-undang.

2. **Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]** minta Menteri Kerja Raya menyatakan apakah langkah-langkah serta tindakan yang sedang diambil untuk menentukan setiap projek pembangunan dilaksanakan dengan sempurna melalui kerjasama kementerian lain dalam bentuk khidmat teknikal dan kepakaran.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya [Dato' Yong Khoo Seng]: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Yang Berhormat Jasin. Untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat, Kementerian Kerja Raya telah dan sentiasa menjalin kerjasama erat dengan kementerian-kementerian lain melalui penempatan pegawai-pegawai kader Jabatan Kerja Raya.

■1010

Di samping itu kementerian dan Jabatan Kerja Raya juga memastikan gred jawatan-jawatan kader tersebut adalah sesuai dengan beban tugas *complexity*, dengan izin dan kepakaran yang diperlukan oleh sesebuah 'kementerian pelanggan'. Di samping itu kementerian sedang melaksanakan gerakan pemantauan rapi pelaksanaan projek-projek Rancangan Malaysia Kesembilan melalui mesyuarat Jawatankuasa Pemantauan Projek Rancangan Malaysia Kesembilan bersama 'kementerian pelanggan'. Melalui Jawatankuasa ini isu-isu pelaksanaan projek yang tidak melibatkan bidang teknikal seperti masalah kewangan, masalah tapak projek, masalah ringkasan projek dan masalah pengalihan utiliti akan di bincang dan diselesaikan dengan segera. Selain itu masalah-masalah lain yang timbul semasa pelaksanaan projek seperti kegagalan kontraktor, kekurangan bekalan bahan binaan dan tidak kecekapan pegawai penguat kuasa akan juga dibincangkan dan diselesaikan sehingga ke peringkat atasan.

Berdasarkan kepada pengalaman kementerian melaksanakan pendekatan baru, pemantauan secara bersepadu dengan kerjasama rapat pegawai-pegawai daripada 'kementerian pelanggan' dan juga agensi pusat seperti Unit Perancangan Ekonomi, Kementerian Kewangan, Jabatan Ketua Pengarah Tanah dan Galian, Unit Penyelarasan dan Pelaksanaan, Jabatan Perdana Menteri yang menjadi ahli kepada jawatankuasa pemantauan tersebut, kementerian telah berjaya menyelesaikan masalah-masalah yang dihadapi oleh 'kementerian pelanggan'. Sehingga Oktober 2007 sebanyak 331 projek Rancangan Malaysia Kesembilan bagi 'kementerian pelanggan' telah dapat disiapkan manakala sebanyak 1,038 buah projek lagi sedang dalam pembinaan. Sebanyak 597 projek dalam proses tender. Pada tahun 2008 kementerian merancang untuk melaksanakan sebanyak 5,919 projek melalui JKR.

Kerjasama lain yang dijalinan dan dijalankan oleh kementerian ini adalah melalui perbincangan dengan kementerian lain yang meliputi perkara skop dan kos kerja yang terlibat di dalam melaksanakan sesuatu projek. Kementerian juga terlibat secara langsung di dalam proses pra-pembinaan dan melaluinya juga lawatan ke tapak projek akan dibuat. Kementerian juga terlibat secara langsung di dalam setiap mesyuarat tapak dari semasa ke semasa sehingga penyerahan projek dilakukan. Sekian.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Pada masa dahulu kita selalu mendengar perkara yang dipaparkan di dalam akhbar bahawa projek-projek pembangunan yang dijalankan oleh kerajaan menggunakan wang rakyat terbengkalai. Projek makmal komputer di sekolah-sekolah runtuh. Yang terbaru projek Royal Belum di Perak, belum apa-apa lagi sudah runtuh. Ini tidak termasuk projek MATRADE lagi. Soalan tambahan saya, adakah JKR mempunyai cukup kakitangan - kaki dan tangan, untuk mengawasi semua projek Rancangan Malaysia Kesembilan dan kalau boleh kita hendak minta kepada kerajaan supaya semua projek Rancangan Malaysia Kesembilan ini janganlah bagi kepada agensi-agensi melaksanakan sendiri semuanya melalui JKR. Itu pun sekiranya JKR mempunyai kakitangan yang cukup. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Yong Khoon Seng: Terima kasih, Yang Berhormat bagi Jasin. Memang benar ada projek yang gagal tetapi majoritinya bukan di dalam Kementerian Kerja Raya. Dari segi staf dan pegawai teknikal yang ada memang cukup di kementerian. Cumanya kalau semua projek dapat dijalankan melalui Kementerian Kerja Raya kita yakin ia boleh dibuat dengan secara halus dan baik.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum bin Osman [Lipis]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, saya dengar cerita bahawa projek-projek dalam Rancangan Malaysia Kesembilan sekarang ini *progressnya* setakat 29% ke 30% per 50%. Mengapa terjadi sedemikian?

Dato' Yong Khoon Seng: Terima kasih. Yang Berhormat, sebenarnya kalau kita hendak membuat sebatang jalan pun kita perlu membuat kajian [*Di sorak*]. Sebenarnya kita kenalah membuat kajian terhadap tanah, reka bentuk dan skop. Ini semua perlu kita jalankan sebelum kita membuat tender untuk projek ini. Akan tetapi pada tahun ini, seperti mana yang saya katakan tadi, kita telah pun melaksanakan banyak projek walaupun boleh dikatakan 30% berbanding dengan jumlah projek yang diserahkan kepada kementerian sebanyak 5,919 ia mengambil sedikit masa untuk kita membuat *preliminary*. Perancangan awalan ini memang kita perlu buat bukannya selepas kita dapatkan wang dan terus melaksanakan pada esok harinya. Tidak. Kita perlu melalui proses penyediaan tapak, pengambilan tanah dan juga membuat reka bentuk yang semuanya itu mengambil masa.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, bukankah setelah kajian dibuat baru dapat kelulusan?

Dato' Yong Khoon Seng: Bagi projek di bawah RMK memang kerajaan-kerajaan negeri yang membuat cadangan berupa reka bentuk awalan sahaja. Setelah kita menerima cadangan kita perlu meneliti dan menentukan kosnya. Sekian, Terima kasih.

3. Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai] minta Menteri Keselamatan Dalam Negeri menyatakan tindakan yang telah diambil oleh kementerian berhubung dengan kes-

kes pembunuhan terutama sekali terhadap golongan kanak-kanak yang melibatkan kes bunuh dan culik sejak akhir-akhir ini.

Timbalan Menteri Keselamatan Dalam Negeri [Dato' Mohd. Johari bin Baharum]:

Terima kasih, Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, langkah-langkah yang diambil oleh pihak polis dalam menangani kes-kes pembunuhan adalah seperti berikut:

- (i) mengambil tindakan pencegahan dan penyiasatan secara berterusan dengan bantuan masyarakat di mana mereka yang melakukan kesalahan membunuh dihadapkan ke muka pengadilan. Pendakwaan dan hukuman yang dilaksanakan ke atas seseorang penjenayah merupakan salah satu daripada bentuk pencegahan;
- (ii) mengambil tindakan khidmat kaunseling terhadap mereka yang menghadapi masalah agar mereka tidak bertindak bersendirian dan pencegahan awalan dapat dijalankan sebelum berlakunya kes pembunuhan;
- (iii) memantau dan memberi pendedahan berkaitan dengan budaya tatacara hidup di Malaysia khasnya kepada pekerja-pekerja asing yang datang bekerja di Malaysia;

■1020

- (iv) mencegah dan menangkap ke atas pendatang-pendatang tanpa izin yang berada di negara ini untuk di hantar balik;
- (v) mengambil tindakan berterusan terhadap sindiket-sindiket yg menjalankan kegiatan haram dan maksiat seperti judi, pelacuran, kegiatan VCD haram dan pengedaran dadah;
- (vi) mengambil tindakan berterusan terhadap ahli-ahli kongsi gelap, gengsterisme dan kumpulan samseng yang bertindak ganas, penculik dan kesalahan mencederakan orang;
- (vii) mempertingkatkan kehadiran polis beruniform di tempat-tempat yang dikenal pasti berpotensi berlaku kes-kes jenayah;
- (viii) melaksanakan rondaan cegah jenayah yang berterusan di kawasan yang berkemungkinan berlaku kegiatan jenayah yang boleh menyebabkan pembunuhan; dan
- (ix) mempertingkatkan pencarian maklumat risikan dalam kes bunuh.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Tebrau. Yang Berhormat bagi Kuala Krai, nanti sebab Yang Berhormat bangun lambat.

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua kebanyakan penjenayah dalam kes ragut termasuk juga mangsanya melibatkan kanak-kanak juga menggunakan cara serangan yang agak ganas tanpa menghiraukan mati hidup

mangsanya dalam bentuk serang dahulu kemudian rompak. Jadi adakah kelakuan yang hanya boleh dikatakan tidak siuman ini berkaitan dengan penagihan dadah? Adakah ini menunjukkan penagih-penagih dadah ini lebih baik ditahan daripada dibenarkan berkeliaran dan membahayakan masyarakat umum. Minta pandangan Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dato' Mohd Johari bin Baharum: Terima kasih Yang Berhormat. Daripada maklumat yang kita dapati bahaya kes-kes yang didapati iaitu kes-kes ragut ini berlaku kadang-kadang dia adalah kes *habitual* iaitu kes kadang-kadang satu orang iaitu orang yang sama meragut di sesuatu tempat. Kadang-kadang apabila di tangkap seseorang, dia melibatkan dua puluh kes yang lain. Kita kenal pasti ada mereka-mereka yang terlibat. Ini ialah adalah dari orang-orang yang agak siumanlah, tetapi berlaku juga di kalangan mereka-mereka yang terlibat dengan penagihan dadah yang *desperate* untuk melakukan jenayah ragut ini.

Jadi biasanya mereka ini sukar untuk kita bendung mereka iaitu daripada kes-kes orang-orang yang terlibat dengan dadah ini kerana terlalu ramai mereka yang terlibat dengan dadah yang terlibat dengan jenayah seperti ini. Untuk menahan mereka atau dihantar mereka di pusat-pusat serenti pun memerlukan beberapa perkara lain yang kita ambil kira.

Walau bagaimanapun pencegahan masih berterusan, dan untuk pengetahuan tuan-tuan juga Yang Berhormat sekalian kes ini berlaku kebanyakan di luar kawasan jalan-jalan raya besarlah. Terutama kes-kes dalam bandar ini ialah tidak sebahagian daripadanya, yang kebanyakan berlaku ialah di jalan raya atau di kawasan-kawasan perumahan iaitu kes-kes ragut. Di dalam bandar adalah agak minima jadi bererti bahawa satu kes ragut ini di berlaku di kawasan terlalu luas untuk penguasaan polis. Jadi kita haraplah kepada orang ramai terutama sekali kepada NGO dan juga syarikat-syarikat kawalan yg ditugaskan di kawasan-kawasan perumahan untuk membantu pihak polis dalam mengawasi kes-kes seperti.

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Timbalan Menteri yang telah memberi keterangan agak terperinci kepada cara-cara mengatasi tadi. Kita dapat tahu pihak polis di negara kita ini adalah begitu cekap berbanding dengan negara-negara jiran seperti Thailand, Indonesia dan Filipina. Kita ingin tahu apakah perkembangan terbaru siasatan pihak polis dalam mengesan penjenayah yang terlibat dalam kes penculikan, penderaan seksual dan pembunuhan kanak-kanak yang malang iaitu Nurin Jazlin Jazimin.

Adakah pihak polis berjaya mengumpul bukti-bukti yang dapat membawa kepada penangkapan suspek yang sehingga kita belum dapat tahu? Yang kedua adakah pihak kementerian sedar yang ibu bapa begitu cuai terhadap menjaga anak-anak yang menyebabkan berlaku misalnya berlaku di pasar raya di tempat-tempat temasya sehingga kanak-kanak ini senang diculik terutama sekali kepada yang hisap-hisap dadah, ganja ini. Kita dapati Seksyen 33 Akta Kanak-kanak 2001 ada menyediakan akta ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, cukuplah Yang Berhormat.

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: Kita ingin tahu apakah pihak kementerian bercadang untuk menguatkuasakan undang-undang yang sedia telah ada iaitu Akta 33 ini upaya dapat membendung daripada gejala ini berlaku secara berleluasa. Terima kasih.

Dato' Mohd Johari bin Baharum: Terima kasih Yang Berhormat. Seperti yang kita tahu berkenaan kes pembunuhan ini dilaporkan oleh media di negara kita ini secara meluas. Yang akhir sekali berkenaan dengan CCTV yang telah disiarkan di surat khabar yang pertama mengenai tiga orang lelaki itu yang telah menyerahkan diri dan mereka ini tidak terlibat. Yang kedua berkenaan seorang wanita yang keluar daripada sebuah kereta juga telah menyerahkan diri juga tidak terlibat.

Yang kita kesan ialah seorang lelaki yang bermotosikal yang masih belum dapat dikesan atau menyerahkan diri di mana balai polis. Jadi kita berharaplah pada pihak orang ramai sekiranya dapat maklumat mengenai kejadian ini dapat memberikan kerjasama pada pihak polis dalam menjalankan siasatan. Kita telah meminta kerjasama daripada FBI untuk buat *assessment* daripada gambar CCTV itu, tetapi namun demikian masih tidak dapat kesan plat nombor motosikal yang berkenaan.

Berkenaan dengan akta-akta, memanglah akta-akta yang sedia ada itu kalau boleh kita hendak laksanakanlah, tetapi kadang-kadang ia perlu juga membuat satu kajian dan kes-kes tertentu hanya boleh diambil tindakan. Jadi kita tidak boleh mengambil tindakan atas semua kes, ia bergantung kepada tiap-tiap kes berkenaan dan juga mengikut suasana yang harus kita ambil tindakan. Ia boleh mendatangkan kesan yang tidak baik sekiranya kita menguatkuasakan sesuatu rang undang-undang atau akta itu tidak mengikut kebijaksanaan kita. Terima kasih

4. Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut] minta Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani menyatakan sejauh manakah FAMA selaku agensi kerajaan yang berpengalaman dalam memasarkan produk makanan dan buah-buahan tempatan telah membantu golongan tani tempatan dan apakah program-program pemasaran yang dianjurkan FAMA sejak 2004.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani [Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim]: Tuan Yang di-Pertua, FAMA selaku agensi pemasaran telah melaksanakan pelbagai program bagi membantu golongan petani tempatan memasarkan produk makanan dan buah-buahan keluaran mereka. Di antara program-program utama yang telah dilaksanakan ialah ladang kontrak, pembangunan infrastruktur pemasaran, pembangunan usahawan, kawalan dan pengembangan pasaran, makluman pasaran serta promosi dan penjenamaan.

Bagi tempoh 2004 sehingga 2006, program-program yang dianjurkan adalah seperti :-

- (i) ladang kontrak yang bertujuan untuk memberi jaminan pemasaran kepada produk pertanian yang dikeluarkan kepada petani-petani yang mengambil bahagian;
- (ii) pembangunan infrastruktur pasaran yang menyediakan dan membangunkan infrastruktur pemasaran seperti pusat pengumpulan, pusat pengedaran, pembangunan rantaian peruncitan seperti pasar tani, desa raya, agro bazaar, pasar tani borong dan gerai buah bimbingan FAMA;
- (iii) Perkhidmatan Pembangunan Usahawan untuk membentuk dan membantu golongan usahawan di semua peringkat;
- (iv) promosi dan penjenamaan, perkhidmatan kawalan dan pengembangan untuk membangunkan kualiti standard dan peraturan;
- (v) maklumat pemasaran untuk menyediakan maklumat yang lengkap di sepanjang rantaian bekalan; dan
- (vi) penambahan ruang pasaran untuk pembelian secara terus oleh FAMA dari petani bagi memastikan keluaran mereka terutamanya buah-buahan tidak menghadapi masalah pemasaran.

Sehingga tahun 2006 melalui program-program pemasaran anjuran FAMA, seramai 3,000 orang petani telah menyertai ladang kontrak melibatkan kawasan sayur-sayuran dan buah-buahan seluas 4,506 hektar. Sebanyak RM 747.6 juta hasil tani dijual melalui pasar tani, pasar tani mega, desa raya dan pasar tani borong.

■ 1030

Sebanyak RM63.4 juta hasil buah-buahan dijual melalui gerai buah-buahan bimbingan FAMA, sebanyak RM30.4 juta hasil pertanian dijual melalui *agro* bazar dan telah berjaya mengedarkan produk PKS bernilai RM469.76 juta dengan melibatkan seramai 2,040 orang usahawan tani. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Larut.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Terima kasih Yang Berhormat. Baru-baru ini Yang Berhormat Menteri Pertanian ada mengumumkan pembukaan *attaché* pertanian di Eropah, tahniah. Satu usaha yang begitu baik. Yang saya nak bawa ini Tuan Yang di-Pertua, dua kes melibatkan wakil rakyat. Satu di Melaka, satu di Perak. Melaka tanam cabai, di Perak tanam jagung. Saya nak tanya kepada Yang Berhormat, FAMA... barangkali di Sarawak pun ada jugalah.

Seorang ahli: Ada, ada.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Ini melibatkan wakil rakyat Yang Berhormat, bukan main-main. Di ladang, diletakkan harga pasaran yang berbeza dengan waktu nak mengambil duit. Katakanlah waktu FAMA datang ke ladang, dia meletakkan harga RM1, contoh. Tiga minggu selepas itu barangkali hendak dikutip hasilnya, oh kuning timbang-

timbang merosot, tinggal 50 kati saja. Ha itulah wang yang akan dibayar. Saya nak tanya kepada FAMA, ke mana pergi wang ini kalau berlaku? Katakanlah lori itu terbalik, bererti tak dapat apa-apalah? Sedangkan FAMA ini Lembaga Pemasaran Pertanian Kebangsaan. Tak mahu jadi *Federal Agricultural Manipulating Authority*.

Bukan nak kata, kita tak mahu jadi macam itu. Jadi saya berharap, saya minta tiap-tiap kali buah-buahan timbul Datuk, lambakan buah-buahan. Penjual-penjual terpaksa hambat ke sana, kena halau, kena hambat. FAMA kata tak tahu. Jadi, saya mintalah sudah tiba masanya kalau kita nak jadi negara-negara maju, kita mesti ada pasar raya buah-buahan tempatan di setiap negeri ataupun daerah. Kita dok asyik gah dengan Giant, gah dengan apa lagi? Tesco, gah dengan apa lagi? Jadi minta penjelasan daripada Yang Berhormat, terima kasih.

Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Terima kasih Yang Berhormat. Mengenai *attaché'* pertanian, saya ingin memaklumkan di sini Yang Berhormat sebab Yang Berhormat telah bertanya mengenai *attaché'* pertanian, bukan sahaja di Eropah tapi ada tujuh tempat ya dan kesemua pegawai telah diambil dan mereka akan mula tahun ini iaitu di Netherlands, Beijing, Dubai, Sydney, Washington, Tokyo dan Bangkok. Ini adalah untuk kita mengaturkan rantai jualan kita ke negara-negara luar Yang Berhormat. Ok Yang Berhormat, masuk kepada cerita cabai dengan jagung. Yang Berhormat, sebab ini adalah *very localize* jadi saya pun sama-sama ini adalah satu yang baru bagi saya tapi Yang Berhormat, kalau dapat bagilah saya maklumat yang lebih terperinci...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Boleh, boleh. Seorang wakil rakyat wanita, seorang wakil rakyat lelaki.

Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Tak kiralah lelaki ke wanita tetapi...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Tak, makna maksud saya tadi, kalau ini kena pada batang hidung wakil rakyat, *role model*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah Yang Berhormat.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Apatah lagi orang kampung, Datuk.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tak apa, selepas ini boleh bagi butiran kepada Yang Berhormat.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Ha itu saya kata tadi. Saya tak nak sebut FAMA itu FAMA manipulasi, tak mahu lah macam itu kan. Jadi, minta benda ini. Kita wujud satu pasar raya,

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah Yang Berhormat.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Kenapa tak boleh?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sudah habis Yang Berhormat?

Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Yang Berhormat, tadi saya kata sebab saya rasa saya juga serius Yang Berhormat. Macam Yang Berhormat, saya juga serius untuk

menangani masalah ini. Ini wakil rakyat Yang Berhormat, kalau yang bukan wakil rakyat pun kita akan bela ya, kita akan bela dan untuk makluman Yang Berhormat, kita memang ada gerai buah-buahan bimbingan FAMA. Saya telah katakan tadi di mana setakat ini kita dah ada 166 unit gerai buah-buahan bimbingan FAMA. Jadi InsyaAllah Yang Berhormat, kalau ini tak juga berjaya, kita akan mencari jalan yang lain seperti apa yang mungkin dicadangkan Yang Berhormat di dalam ucapan perbahasan. Itu semua kita ambil kira Yang Berhormat, dan bagi saya Yang Berhormat, kalau Yang Berhormat katakan yang itu boleh tersusut nilainya, saya pun tidak faham sebab kita membeli daripada *source*. Jadi kalau harga itu, harga itulah kita beli. Jadi Yang Berhormat, saya cukup serius dan saya minta Yang Berhormat laporkan *direct* kepada saya supaya kita ambil tindakan.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Ini dah laporlah. Kalau bukan di Parlimen kita lapor, di mana lagi?

Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Terima kasih, terima kasih Yang Berhormat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Dah, dah. Cukup. Kalabakan.

Datuk Abdul Ghapur bin Salleh [Kalabakan]: Assalamualaikum W.B.T. Tuan Yang di-Pertua, Setiausaha Parlimen Kementerian. FAMA ini saya difahamkan ialah *Federal Agricultural Marketing Agency* tapi saya nampak dia tidak ada di Sabah. Sebab di luar bandar di Sabah banyak tanaman-tanaman, buah-buahan tidak ada *promotion* sama sekali. Jadi, bererti walaupun dia punya pengerusi dari Sabah, walaupun pengerusi dari Sabah tapi saya mahu tahu pengeluaran-pengeluaran yang dibuat oleh petani-petani luar bandar ini akhirnya Tuan Yang di-Pertua, dibuang ke laut kerana tidak laku. Jadi saya mahu tahu peranan *marketing*. Peranan FAMA ini saya mahu tahu sama ada ia sampai ke Sabah dan Sarawak atau ia hanya di bandar-bandar besar atau dia sampai ke pelosok luar bandar. Saya mahu tahu.

Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Terima kasih Yang Berhormat. Saya, pasal FAMA memang ada di merata seluruh Malaysia termasuk di Sabah Yang Berhormat. Jadi Yang Berhormat, saya...

Seorang ahli: [Menyampuk] Pengerusi pun dari Sabah.

Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: ...Pengerusi pun dari Sabah dia kata. Ha ini kawan tolonglah. Jadi Yang Berhormat, sebenarnya Yang Berhormat, ini semua menjadi satu untuk kita mencari jalan penyelesaian. Sebab itulah Yang Berhormat, kita di dalam perbahasan, di dalam soal jawab, memang kita mengalu-alukan cadangan-cadangan dan sebagainya supaya kita, kita memang mungkin belum sampai tahap yang terbaik tetapi InsyaAllah kita masih terbuka untuk apa lagi cadangan supaya kita dapat mencari jalan yang terbaik Yang Berhormat, jadi memang kita tengah mencari. Sebab itulah fakta yang saya sebutkan tadi. Sehingga tahun 2006 itu pun ada juga kejayaan, Yang Berhormat tapi mungkin belum juga mencukupi. Jadi saya berharap kita menggunakan semua segala strategi-strategi pemasaran yang ada dan terbaru

Yang Berhormat, eloklah sebab Yang Berhormat telah bertanya. Satu daripada masalah yang kita hadapi adalah negara kita ini dimasuki buah-buahan daripada luar seakan-akan lambakan. Jadi, sekarang ini kita telah menubuhkan MAQIS. MAQIS adalah *Malaysian Agricultural Quarantine and Inspection Services* di mana kalau mengikut WTO, perjanjian WTO, kita tidak boleh menahan barang ini masuk tetapi melalui MAQIS, kita boleh memberhentikan kemasukan barangan ini atas penggunaan mungkin racun kadar yang tinggi dan sebagainya. Jadi, InsyaAllah...

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: *[Menyampuk]* Cerita panjang pun tidak kena, FAMA Bintulu pun tiada.

Datuk Haji Rohani binti Haji Abdul Karim: Jadi ini adalah sesuatu yang kita buat di mana kita cuba memberi yang terbaik untuk petani kita.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Titiwangsa.

Dato' Ir. Shaari Bin Hassan [Tanah Merah]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon soalan tambahan, satu lagi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Boleh tanya dia lepas ini.

5. Datuk Haji Astaman Bin Abdul Aziz [Titiwangsa] minta Menteri Belia dan Sukan menyatakan jumlah sebenar perbelanjaan yang telah ditanggung oleh kerajaan bagi penganjuran Le Tour de Langkawi 2007 dan menyatakan sama ada akaun kejohanan tersebut telah ditutup dan diaudit dengan sewajarnya setakat 31Julai 2007.

Timbalan Menteri Belia dan Sukan [Dato' Liow Tiong Lai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Untuk makluman Yang Berhormat, jumlah sebenar perbelanjaan yang telah ditanggung oleh kerajaan bagi penganjuran Le Tour de Langkawi 2007 adalah sebanyak RM21,205,340.17. Sehubungan dengan itu, akaun Le Tour de Langkawi 2007 telah ditutup pada 15 Mei 2007. Akaun kewangan tersebut juga telah diaudit oleh sebuah syarikat auditor bebas yang dilantik oleh Kementerian Belia dan Sukan. Daripada analisa akaun kewangan tersebut, dapatlah disimpulkan bahawa kedudukan kewangan penyata penerimaan dan perbelanjaan dan penyata penggunaan dana Le Tour de Langkawi 2007 bagi tempoh berakhir 15 Mei 2007 adalah sejajar dengan dana yang diperuntukkan oleh Kementerian Belia dan Sukan. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Titiwangsa.

Datuk Haji Astaman bin Abdul Aziz [Titiwangsa]: Terima kasih Timbalan menteri. Sebahagian besar saya dapat faham belanja menganjur ini ialah merupakan pembayaran kepada juru perunding asing. Jadi soalnya adakah juru perunding asing, khidmat mereka masih dikekalkan untuk Le Tour de Langkawi pada tahun yang akan datang dan apakah langkah-langkah kerajaan untuk memastikan sekurang-kurangnya kepakaran tempatan digunakan memandangkan Le Tour de Langkawi ini kita telah menganjurkan sejak 1994 lagi dan yang kedua, memandangkan sekarang ini kerajaan membiayai secara penuh perbelanjaan Le Tour de

Langkawi, adakah proses untuk perolehan kerja-kerja perolehan dan perkhidmatan dibuat secara tender terbuka?

Dato' Liow Tiong Lai: Terima kasih Yang Berhormat. Memang pada keseluruhannya Le Tour de Langkawi 2007 telah berjalan dengan lancar.

■1040

Memang bagi tahun 2008 kerajaan telah pun membuat beberapa perubahan, iaitu kita telah wujudkan satu Jawatankuasa Pengurusan yang diletakkan di bawah pengendalian Kementerian Belia dan Sukan dengan dianggotai oleh Kementerian Pelancongan dan Persatuan Kebangsaan Lumba Basikal Malaysia.

Yang kedua, Persatuan Kebangsaan Lumba Basikal Malaysia hanya dipertanggungjawabkan ke atas hal-hal teknikal seperti *road marshal*, persiapan tempat lumba dan tamat serta perkara-perkara yang berkaitan. Oleh itu kita akan berhubung dengan jururunding. Memang benar kita telah pun mempunyai pengalaman dan semua perolehan dan konsultan akan dilantik oleh Jawatankuasa Pemandu di bawah Kementerian Belia dan Sukan. Oleh itu kita akan menimbangkan semua cadangan-cadangan Yang Berhormat tadi. Terima kasih.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Langkawi.

Dato' Abu Bakar bin Taib [Langkawi]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Timbalan Menteri. Jadi saya hendak tahu sama ada Le Tour De Langkawi ini selalunya dikaitkan dengan Langkawi dan dimulakan di Langkawi dan berakhir di Kuala Lumpur. Namun akhir-akhir ini, seolah-olah jadi *hijack* oleh pihak tertentu maka tidak dilakukan di Langkawi, malahan tidak lalu pun di Langkawi. [Dewan riuh] [Ketawa] Mengapakah begitu? Jadi begini kerana Le Tour De Langkawi, nama sendiri pun Le Tour De Langkawi yang memaparkan Malaysia keseluruhannya kerana dimulakan di Langkawi. Apakah dari segi kebaikan dan keburukan Le Tour De Langkawi dijalankan, kerana saya percaya Langkawi sebagai tempat pelancongan terunggul di kawasan ini dan adalah satu daya tarikan kepada pelancong. Terima kasih.

Dato' Liow Tiong Lai: Terima kasih Yang Berhormat dari Langkawi. Memang pada satu ketika, penganjurannya di bawah Persatuan Kebangsaan Berbasikal Malaysia dan sekarang pada tahun depan ia akan diletakkan di bawah Kementerian Belia dan Sukan. Kita akan memberi perhatian kepada Kerajaan Negeri Kedah agar dapat dipastikan bahawa perjalanan Le Tour De Langkawi ini meliputi Pulau Langkawi.

Walau bagaimanapun, sekarang anjurannya terbuka kepada semua negeri, dan kita lihat mana-mana negeri yang boleh memberi tawaran yang lebih, *sponsorship* yang lebih, kita akan memberi tawaran kepada negeri-negeri tersebut. Kerajaan juga telah menetapkan bahawa kita akan cuba mendapatkan tajaan sebanyak mungkin daripada pihak swasta, dan tidak terlalu membebankan kepada kerajaan. Sekian, terima kasih.

[Soalan No. 6 – Y.B. Tuan Haji Ismail bin Noh (Pasir Mas) tidak hadir]

7. **Datuk Rosli Bin Mat Hassan [Dungun]** minta Menteri Pengangkutan menyatakan dasar-dasar yang telah dijanjikan oleh syarikat penerbangan dalam menyediakan kemudahan serta perkhidmatan yang dinamakan "bantuan khas" kepada orang kurang upaya (OKU) dan sejauh manakah tindakan tegas terhadap agensi penerbangan yang tidak memberi kemudahan seperti yang dijanjikan bagi mengelak OKU didiskriminasikan.

Timbalan Menteri Pengangkutan [Dato' Seri Tengku Azlan ibni Sultan Abu Bakar]:

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat daripada Dungun yang telah mengemukakan soalan ini.

Tuan Yang di-Pertua, syarikat penerbangan MAS dan AirAsia sememangnya memberikan khidmat khas kepada penumpang-penumpang orang kurang upaya yang menggunakan perkhidmatan mereka. Bagi penumpang-penumpang OKU yang mendaftar masuk di Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur, MAS telah melantik satu vendor yang bertanggungjawab untuk memberi bantuan kepada penumpang OKU ketika pendaftaran masuk sehingga ke pintu pesawat. Bantuan akan diberikan di kaunter pendaftaran masuk, di kastam, imigresen dan *quarantine clearance* dengan izin di *boarding gate* dan ketika di dalam pesawat.

Selepas mendarat, selain sewaktu *CIQ Clearance*, bantuan juga turut diberikan kepada penumpang OKU sewaktu mereka mendapatkan bagasi. Tiada caj tambahan yang telah dikenakan kepada penumpang OKU untuk perkhidmatan ini. Selain daripada itu, penumpang OKU juga turut menikmati tambang diskaun MAS bagi sektor domestik.

AirAsia juga turut memberikan perkhidmatan-perkhidmatan bagi memberikan keselesaan kepada penumpang-penumpang OKU. Antara perkhidmatan yang diberikan adalah seperti berikut:

- (i) menyediakan dua buah **ambulift** bagi mengangkat penumpang OKU ketika menaiki dan menuruni pesawat;
- (ii) bantuan oleh kakitangan AirAsia bagi mengangkat penumpang OKU ketika mereka menggunakan *ambulift*;
- (iii) meningkatkan kemudahan *build in handles* di dalam pesawat bagi memudahkan penumpang OKU untuk bergerak;
- (iv) menyediakan ruang di dalam pesawat bagi membolehkan penumpang OKU meletakkan kerusi roda di dalam pesawat pada ruangan *aft*; dan
- (v) memberi peluang pekerjaan kepada warga OKU.

Kementerian Pengangkutan sememangnya mengambil berat akan keselesaan penumpang-penumpang OKU yang menggunakan perkhidmatan syarikat-syarikat penerbangan

di Malaysia. Sehubungan dengan itu tindakan tegas akan diambil kepada syarikat-syarikat penerbangan yang mengabaikan keselesaan dan mendiskriminasi golongan istimewa ini di dalam perkhidmatan mereka. Terima kasih.

Datuk Rosli bin Mat Hassan [Dungun]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Dungun.

Datuk Rosli bin Mat Hassan [Dungun]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Soalan tambahan saya ialah berkenaan dengan laluan khas, terutama sekali selain daripada persediaan menaiki pesawat, tetapi juga di lapangan terbang dalam negara kita.

Biasanya, tanpa menggunakan vendor sesetengah lapangan terbang antarabangsa di negara-negara Eropah yang maju telah menyediakan laluan khas umpamanya seperti untuk orang buta, ataupun untuk orang cacat yang boleh berdikari tanpa semata-mata menggunakan vendor. Jadi apakah persediaan kerajaan supaya *airport* kita itu terutama sekali KLIA, selain daripada menggunakan vendor tetapi juga menyediakan prasarana untuk kegunaan OKU, khususnya kepada orang buta dan juga orang kurang upaya yang menggunakan kerusi roda dan sebagainya. Itu soalan saya Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Seri Tengku Azlan ibni Sultan Abu Bakar: Terima kasih Ahli Yang Berhormat. Kita belum lagi sampai ke tahap itu. Saya rasa ini adalah sesuatu cadangan yang amat baik yang perlu kita kaji dan kalau dapat, dipertimbangkan. Saya akan kemukakan perkara yang telah dibangkitkan oleh Yang Amat Berhormat kepada pihak MAS dan AirAsia. Terima kasih.

Tuan Loh Seng Kok [Kelana Jaya]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kelana Jaya.

Tuan Loh Seng Kok [Kelana Jaya]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Persoalan tentang layanan, kemudahan dan bantuan yang diberikan kepada OKU. Ada syarikat-syarikat pengangkutan awam tidak melayan OKU dan warga emas. Seperti Rapid KL, kalau warga emas bukan hanya sekadar menunjukkan kad pengenalan, tetapi tidak mengakui kad OKU yang dikeluarkan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat, dan mahu mereka mengisi borang untuk memohon kad yang lain untuk mendapatkan layanan yang istimewa.

Soalan tambahan saya Tuan Yang di-Pertua, tentang OKU ini ada pelbagai kategori bukan hanya cacat anggota, ada cacat mata, cacat pendengaran dan sebagainya. Maka apakah jenis-jenis bantuan ataupun perkhidmatan yang lain, yang boleh diberikan oleh syarikat penerbangan ataupun syarikat pengangkutan awam kepada OKU-OKU yang berlainan ini? Minta penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, sebahagian telah dicadangkan oleh Yang Berhormat dari Dungun tadi. Saya tidak tahu jika Yang Berhormat Timbalan Menteri ada tambahan.

Dato' Seri Tengku Azlan ibni Sultan Abu Bakar: Terima kasih Ahli Yang Berhormat. Saya faham benar soalan yang telah ditujukan, yang mana saya juga telah menjawab sebahagian daripadanya iaitu daripada soalan Yang Berhormat Dungun tadi.

Memanglah banyak ruang lagi yang boleh kita pertingkatkan untuk memastikan pihak OKU ini mereka menerima khidmat yang boleh membantu dan memberi keselesaan kepada mereka.

■1050

Saya tidak pasti apakah cara-cara yang lain yang boleh membantu, tetapi saya akan kemukakan kepada pihak tertentu untuk memastikan mereka ini dilayan dengan sebaik-baiknya. Terima kasih.

8. **Dato' Markiman bin Kobiran [Hulu Langat]** minta Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah menyatakan apakah aktiviti-aktiviti terkini yang telah dirancang untuk warga desa di bawah Program Gerakan Daya Wawasan agar masyarakat desa ini terus didedahkan dengan peluang-peluang terbaru untuk memajukan lagi industri desa.

Timbalan Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah [Datuk Dr. Tiki anak Lafe]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Hulu Langat. Tuan Yang di-Pertua, kementerian ini telah menyediakan beberapa program di bawah Gerakan Daya Wawasan yang bertujuan untuk memajukan industri desa seperti berikut:

- (i) bantuan ekonomi kampung. Bantuan ini merupakan pembiayaan terus ataupun geran yang tidak melebihi RM20,000 berbentuk kemudahan peralatan yang disalurkan kepada individu, khususnya kepada bekas pelatih KEMAS dalam bidang jahitan, pemprosesan makanan dan kraf tangan.
- (ii) latihan bimbingan dan usahawan. Program ini memberi tumpuan khusus kepada bakal usahawan sedia ada dalam program khusus perubahan sikap, latihan keusahawanan asas dan lanjutan serta promosi produk;
- (iii) projek ekonomi baru desa. Membantu aktiviti ekonomi JKKK iaitu untuk kampung GDW yang dikenal pasti kerajaan sebagai sumber kekayaan baru desa dikembangkan menjadi industri baru berskala besar di kampung-kampung GDW;
- (iv) projek kecil ekonomi kampung memberi peluang kepada JKKK untuk mengenal pasti aktiviti ekonomi komersial bagi meningkatkan sumber tabungan dalam usaha membolehkan mereka berdikari, membiayai aktiviti projek yang terancang untuk dilaksanakan dalam pelan tindakan pembangunan kampung;
- (v) projek interaksi desa cemerlang. Melalui projek ini, JKKK ini diberi latihan

hands-on desa cemerlang untuk meningkatkan kecekapan dalam bidang pengurusan acara ataupun *event management*, dengan izin, dan seterusnya dibimbing untuk menceburi dalam industri pelancongan desa.

Sekian.

Dato' Markiman bin Kobiran [Hulu Langat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Mengikut sasaran KKLW bagi tahun 2010, kementerian ini bercadang untuk mewujudkan lebih kurang 13 ribu kampung tradisi dalam Program Gerakan Desa Wawasan dan sekarang baru ada 4 ribu. Dalam perancangan 2 ribu setahun. Saya ingat dalam masa 2010, rancangan ini akan gagal.

Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan saya, apakah peranan kementerian ini dalam membangkitkan kesungguhan terutama sekali penduduk-penduduk desa yang dikelilingi oleh pembangunan industri dan pembangunan komersial yang lain dalam turut serta menyiapkan diri atau mengambil peluang daripada pembangunan persekitaran tempat itu, kerana saya dapati bahawa sebahagian besar dari kampung-kampung tradisi yang dikelilingi oleh pembangunan industri dan komersial ini selalunya ketinggalan dan akhirnya mereka menjadi pembekal kepada pekerja-pekerja tidak berkecukupan, tidak mempunyai tahap profesional yang tinggi. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat, terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Memang saya setuju tentang perkara yang telah disebutkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat tadi bahawa sekiranya kita tidak mengambil tindakan yang tegas, maka kemungkinan sasaran 13 ribu untuk memasukkan kampung tradisi ke dalam Program GDW tidak akan tercapai. Namun demikian kementerian melalui agensi-agensinya, bukan sahaja kementerian sendiri, tetapi di bawah agensi seperti KEMAS yang sekarang merupakan agensi utama yang mengawasi dan juga melaksanakan Program GDW ini. Kita ataupun kementerian sedang mempergiatkan lagi usaha untuk memastikan supaya semua kampung yang telah dimasukkan dapat mengambil bahagian dalam aktiviti-aktiviti industri-industri kecil dan sederhana yang dijalankan di sekeliling kampung-kampung tersebut.

Mengenai dengan usaha seperti mana yang saya sebutkan tadi, banyak program telah dirancang tetapi itu terpulang kepada kapasiti penduduk tersebut dan melalui agensi INFRA iaitu *Institute For Rural Advancement*, kita sedang menjalankan kursus-kursus untuk semua JKK kampung-kampung tradisi yang telah dimasukkan di bawah GDW, iaitu lebih kurang 4 ribu kampung pada setakat ini. Kita yakin bahawa kita akan dapat melaksanakan program ini dengan lebih berjaya lagi.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Assalamualaikum, selamat pagi, salam sejahtera. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah itu, soalanlah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Soalan tambahan. Gerakan Daya Wawasan, satu program kerajaan yang sangat baik yang dikhususkan kepada masyarakat luar bandar dalam hendak meningkatkan taraf hidup.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Nanti soalan dengan cara yang lembut, baguslah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Objektifnya hendak menghapuskan kemiskinan. Pelbagai aktiviti dijalankan. Saya mengkaji satu kampung dalam kawasan saya...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, kajian itu tidak ambil masa lama ya.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Kejayaan kampung itu kerana kepimpinannya, dibantu oleh pegawai-pegawai KEMAS. KEMAS memang dipertanggungjawabkan. Soalan saya bagi membantu kerajaan supaya projek ini ataupun perkara ini benar-benar berjaya. Saya hendakkan berjaya kerana tujuan murni kerajaan hendak meningkatkan taraf hidup rakyat di luar bandar itu, satu tujuan yang sangat murni, Tuan Yang di-Pertua, dan telah pun ada yang berjaya.

Jadi yang saya hendak tekankan di sini ialah soal pembangunan insan harus ditekankan juga, kerana kalau tidak ada kepimpinan yang datang daripada masyarakat itu sendiri, ia tidak boleh berjaya. KEMAS yang dipertanggungjawabkan, ia menjadi satu beban berat...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, apakah soalan?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ini akan sampai, Tuan Yang di-Pertua. Soalan saya akan sampai. Jadi saya harap KEMAS ini juga harus diperkayakan, harus ditingkatkan, harus digagahkan, harus dikuatkan dengan pegawai-pegawai yang mungkin ditambah untuk menjurus kepada objektif penubuhan GDW ini. Umpamanya macam Satu Desa Satu Industri, berapa yang telah tercapai. Jadi kalau kita serahkan secara rambang begitu, Tuan Yang di-Pertua, tanpa perancangan yang teliti, ia kurang berkesan, Tuan Yang di-Pertua. Jadi saya berharap GDW ini diberikan penekanan yang lebih berat oleh Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: ...dengan pegawainya, dengan peruntukannya, dengan sukatan-sukatan yang harus diperlukan oleh pegawai-pegawai. Itulah soalnya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah, cukuplah Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Boleh, Tuan Yang di-Pertua?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Boleh, boleh. Ini satu cadangan yang baik. Cukup. Baik, sangat baik.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih atas sangka baik Tuan Yang di-Pertua kepada saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, baik.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, baik. Tidak perlu jawablah. Satu cadangan yang baik. Sama ada Yang Berhormat terima cadangan itu ke?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Suka saya memaklumkan di dalam Dewan yang mulia ini, bahawa Program GDW pada mulanya dinamakan Gerakan Desa Wawasan semasa itu adalah bertujuan untuk membangkitkan masyarakat luar bandar, untuk melibatkan diri dalam proses pembangunan.

Yang kedua iaitu terminologi yang baru adalah Gerakan Daya Wawasan, konsep yang baru yang telah diluluskan oleh Jemaah Menteri pada 16 Julai 2003 dan dilancarkan pada 26 Julai oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri adalah konsep yang baru, yang membangunkan daya potensi yang terdapat di dalam individu, keluarga dan masyarakat.

■1100

Jadi ini adalah merupakan satu proses menguatkan lagi dalam masyarakat di luar bandar ini. Jadi kementerian bersetuju, saya bersetuju bahawa satu dari program yang perlu kita beri keutamaan adalah untuk memperkasakan lagi modal insan iaitu daya manusia. Memang tiga objektif iaitu mengundang daya manusia, modal insan, daya ekonomi dan juga daya masyarakat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik Yang Berhormat cukup.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Sekian, terima kasih.

9. Tan Sri Dato' Seri Dr. Ting Chew Peh [Gopeng] minta Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna menyatakan apakah langkah-langkah yang diambil oleh kerajaan untuk melindungi harta intelek di negara ini.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Tuan Hoo Seong Chang]: Tuan Yang di-Pertua, bagi melindungi harta intelek di negara ini, kerajaan telah pun mengambil beberapa langkah seperti:

- (i) mengemas kini undang-undang harta intelek di Malaysia, supaya ianya selaras dengan undang-undang dan perjanjian mengenai harta intelek di peringkat antarabangsa serta memenuhi kehendak perjanjian *Trade-Related Aspect of Intellectual Properties Rights* ataupun TRIPS yang ditadbirkan oleh *World Trade Organization* ataupun WTO;
- (ii) mengadakan kerjasama dengan Institusi Pengajian Tinggi Awam dan Institusi Penyelidikan yang melibatkan bina upaya ataupun kapasiti *building* mengenai harta intelek serta menggalakkan institusi-institusi ini melindungi dan mengkomersialkan harta intelek mereka;

- (iii) penubuhan mahkamah intelek untuk membolehkan perbicaraan harta intelek dikendalikan dan diselesaikan dengan lebih cepat dan berkesan;
- (iv) mengadakan kempen kesedaran awam dan menggalakkan pendaftaran harta intelek secara berterusan merangkumi penyertaan pameran, mengadakan *roadshow*, seminar, ceramah dan pengedaran risalah mengenai harta intelek yang dilaksanakan di seluruh negara; dan
- (v) mengadakan sambutan hari Harta Intelek Negara di peringkat kebangsaan setiap tahun sebagai langkah menyedarkan orang awam mengenai kepentingan perlindungan harta intelek di samping meningkatkan kesedaran awam.

Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Sungai Petani.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Ingin saya buat sambungan kepada soalan ini iaitu mengenai dengan setakat ini, bagaimanakah pendaftaran ataupun rekod yang terdapat di kementerian Yang Berhormat mengenai dengan harta intelek yang sudah pun didaftarkan? Ini kalau boleh saya dapatlah hari ini.

Keduanya mengenai dengan harta intelek bahan-bahan tumbuhan, laut dan sebagainya. Sebab kebimbangan saya misalnya daun mambu, pokok mambu. harta intelek itu kepunyaan India tetapi telah didaftarkan di Amerika Syarikat dan mereka membuat tuntutan bahawa itu harta intelek mereka. Padahal ini bahan daun mambu itu sudah lama dilakukan oleh orang-orang India. Begitu juga, di sini saya hendak bangkitkan mengenai kes gamat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik Yang Berhormat.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Adakah itu sudah didaftarkan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sudah lebih daripada satu, cukup.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: ...sebagai harta intelek kita dan apakah langkah-langkah yang diambil oleh kementerian Yang Berhormat untuk melindungi gamat ini.

Tuan Hoo Seong Chang: Terima kasih Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, harta intelek ini merangkumi banyak bahagian. Terutamanya seperti paten mungkin yang dikatakan itu di bahagian paten, cap dagangan, hak cipta, reka bentuk, perindustrian, petunjuk geografi, reka bentuk susun atur litar bersepadu dan sebagainya.

Maka kementerian memang sedar tentang kita harus mewujudkan kesedaran di peringkat masyarakat kita. Misalnya kalau mengikut pendaftaran yang ada, misalnya paten yang disebutkan tadi. Pada tahun 1986, jumlah pendaftaran cuma 262. Ini memang banyak kurang tetapi bila sampai tahun 2000 misalnya, pendaftaran telah pun meningkat sampai 6,227

permohonan. Sampai 2005 ia meningkat kepada 6,286. Ini memang nampak ada peningkatannya.

Maka kementerian memang sedar seperti saya sebutkan tadi, selain daripada kita menggalakkan orang ramai khususnya masyarakat tempatan untuk mendaftar khususnya paten yang ada, kita juga mempertingkatkan lagi kes-kes yang ada melanggar peraturan. Masa itu pada awal Julai tahun ini, kita menubuhkan satu mahkamah khas iaitu Mahkamah Harta Intelek untuk mempercepatkan proses perbicaraan dan sebagainya.

Maka saya harap di sini, kesedaran ini harus diwujudkan dan kita minta pertolongan daripada Ahli-ahli Yang Berhormat supaya dapat juga memberi maklumat mengenai pendaftaran dan juga apa masalah yang dihadapi boleh dituju kepada MyPO di bahagian di Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna. Sekian, terima kasih.

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi menyebutkan kes-kes melanggar peraturan; tetapi kes-kes melanggar peraturan ini bergantung kepada liputan harta intelek ataupun paten yang telah pun didaftarkan tadi ataupun *coverage*. Saya ingin memberi contoh di sini, kita ada satu penemuan didaftar di Australia tapi ianya hanya *cover* Amerika Syarikat, Eropah tetapi bukan Asia.

Oleh yang demikian, sekiranya satu penemuan itu didaftarkan di Malaysia, patennya didaftarkan, di manakah ianya boleh di bawa ke kes-kes melanggar peraturan sekiranya di Amerika Syarikat ataupun di India mereka juga menyebut bahawa itu kepunyaan mereka. Contoh yang saya sebut tadi juga, penemuan itu kita telah buat di Sarawak dan di Indonesia juga sekarang mereka telah buat juga mendaftar paten. Jika liputan paten ini tidak seluruh dunia, maka kita akan kehilangan *benefit*, kehilangan keuntungan kerana kita tidak dapat masuk ke benua Asia.

Inilah yang saya ingin tahu. Liputan paten yang didaftarkan di Malaysia sehingga negara manakah ianya boleh diterima pakai.

Tuan Hoo Seong Chang: Terima kasih Yang Berhormat Mambong. Tuan Yang di-Pertua, kementerian ataupun kerajaan memang sedar, kalau hendak mendaftarkan satu paten ini, dahulu cuma kalau you hendak daftar satu paten harus merujuk kepada negara tertentu. sebab itu kita rasa sudah sampai masa kita harus mengadakan satu sistem yang lebih menyeluruh supaya seseorang mendaftarkan paten di Malaysia misalnya, dapat dilindungi di seluruh dunia. Sebab itu pada tahun lepas, kerajaan telah pun meluluskan satu akta iaitu kita menyertai PCT di seluruh dunia.

Iaitu kalau kita daftar di Malaysia kita sebagai ahli PCT ini ia akan melibatkan 100 lebih negara yang kita daftar paten ini. Sebab itu dia akan makan masa yang panjang dahulu, mungkin enam tahun, tujuh tahun tetapi kerajaan telah pun berusaha. Selain daripada kita menjadikan ahli PCT yang telah pun melindungi 120 lebih negara dan pada masa yang sama kita memendekkan masa pendaftaran. Dahulu kita pendekkan sampai empat tahun dan kita akan

cuba untuk memendekkan sampai tiga tahun setengah dan ia akan mendapat perlindungan sebanyak 100 lebih buah negara. Sekian, terima kasih.

10. Tuan Mohd. Daus bin Tarihep [Kuala Selangor] minta Perdana Menteri menyatakan apakah dasar kerajaan dan tindakan yang diambil oleh kementerian bagi memastikan lebih ramai kaum bumiputera mendapat peluang pekerjaan di peringkat pengurusan dalam syarikat antarabangsa yang berpangkalan atau mempunyai cawangan di negara ini.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]:

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan telah melaksanakan pelbagai saji dan program bagi memperluaskan peluang bumiputera bagi mendapatkan pekerjaan di peringkat pengurusan dalam syarikat antarabangsa yang berpangkalan ataupun cawangan di negara ini.

■1110

Antara usaha yang telah dan akan terus dilaksanakan ialah peluang memajukan diri melalui peningkatan, pengetahuan dan kemahiran tinggi dengan memberi penekanan kepada program berkaitan dengan pembangunan modal insan. Di samping itu, penglibatan pihak industri secara langsung dengan institusi pendidikan dan latihan kemahiran khususnya penganjuran program praktikal dengan izin *hands on training* amatlah menggalakkan.

Antara langkah-langkah yang telah diambil oleh kerajaan untuk menambah tenaga kerja bumiputera yang berpengetahuan dan berkemahiran tinggi adalah seperti berikut:

- (i) meningkatkan kapasiti dan keupayaan institusi pengajian tinggi bagi memudahkan kemasukan pelajar-pelajar bumiputera, menyambung pengajian mereka khususnya dalam bidang profesional, pengurusan dan juga bidang berteknologi tinggi;
- (ii) mengadakan kerjasama dan dialog dari semasa ke semasa antara pihak industri dengan institusi pengajian dan latihan agar warga tempatan boleh diberi latihan selaras dengan keperluan sebenar industri;
- (iii) meneruskan program pengajaran dan pembelajaran sains dan matematik dalam bahasa Inggeris bagi mengatasi kelemahan graduan untuk bersaing dalam pasaran pekerjaan terutamanya syarikat-syarikat swasta dan antarabangsa yang mengguna pakai prosedur dan manual kerja dalam bahasa Inggeris;
- (iv) menggalakkan majikan sektor swasta untuk melatih dan melatih semula pekerja mereka terutamanya pekerja tempatan bagi meningkatkan kemahiran untuk memenuhi keperluan negara; dan
- (v) dalam jangka panjang pelaksanaan program pembangunan modal insan tersebut akan mewujudkan lebih ramai tenaga kerja tempatan terutamanya di kalangan bumiputera yang lebih kompetitif dan upaya

mengendali jawatan yang kini disandang oleh pegawai dagang asing di peringkat pengurusan dalam syarikat antarabangsa.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri di atas jawapan. Soalan tambahan, adakah kerajaan berhasrat untuk menetapkan kuota atau meminta syarikat-syarikat antarabangsa berkenaan mengambil sekian peratus kaum bumiputera dalam syarikat-syarikat mereka dan apakah kaedah penguatkuasaan atau pemantauan bagi memastikan lebih ramai kaum bumiputera dapat memegang jawatan-jawatan khususnya dalam bidang pengurusan. Terima kasih.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Kerajaan tidak bercadang untuk membuat demikian kerana ini akan mengurangkan *competitiveness* negara kita.

11. Dato' Haji Hasan bin Malek [Kuala Pilah] minta Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat menyatakan langkah-langkah yang telah diambil di tempat kerja untuk menggalakkan penyertaan wanita di pasaran buruh, memandangkan wanita di Malaysia sekarang mempunyai tahap pendidikan yang lebih tinggi berbanding dengan masa lalu.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat [Datin Paduka Chew Mei Fun]: Tuan Yang di-Pertua, selaras dengan perkembangan peluang pendidikan yang saksama di Malaysia bilangan enrolmen pelajar lelaki dan perempuan di institusi-institusi pengajian tinggi turut meningkat. Walau bagaimanapun, enrolmen pelajar perempuan telah mengatasi enrolmen pelajar lelaki sejak pertengahan tahun 1990-an. Nisbah pelajar perempuan terhadap pelajar lelaki terus meningkat daripada 60.6% berbanding 39.4% pada tahun 2004 kepada 61.2% dengan 38.8% pada tahun 2006. Namun pencapaian pendidikan pelajar perempuan tidak sejajar dengan kemasukan dalam pasaran pekerjaan di mana kadar penyertaan tenaga buruh wanita masih lagi rendah iaitu dalam jajaran 45% hingga 47% dalam tempoh 1990 hingga ke tahun 2006. Pada masa ini wanita hanya 36% daripada keseluruhan tenaga kerja negara.

Kerajaan sedar bahawa sumbangan wanita dari segi sosial ekonomi amat penting dan oleh itu pelbagai usaha telah dan akan terus diambil bagi menggalakkan wanita menyertai dan kekal dalam pasaran pekerjaan. Dalam keadaan yang sedemikian, kerajaan menekankan penyediaan suasana dan persekitaran kerja yang kondusif supaya wanita dapat terus menyumbang ke arah pembangunan ekonomi negara dan dalam masa yang sama tidak menjejaskan tanggungjawab kepada keluarga.

Justeru, kerajaan amat menggalakkan para majikan memupuk amalan mewujudkan tempat kerja yang mesra keluarga terutamanya melalui penubuhan taska di tempat kerja sama ada di sektor awam ataupun swasta bagi memudahkan ibu-ibu yang bekerja. Beberapa langkah telah disediakan oleh kerajaan kepada majikan dalam sektor awam bagi tujuan mewujudkan suasana kondusif kepada wanita. Antaranya:

- (i) menaikkan geran pelancaran untuk menubuhkan taska di tempat kerja awam daripada RM50,000 kepada RM80,000 yang berkuat kuasa mulai 17 Januari 2007;
- (ii) meluluskan subsidi yuran pengasuhan sebanyak maksimum RM180 sebulan bagi seorang anak yang dihantar ke taska di tempat kerja sektor awam. Subsidi ini diberi kepada penjawat awam yang berpendapatan isi rumah tidak melebihi RM2,000 sebulan. Subsidi ini mula berkuat kuasa pada 1 April 2007;
- (iii) melanjutkan kemudahan cuti menjaga anak tanpa gaji daripada 90 hari kepada 1,825 hari atau lima tahun maksimum mulai 3 September 2007; dan
- (iv) sebagai insentif kepada majikan dalam sektor swasta yang menubuhkan taska di tempat kerja pula, kerajaan telah memperkenalkan kemudahan pengecualian cukai sebanyak 10% ke atas kod bangunan yang dibina khas untuk taska bagi tempoh 10 tahun.

Tuan Yang di-Pertua, bagi pekerja yang tidak dapat menggunakan kemudahan taska di tempat kerja sektor awam ataupun sektor swasta mereka boleh mendapatkan perkhidmatan pusat penjagaan kanak-kanak berasaskan komuniti iaitu taska komuniti yang diperkenalkan....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Panjang lagi Yang Berhormat?

Datin Paduka Chew Mei Fun: Sedikit sahaja. Diperkenalkan oleh kerajaan pada tahun 2005, kerajaan juga menyediakan geran pelancaran bagi penubuhan taska komuniti sebanyak RM55,000 serta pembelian subsidi yuran pengasuhan sebanyak maksimum RM180 kepada keluarga yang berpendapatan isi rumah tidak melebihi RM2,000 di kawasan bandar dan RM1,200 di kawasan luar bandar. Geran tahunan maksimum sebanyak RM64,000 juga disediakan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya yakin itu untuk lebih soalan tambahan.

Datin Paduka Chew Mei Fun: ...bagi membiayai kos operasi taska komuniti. Sekian, terima kasih.

Dato' Lim Bee Kau [Padang Serai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. kita lihat bahawa masalah berkenaan dengan menyediakan infrastruktur yang sesuai yang lebih kondusif untuk kaum wanita supaya mereka menyumbang kepada pembangunan negara telah menjadi satu masalah yang begitu lama tapi masih tidak dapat diselesaikan. Jadi saya hendak dapat sedikit maklumat daripada pihak kementerian sama ada daripada semua insentif yang telah diberikan dan geran-geran dan subsidi semua itu berapakah jumlah taska yang telah ditubuhkan oleh pihak swasta atau awam dan adakah kementerian bercadang untuk mewajibkan supaya mereka mesti mengadakan taska-taska ini. Terima kasih .

Datin Paduka Chew Mei Fun: Memang betul galakan atau insentif yang telah diwujudkan oleh kerajaan kepada pihak swasta telah pun lama tetapi sambutan daripada pihak swasta adalah tidak memuaskan. Saya tidak ada *figure* berapa taska telah ditubuhkan oleh sektor swasta tetapi apa yang kita perlu akui ialah dalam satu tahap yang tidak memuaskan. Oleh itu, adakah kementerian bercadang untuk mewajibkan mereka setakat ini belum ada cadangan ini kerana kita perlu ambil kira impak dan kita juga perlu ambil kira beberapa faktor yang mungkin akan mendatangkan impak kepada ekonomi negara. Oleh itu, inilah apa yang dapat saya jawab.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Saya nampak jawapan asal Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi begitu menyeluruh dan menyebut tentang bagaimana hasrat kementerian untuk melihat suasana kerja yang kondusif bagi golongan wanita dan menggalakkan mereka menyertai perkhidmatan ini.

Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan saya Padang Serai tanya untuk swasta dan mungkin kita faham had-hadnya.

■1120

Sekarang saya tanya pula, berapakah jabatan awam atau jabatan kerajaan yang telah menyediakan pusat asuhan kanak-kanak ini di jabatan-jabatan mereka sendiri? Berapakah banyak pula bajet yang telah di utilisasi kan dalam usaha membina pusat-pusat asuhan kanak-kanak di jabatan-jabatan kerajaan? Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Lim Bee Kau [Padang Serai]: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak perbetulkan Yang Berhormat Tangga Batu saya Padang Serai bukan Bagan Serai.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Ya, Padang Serai.

Datin Paduka Chew Mei Fun: Terima kasih diucapkan kepada Yang Berhormat dari Tangga Batu.

Untuk makluman Yang Berhormat, untuk menggalakkan pihak sektor awam untuk mengujudkan taska di tempat kerja, oleh itu kerajaan telah pun beri subsidi kepada pekerja-pekerja awam yang mana pendapatan mereka isi rumah tidak melebihi RM2,000 sebulan.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Berapa banyak yang jabatan kerajaan sudah buat pusat asuhan kanak-kanak di tempat kerja? Itu sahaja soalan saya.

Datin Paduka Chew Mei Fun: Ya, minta maaf kerana saya tidak ada angka pada hari ini, tetapi apa langkah yang telah diambil oleh kerajaan ialah...[Seorang Ahli menyampuk]. Untuk makluman Yang Berhormat, Taska Komuniti adalah satu langkah atau usaha yang diambil oleh...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat ini soalan tidak timbullah. Cukuplah, itu angka boleh beritahu kepada Yang Berhormat bagi Tangga Batu kemudianlah ya.

Datin Paduka Chew Mei Fun: Tetapi saya hendak jawab macam mana kita boleh...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Soalan dia berapakah...

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Soalan saya langkah Yang Berhormat telah jawab dalam soalan asal panjang.

Datin Paduka Chew Mei Fun: Langkah-langkah...

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Berapa jumlah taska yang telah diwujudkan oleh jabatan kerajaan itu sahaja, kalau tidak ada tidak apa. Terima kasih.

Datin Paduka Chew Mei Fun: Saya cuba hendak beritahu ada langkah-langkah yang tadi saya telah beritahu itu ada kebanyakan langkah-langkah yang baru.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, langkah-langkah telah diterima dan difahamkan oleh Yang Berhormat.

Datin Paduka Chew Mei Fun: Bukan, bukan. Yang Berhormat...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Dia faham, dia faham langkah-langkah sekarang dia hendak tahu berapa angka pusat.

Datin Paduka Chew Mei Fun: Apa yang saya nak jelaskan ialah selepas langkah-langkah baru yang kita baru melaksanakan akan menambah jumlahnya. Okey, terima kasih.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Soalan tambahan ketiga.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah Yang Berhormat.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Soalan tambahanlah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah.

12. Datuk Richard Riot anak Jaem [Serian] minta Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah menyatakan bilangan dan senarai jalan-jalan yang akan dibina di bawah Projek Jalan Luar Bandar (JALB) di kawasan Parlimen Serian dalam RMK-9.

Timbalan Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah [Datuk Dr. Tiki anak Lafe]:

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih sahabat saya daripada Serian.

Untuk makluman Yang Berhormat bagi Serian, di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan sebanyak 32 projek jalan luar di Sarawak telah diluluskan yang melibatkan anggaran kos berjumlah RM329.28 juta.

Bagi kawasan Parlimen Serian, dalam Rancangan Malaysia Kesembilan terdapat dua projek JALB iaitu naik taraf Jalan Panchor Kampung Bentawak, Kampung Sok Serian dalam pembinaan sekarang. Kedua adalah membina Jalan Tembakang Melayu Kampung Kerusing, Serian juga dalam pembinaan.

Kedua-dua projek ini melibatkan kerja menaik taraf dan pembinaan jalan sepanjang 19 kilometer dengan kos projek berjumlah RM44.55 juta yang kedua-dua projek ini di jangkakan dapat disiapkan pada tahun 2009. Sekian.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Serian.

Datuk Richard Riot anak Jaem [Serian]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Nombor satu iaitu projek yang pertama adalah bukan di kawasan Parlimen Serian tetapi di kawasan Parlimen Mambong, kalau tidak silap saya.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah memang seperti mana yang telah dimaklumkan oleh Yang Berhormat Menteri sebentar tadi telah meluluskan satu projek untuk kawasan Serian iaitu Kampung Jalan Kampung Tembakang Melayu hingga menuju ke Kampung Kerunsing.

Saya telah difahamkan bahawa kementerian telah memberi arahan kepada Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri Sarawak iaitu dua tahun yang lampau. Namun malangnya setakat ini Tuan Yang di-Pertua, kita tidak tahu menahu apakah status terkini tentang projek tersebut.

Oleh yang demikian Tuan Yang di-Pertua, saya mohon jawapan daripada Yang Berhormat Menteri, kedudukan sebenarnya cadangan projek tersebut. Terima kasih.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Tuan Yang di-Pertua, saya akan beri laporan yang lebih terperinci kepada Yang Berhormat bagi Serian. Sekian.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Bintulu.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Timbalan Menteri kerana mengumumkan projek-projek dalam Rancangan Malaysia Kesembilan ataupun dalam rancangan. Tetapi dalam masalah rancangan sudah ada rancang pun tidak dilaksanakan ataupun sudah rancang berapa panjang jalan akan dibuat tetapi akhir sekali di dalam pelaksanaan-pelaksanaan itu jalan boleh jadi pendek. Contoh...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Adakah Yang Berhormat projek-projek ini di kawasan Parlimen Serian?

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Ini serupa jugalah di sebelah. Ini contoh macam Jalan Kampung Hilir. Dulu memang sudah rancang berapa tahun yang lalu dua tahun yang lalu tiga tahun yang lalu. Pertama kali kita rancang RM4 juta cukup. Sudah dua tahun kita rancang balik sekali RM5.5juta.

Saya minta JKR 2006 tambah sikit *provision* RM6.5 juta. Sepatutnya *skop of work* dua kilometer dan dua jambatan.

Itu hari pun saya suda persoalkan dalam Dewan yang mulia ini. Saya difahamkan minggu yang lepas saya balik di kawasan, saya diberitahu memang dia orang akan bina tetapi belum siap lagi dengan tender. Saya tidak tahulah berapa tahun lagi hendak siap tender. Ini satu hal....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat mana satu projek?

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Kampung Hilir, dia tahu Timbalan Menteri tahu. Di sini Bintulu boleh tumpang sedikitlah. Ini masalah dia *skop of work* sudah tukar nak bina 1.5 ataupun 1.6 kilometer dan bina satu jambatan.

Saya mahu tanya sini tinggal lagi *balance* punya siapa macam mana hendak bina? Bila nak bina? Kedua, sekarang kalau sudah siap 1.6 kilometer lain-lain punya rumah macam mana mahu masuk? Dia terpa ataupun terbang masuk? Saya mahu minta penjelasan dari Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih sahabat saya dari Bintulu memang dia sangat prihatin tentang projek-projek di bawah kementerian. Saya di fahamkan projek ini adalah di bawah JKR dan JKR Sarawak merupakan agensi pelaksana bagi pihak kementerian.

Jadi mengenai skop dan bila dibuat itu adalah bergantung kepada cadangan khasnya pihak berkuasa negeri melalui JKR Sarawak. Jadi inilah yang perlu saya...

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Tuan Yang di-Pertua, janganlah salahkan Sarawak, mesti mahu ingat ini projek daripada Kementerian Kemajuan Luar Bandar. Jadi kalau you bina satu bangunan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri sedang menjawab.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Mana boleh ini macam terima kasih! You tinggal lagi 500 meter itu kampung sana boleh cari gaduh. Kalau kementerian tidak mahu bina tidak usah bina! Terus terang.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat. Suka saya terangkan dalam Dewan yang mulia ini Tuan Yang di-Pertua dan juga Yang Berhormat Bintulu. Bahawa semua projek yang dilaksanakan oleh Kementerian Luar Bandar dan Wilayah adalah berasaskan permohonan daripada bawah dan juga kelulusan pihak berkuasa negeri iaitu JKR yang membuat laluan, membuat *survey* dan sebagainya.

Jadi oleh kerana itu kita bergantung kepada cadangan dan kelulusan daripada pihak yang kita telah beri tugas dan tanggungjawab untuk membuat laporan bagi pihak kementerian. Bukan bermakna kementerian tidak buat...

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Saya mahu tanya itu hari *you* punya siapa Timbalan Menteri jawab punya macam mana? Kata mahu bina, siap.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, baiklah cukup Yang Berhormat.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Tidak boleh ini hari ulang balik macam mana saya mahu jawab sama rakyat? Mana boleh pusing balik!

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Saya rasa Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, jawapan dia sama.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat jawapan telah diberikan, sama ada sama tidak sama itu perkara yang lainlah.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih.

■ 1130

13. Dato' Kamarudin bin Jaffar [Tumpat] minta Perdana Menteri menyatakan adakah kerajaan bercadang meminda Perlembagaan Persekutuan untuk menjelaskan kedudukan undang-undang sivil dan syariah sebagaimana dicadangkan oleh tiga Hakim Mahkamah Persekutuan baru-baru ini.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]:

Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini kerajaan tidak bercadang untuk meminda Perlembagaan Persekutuan bagi menjelaskan kedudukan undang-undang sivil dan syariah sebagaimana yang dicadangkan oleh tiga Hakim Mahkamah Persekutuan baru-baru ini memandangkan bidang kuasa Mahkamah Sivil dan Mahkamah Syariah masing-masing telah dibahagikan dengan jelas di bawah Perlembagaan Persekutuan khususnya melalui Fasal (1) dan (1A) Perkara 121 dan senarai Persekutuan dan senarai negeri dalam jadual ke-9.

Hal ini adalah jelas sebagaimana untuk diputuskan oleh Mahkamah Persekutuan baru-baru ini dalam kes Latifah binti Mat Zin vs Rosmawati binti Sharibun dan Roslinawati binti Shaaribun. Perkara yang menjadi isu dalam kes itu ialah sama ada akaun bersama Latifah dan arwah suaminya termasuk dalam kategori harta pusaka atau hibah. Mahkamah Persekutuan akan memutuskan penentuan hukum sama ada akaun bersama tersebut merupakan harta pusaka atau hibah adalah di bawah bidang kuasa Mahkamah Syariah. Sebagaimana yang diperuntukkan dengan jelas dalam senarai dua jadual ke-9 Perlembagaan Persekutuan dan Subseksyen 61(3) Enakmen Pentadbiran Agama Islam Negeri Selangor 2003. Dalam kes ini, isu berkaitan dengan pertindihan bidang kuasa antara Mahkamah Sivil dan Mahkamah Syariah dan isu ketiadaan peruntukan undang-undang berkaitan dengan kedua-duanya tidak berbangkit sama sekali.

Mengikut Butiran 4(E) senarai Persekutuan, Perlembagaan Persekutuan, Mahkamah Sivil hanya mempunyai bidang kuasa untuk menentukan pentadbiran probet dan harta pusaka manakala Mahkamah Syariah pula mempunyai bidang kuasa untuk menentukan hukum syarak mengenai sesuatu harta sama ada sama ada tergolong dalam harta pusaka, ahli-ahli waris yang berhak dan kadar bahagian masing-masing yang berhak. Sebagaimana yang diperuntukkan dalam Butiran 1 senarai negeri. Terdahulu pada 1993, Mahkamah Persekutuan dalam kes Majlis Agama Islam Pulau Pinang vs Sheikh Zulkifli bin Sheikh Nattar dan dua lagi telah memutuskan bahawa untuk menentukan suatu harta itu ialah harta wakaf atau tidak ialah di bawah bidang kuasa Mahkamah Syariah berdasarkan beberapa keputusan Mahkamah Persekutuan adalah jelas bahawa tidak ada keperluan bagi kerajaan untuk meminda Perlembagaan Persekutuan.

Dato' Kamarudin bin Jaffar [Tumpat]: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Masa cukup.

[Masa untuk pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Lisan telah tamat]

**USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH PERATURAN
MESYUARAT 18(1)**

KERUNTUHAN BANGUNAN PERBADANAN TAMAN NEGERI PERAK

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat sila.

11.32 pg.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Tuan Yang di-Pertua, saya berdiri di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1) untuk kemukakan usul yang berikut, bahawa Dewan ini di bawah Peraturan 18(1) memberi laluan kepada Ketua Pembangkang Yang Berhormat Tuan Lim Kit Siang untuk membawa satu usul berkenaan perkara tertentu, berkepentingan orang ramai dan berkehendakkan disegerakan berkenaan dengan keruntuhan bangunan Perbadanan Taman Negeri Perak yang bernilai RM4.5 juta tanda sebenar kelalaian perkhidmatan awam. Pada 14 November, rakyat Malaysia menyaksikan *explosion* Hotel Casino New Frontier yang mempunyai seribu bilik dengan seribu paun bahan letupan yang begitu menarik di mana hotel ini merupakan yang kedua dibina di Las Vegas 50 tahun dahulu.

Kemusnahan yang dirancang dengan teliti ini adalah untuk memberi jalan kepada pembinaan sebuah mega resort bernama Las Vegas Plaza bernilai USD 2 bilion dengan 3,000 bilik dilengkapi dengan sebuah *ferris wheel* berketinggian 500 kaki iaitu sama saiznya dengan London Eye dan dijangka akan dibuka pada 2011. Malaysia juga mempunyai *explosion*nya pada hari yang sama tetapi ia merupakan sesuatu yang amat memalukan. Keruntuhan bangunan Perbadanan Taman Negeri Perak bernilai RM4.5 juta, tanda di lereng bukit di tepi Tasik Banding yang terletak di Taman Negeri Royal Belum Gerik. Struktur yang runtuh ini terdiri daripada 14 bilik, sebuah blok pejabat, sebuah bilik tunjuk yang menjual barangan Orang Asli serta sebuah tempat letak kereta. Ia siap pada 2004 dengan RM4.5 juta daripada Kementerian Pelancongan. Fasa kedua yang bernilai RM5 juta dengan 26 bilik lagi juga dibiayai Kementerian Pelancongan.

Tragedi ini bukan disebabkan oleh kecanggihan kejuruteraan tetapi disebabkan kegagalan bangunan dan kelalaian kerajaan. Mereka yang bertanggungjawab terhadap tragedi ini perlu dikenakan tindakan kerana ini membuktikan bahawa Malaysia semakin terbukti sebagai sebuah negara dunia ketiga dan bukannya sebuah negara dunia pertama. Satu siasatan awam yang bebas amat diperlukan untuk menyiasat punca kemalangan ini serta menentukan mana-mana pihak yang perlu bertanggungjawab. Parlimen harus mengadakan satu perbahasan tergegar untuk menunjukkan bahawa Malaysia sedia melaksanakan pentadbiran baik dan beramanah, sekian terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya telah menerima satu Pemberitahu Usul di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1) daripada Ahli Yang

Berhormat bagi kawasan Ipoh Timor pada hari Jumaat 16 November 2007. Teks Usul itu adalah seperti yang dibacakan oleh Ahli Yang Berhormat itu sebentar tadi.

Bagi membolehkan perkara ini ditimbangkan oleh Majlis Mesyuarat pada hari ini, saya sebagai Tuan Yang di-Pertua hendaklah berpuas hati bahawa perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu memenuhi tiga syarat:

- (i) bahawa perkara itu tertentu;
- (ii) bagi kepentingan orang ramai; dan
- (iii) ia berkehendak disegerakan.

Saya telah meneliti perkara ini dan saya dapati bahawa perkara ini adalah perkara yang tertentu dan ini adalah juga bagi kepentingan orang ramai. Berkehendak disegerakan, saya berpendapat bahawa perkara ini tidak perlu disegerakan. Saya difahamkan bahawa tindakan sedang diambil oleh pihak Kementerian Sumber Manusia melalui Jabatan Tenaga Kerja Perak untuk membantu pekerja yang terlibat. Oleh yang demikian saya menolak Usul ini di bawah Peraturan Mesyuarat 18(2).

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 2008

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN 2008

Jawatankuasa

Aturan Urusan mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas "Rang Undang-undang Perbekalan 2008 dan Anggaran Pembangunan 2008 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis". *[Hari Ketujuh]*

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) ***mempengerusikan Jawatankuasa***]

Dr. Tan Seng Giaw [Keping]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Hendak ucapkah? Ada Peraturan Mesyuarat ataupun...

Dr. Tan Seng Giaw [Keping]: Bukan peraturan, tidak payah peraturan. Yang Berhormat sudah bagi peraturan sudah.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kalau tidak payah, tidak ada peraturan saya minta Yang Berhormat duduk sebentar.

Dr. Tan Seng Giaw [Keping]: [Ketawa]

Maksud B.23 [Jadual] –

Maksud P.23 [Anggaran Pembangunan 2008] –

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, kita masih berada dalam Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar dan dengan ini saya minta Yang Berhormat Larut untuk sambung ucapan.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hendak menyentuh di bawah Butiran 080000, 130700, 140500 di bawah Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar. Kita tahu dahulu alam sekitar ini Tuan Pengerusi, tidak berapa orang ambil berat sangat kerana ia merupakan masalah biasa, tetapi apabila sebut sahaja Karam Singh, sudah sinonim dengan TV3 tentang banyak menimbulkan yang berkaitan dengan masalah alam sekitar.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Tahniah dan syabas kepada TV3 yang telah banyak dapat anugerah baru ini, tahniah syabas. Semoga cara yang dibuat oleh TV3 ini turut dilakukan oleh stesen-stesen TV yang lain.

Sekurang-kurangnya mesej-mesej yang perlu disampaikan kepada rakyat. Saya hendak sambung sedikit mengenai JBS ini, banjir, yang saya diberitahu ada RM800 juta yang telah disediakan untuk kerja-kerja penyelenggaraan di negeri Johor untuk mengatasi masalah banjir. Tahniah saya ucapkan kepada Menteri berkenaan yang saya difahamkan semalam atau hari ini mengadakan satu lawatan ke Singapura dan turut disertai oleh Menteri Besar Johor bagi melihat bagaimana usaha-usaha untuk memperbaiki keadaan sungai yang ada di negara jiran kita ini. Mudah-mudahan dengan cara sedemikian rupa masalah yang dihadapi sering kali, masalah banjir ini dapat diatasi.

■1140

Pada minggu lepas, kita memang tidak dapat menolak ini kehendak Tuhan, Allah S.W.T. memang tidak boleh kita hendak nafikan, tetapi sesuatu perlu dilakukan. Kalau sudah duit ada Tuan Pengerusi, sekurang-kurangnya kenapa tidak sampai ke bawah untuk dilakukan. Di kawasan saya, hujung minggu baru ini banjir, tetapi Alhamdulillah mujurlah tidak ada berlaku pemindahan. Kita berada di Parlimen, maklum sajalah bila berlaku banjir kelam kabut juga dibuatnya Tuan Pengerusi. Jadi saya berharap dengan saranan seperti ini, masalah ini dapat kita atasi dengan lebih tegas.

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Hendak bagi jalan? Kuala Krai bangun.

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Larut. Mengenai dengan banjir dan mengenai tadi disebut dengan sungai. Saya hendak dapat pandangan daripada Larut. Di kawasan saya ini sungai telah ditimbus dan menyebabkan banjir. Pemantauan daripada jabatan-jabatan alam sekitar ini, yang tidak begitu mengambil berat sehingga banyak rumah di kawasan itu belum lagi banjir, sudah banjir. Apakah pendapat Larut mengenai dengan perkara ini, yang mana jabatan-jabatan tidak hirau mengenai masalah ini dan menyebabkan rakyat yang mengalami bencana? Minta pandangan.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Terima kasih Yang Berhormat. Saya pun tidak faham macam mana belum banjir sudah banjir ini. Saya tertarik dengan kenyataan yang dibuat oleh menteri berkenaan, Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar yang meluahkan seolah-olah bahawa usaha untuk kempen pengurusan sungai, gagal. Ini apa yang telah dinyatakan oleh menteri yang berkenaan. Jadi kita berharaplah supaya masalah ini dapat dilihat dengan lebih positif. Kalau katakan peruntukan tidak cukup, tadi ada peruntukan yang cukup tetapi tidak sampai ke bawah, tidak *dimobilizekan* dengan izin, Tuan Pengerusi.

Bagaimana pula dengan tempat-tempat yang lain, barangkali ada keadaan-keadaan yang boleh kita lakukan dengan cara yang terbaik. Saya hendak berpindah pergi kepada masalah yang berlaku tadi di Belom, iaitu di Gerik tentang PTPP ini iaitu Perbadanan Taman Pelancongan Negeri Perak, tadi Ketua Pembangkang cuba mengusulkan. Sebenarnya benda ini berlaku dan kerajaan negeri pimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Perak telah pun *alert* dengan benda itu, dengan izin. Jadi tidak perlulah kita gusar dengan masalah yang berlaku kerana di luar daripada jangkaan kita.

Namun demikian, saya melihat sesuatu yang tidak kena. Barangkali mungkin panduan ke atas yang diguna pakai di bawah kementerian ini mengenai pembangunan di tanah tinggi dan kawasan curam tidak diambil kisah oleh sama ada agensi yang terlibat, ataupun pemaju-pemaju itu sendiri. Maka sebab itu, kita berharap supaya siasatan yang lebih teliti dibuat, supaya jangan hanya menuding jari seolah-olah kerajaan negeri yang bersalah yang tidak bertanggungjawab. Pemaju kalau bertanggungjawab untuk menaikkan imej pemaju itu sendiri, dia juga mesti bertanggungjawab. Jangan hanya mengharapkan segala garis panduan yang disediakan itu oleh kementerian sahaja.

Jadi kita berharaplah, saya sendiri ada menghubungi jabatan berkenaan hendak tahu secara *detail* bagaimana bangunan di Belom ini yang belum lagi diduduki, Alhamdulillah tidak berlaku sebarang kemalangan jiwa, boleh berlaku runtuhan? Di antara yang diberitahu kepada saya ialah, sesetengah agensi ini tidak ada penyelarasan di antara satu dengan lain, ia tidak tahu. Bermakna masing-masing buat hal secara masing-masing dan ini yang kita tidak mahu. Sepatutnya mesti ada penyelarasan di antara satu agensi dengan agensi yang lain. Macam hari ini, saya sepatutnya menghadiri satu taklimat untuk pembangunan koridor utara Tuan Pengerusi. Kami Ahli Parlimen di Perak dijemput untuk mendengar taklimat, tetapi macam mana hendak

dengar taklimat, soalan naik pada hari ini. Kita hendak berbahas di Parlimen hari ini. Inilah yang menjadi masalah kalau tidak ada penyelarasan.

Maka sebab itu saya melihat, kalau kita serius dalam menangani masalah ini, saya mintalah kementerian yang berkenaan terutamanya, jangan kita buat garis panduan lagilah. Aktakan, wajibkan. Kalau boleh saya hendak cabar kementerian pada hari ini, kalau serius dalam menangani masalah ini, bawa akta ke dalam Parlimen ini. Bukan saya marah, ini kepentingan kita. Kita tidak hendak lagi setiap kali berlaku malapetaka barulah kita kelam kabut. Banjir kita pun sibuk, tanah runtuh kita pun mula sibuk, cari itu cari ini bagi pandangan itu, pandangan ini, menuding jari dekat orang itu, orang ini.

Selepas daripada itu kita pun mula senyap. Jadi hari ini saya minta, saya cabar kepada kementerian. Kalau serius dalam menangani masalah yang saya sebutkan tadi, mintalah dia buat satu akta bawa ke Parlimen ini untuk kita luluskan. Jadi tidak ada lagi orang itu kata dia hendak guna pakai, dia suka dia pakai. Bila dia tidak suka pakai dia tidak payah pakai. Bawa akta ini ke dalam Parlimen, kita serius dalam menangani masalah tentang arahan ataupun panduan pembangunan di tanah tinggi dan pulau yang hari ini juga menjadi daya tarikan, untuk pelancong-pelancong datang ke negara kita ini.

Usaha untuk menarik pelancong itu satu usaha yang baik tetapi dari segi keselamatan kita perlu tahu. Jadi saya mintalah kementerian, Setiausaha Parlimen ada di sini, supaya menyambut saranan saya ini, cabaran saya ini untuk membuat akta ke Parlimen ini untuk kita luluskan bagi dijadikan satu kemestian, kewajipan untuk melaksanakan akta ini bukan jadi panduan lagi.

Kemudian saya hendak pergi kepada satu lagi Tuan Pengerusi iaitu tentang apa yang dibangkitkan oleh sahabat saya daripada Sabak Bernam, tentang buruk dan kera. Saya mulanya tidak berapa sedap jugalah untuk cakap benda ini, tetapi oleh sebab kita lihat lama-kelamaan haiwan seperti ini menimbulkan banyak masalah. Bukan sahaja di kawasan-kawasan kediaman, di Tambun umpamanya kawasan sahabat saya itu, malah di tempat-tempat lain juga. Jadi apa kita hendak buat dengan masalah kera ini yang saya difahamkan ada 180,000 ekor. 180,000 ekor Tuan Pengerusi...

Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: *[Menyampuk]*

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: ...Di seluruh negaralah, barangkali di Maran yang paling banyak. Jadi, 180,000 ekor, dengan izin *over populated*, apa kita hendak buat sekarang ini? Macam mana kita hendak tempoh ini? Hendak dieksport NGO-NGO bising, marah kata kita melakukan ketidakadilan, tidak adil ke atas haiwan. Kalau kita hendak hantar balik ke dalam hutan, bererti Gombak setuju dengan saya akan menimbulkan penyakit sesama mereka.

Gombak setuju dia angguk, atau mereka sesama mereka bergaduh. Jadi apa cadangan NGO, bising sahaja sesetengah tu, tetapi tidak bagi pandangan. Barangkali mungkin kita boleh

eksport. Kita hari ini banyak mengimport barang-barang, sampai pisang pun kita import Tuan Pengerusi. Pelam kita import, pisang kita import, macam-macam kita import, orang pun kita import, ya, tenaga pekerja.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sabak Bernam.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Sekejap, sekejap. Jadi, macam mana hendak dibuat? Kalau ikut saya difahamkan, ada tawaran daripada negara-negara Eropah, Amerika, China, termasuk negara sahabat kita, negara jiran kita untuk menerima haiwan ini. Cuma janganlah kita salah tafsir, salah anggap. Sabak Bernam dia minat pasal kera dan beruk, sila.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sabak Bernam.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Tuan Pengerusi, sahabat saya Larut. Sabak Bernam telah mencadangkan supaya monyet-monyet ini yang semakin banyak, diletakkan di satu kawasan yang kita namakan destinasi ataupun desa monyet, *century for the monkeys*, dengan izin. Jadi satu kawasan mungkin dalam 50 ekar ataupun hektar, kita jaring letakkan monyet yang ada bermasalah di tempat lain di situ dan untuk mengurangkan dia banyak, kita mandulkan waktu dia berada di situ. Jadi maknanya kita boleh kawal monyet-monyet ini daripada kita aniayai dia kita eksport dia. Apa pandangan Yang Berhormat?

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Itu satu lagi pandangan pilihan, cadangan pilihan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Mandulkan pun aniayai juga Yang Berhormat.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Itu barangkali Tuan Pengerusi lebih tahulah Tuan Pengerusi tentang kepakaran dari segi perubatan ini. Itu pun salah satu. Kita menghadapi banyak masalah kadang-kadang, yang mengganas, yang mengancam tanaman. Hendak letak di zoo, zoo mana cuba sebut, zoo pun sudah penuh, melimpah-limpah. Jadi itu pandangan sayalah, bukan bererti bila kita cadang haiwan ini dieksport bererti kita kejar, macam Sabak Bernam tadi ada pula taman desa, barangkali bagus juga. Mungkin dia hendak jadikan satu contoh di Sabak Bernam. Besok boleh dikatakan desa kera, desa monyet orang tahu di Sabak Bernam.

Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Maran, bangun.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Kemudian, di Maran pun satu lagi, desa beruk umpamanya.

Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Larut. Saya tertarik dengan perkara ini sebenarnya kalau kita lihat sekali di kawasan saya di Parlimen Maran pun banyak ini. Sebenarnya monyet-monyet ini, kera-kera ini daripada

kawasan pinggiran bandar pada asalnya, tetapi apabila penempatan mereka telah dibangunkan, maka dia telah pergi ke rumah-rumah termasuk rumah orang besar-besar di bandar-bandar ini. Akhirnya ditangkap, dihantar ke kampung-kampung. Orang kampung buat pertanian, tanam jagung dan sebagainya. Saya rasa ini perlu diberikan perhatian serius supaya, apakah cadangan yang perlu dibuat oleh kementerian ini.

Saya dengar apa yang dicadangkan oleh Yang Berhormat bagi Sabak Bernam tadi, itu tidak berapa baguslah Yang Berhormat bagi Larut kerana menyeksa, haiwan ini pun ada nafsu juga. Jadi kalau kita kasi mereka ini maknanya, mereka juga sebahagian daripada makhluk Allah S.W.T. Jadi kita minta pandangan.

■1150

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Saya, macam saya katakan tadilah, monyet, kera ini lari dari kawasan bandar masuk pinggir kampung dan sebagainya, mungkin kerana pembangunan. Kalau di negara jiran kita, apa yang saya dimaklumkan Tuan Pengerusi, bila hendak berlaku gempa bumi ataupun gunung berapi, haiwan ini akan lari keluar sebagai petanda. Tetapi masalah kita berbeza. Oleh sebab naiknya bangunan-bangunan ini, macam di Belum itu disebut. Saya hendak sebut Belum ini Tuan Pengerusi, kalau boleh pemaju yang terlibat ini di'*blacklist*'kan, disenaraihitamkan kerana gagal dalam memenuhi garis panduan keselamatan bangunan.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: *[Bangun]*

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Yang Berhormat bagi Sungai Petani pun, sebentar. Saya pergi ke Sungai Petani Tuan Pengerusi, satu kawasan perumahan. Terkejut bila begitu banyaknya kera di kawasan perumahan di kawasan Sungai Petani. *[Ketawa]* Tidak, betul! Ini saya bercakap benda yang benar. Bukan sekadar direka-reka. Satu kawasan perumahan yang *elite*. Sila.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Terima kasih Yang Berhormat bagi Larut, terima kasih Tuan Pengerusi. Mengenai dengan cerita monyet, buruk dan sebagainya, teringat saya semalam laporan akhbar di mana apa yang berlaku di India seorang yang lumpuh dikehendaki berkahwin dengan monyet betina. Berita semalam, kerana dia menyeksa monyet-monyet tadi, sehingga monyet itu mati. Akhirnya ramalan dibuat bahawa si penyeksa itu dikehendaki.. oh, *no* maaf saya. Bukan monyet, dia dikehendaki berkahwin dengan anjing betina. Jadi, adakah ini balik kepada soal monyet yang hendak dieksport ini tadi? Yang Berhormat bangkit tadi monyet. Saya bimbang penyalahgunaan monyet tadi, di sesetengah negara yang mana dijadikan ini, dipanggil *exotic food* ini. Jadi bimbang saya, begitulah kalau Yang Berhormat buat cadangan kepada kementerian untuk eksport. Kebimbangan ini..

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Oleh sebab saya jumpa kera di Sungai Petani, saya hendak sebut sebenarnya hendak eksperimen ini untuk tujuan perubatan, untuk dibuat kajian. Bukan untuk yang disebut tadi, seksa, tidak! Untuk tujuan-tujuan

perubatan bagi kaji selidik. Bukan untuk tujuan lain, bukan hendak menyeksa. Kadang-kadang budak-budak kita kadang-kadang takut. Kita orang tua pun bimbang, budak-budak lagilah. Jadi sebab itu, saya cadangkan ini, kalau *introducing* tentang apa yang kita hendak eksport ini sebenarnya tujuan kita untuk penyelidikan. Bukan tujuan untuk menyeksa haiwan ini, sebab ada permintaan daripada Amerika. Hai, bukan alang-alang negara, Amerika. Gombak tahulah. Dia selalu ke Amerika, pakar.

Dato Haji Che Min bin Che Ahmad [Pasir Puteh]: Astaghfirullahal azim ...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Untuk buat kajian, kaji selidik. Sebab itu dia tidak akan bangun, kerana dia setuju, untuk kaji selidik. Bukan untuk seksa. Muar pun setuju dari segi undang-undang. Tidak ada masalah, apa ada masalah?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Penyeksaan tetap wujud.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Tetapi yang dikatakan seksa, barangkali Yang Berhormat Puchong setuju, untuk tujuan lain. Ha, saya tidak hendak sebutlah.

Beberapa Ahli: Sebutlah...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Untuk tujuan makan, katakan. Ha, Puchong setuju. Dia kata ini tak bagus. Kata dialah. Tujuan saya tadi ialah mencadangkan supaya dibuat kaji selidik dari segi perubatan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Dia potong kepalakah?

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Sebab melimpah-limpah Tuan Pengerusi, membimbangkan. Esok kita tak hendak orang labelkan negara kita ini negara apa? Sebab saya berjumpa dengan pihak zoo. Kami tak boleh terima sudah, orang pun sudah tak hendak datang ke zoo. Zoo Taiping hari ini terkenal. Tuan Pengerusi, saya sebut sedikit, *Night Safari* dengan izin ataupun...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Safari Malam.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Safari Malam. Cuma satulah saya hendak bertanya. Takkanlah haiwan-haiwan itu sahaja yang ada di zoo ini. Sebab kita hendak tarik juga pelancong daripada luar untuk datang. Umpamanya dahulu, saya difahamkan Zoo Taiping ini beli empat ekor gorila, tetapi sampai sekarang sudah bertahun-tahun, tidak sampai-sampai pun. Mana perginya? Hilang di mana?

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Zoo Melaka?

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Zoo Melaka saya tidak tahulah. Saya sebut Zoo Taiping, saya tidak berani sebut tempat orang. Jadi saya mintalah supaya promosi dibuat supaya ramai lagi, ramai pelancong luar daripada Jepun yang suka dan tertarik dengan keadaan semula jadi di negara kita ini Tuan Pengerusi. Jadi, janganlah salah anggap, bila kita sebut hendak eksport haiwan ini, seolah-olah kita kejam. Sebenarnya tidak. Sebab memang ada, memang ada tawaran untuk tujuan-tujuan kebaikan. Lagipun ia

menimbulkan banyak masalah ancaman kepada penduduk, kepada orang ramai. Kita takut esok, sampai ke Parlimen ini, sudah tidak ada bertuan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, gulung Yang Berhormat...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Hendak pergi Sabak Bernam pun Sabak Bernam tidak hendak terima. Kecuali dia buat satu 'Desa Beruk' di Sabak Bernam dan juga 'Desa Kera' di Maran, barangkali. Kita tidak ada masalah.

Seorang Ahli: Setuju, setuju...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Ataupun tempat-tempat yang ada diguna untuk panjat kelapa. Sekarang sudah tidak ada guna, hendak panjat kelapa. Apa salahnya, pakai balik beruk-beruk yang dari Tanah Merah barangkali yang sudah tidak sesuai di sana.

Tuan Pengerusi, saya berharap sangatlah pandangan-pandangan yang telah saya berikan itu tadi dapat menimbulkan satu pandangan bagi memastikan alam sekitar kita ini menjadi satu budaya yang begitu penting. Kita hendak agensi-agensi yang turut membangunkan negara kita ini menjadikan alam sekitar kita ini satu agensi yang penting. Sebagai kalau boleh, yang terakhir untuk dirujuk sebelum sesuatu pembangunan itu dilakukan. Dengan itu, saya ucapkan terima kasih dan menyokong.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Tanah Merah.

11.56 pg.

Ir Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Butiran 08700 - Rancangan Penanaman Rotan, di mana rotan ini merupakan sumber bahan utama atau salah satu bahan untuk kraf tangan terutamanya membina perabot dan lain-lain kraf tangan. Apakah rancangan kementerian untuk memperluaskan lagi tanaman rotan ini, dan saya hendak tahu di manakah kawasan-kawasan tanaman rotan di negara kita ini dan apakah permintaan kepada rotan ini bertambah ataupun berkurangan?

Seterusnya Butiran 08800 - Projek Penanaman Buluh. Kita tahu buluh ini semakin hari semakin kurang di kawasan-kawasan tertentu, dan apakah bahan daripada buluh ini menjadi satu bahan yang penting untuk kegunaan dalam industri yang melibatkan bahan buluh ini seperti *chop stick*. Di mana hari ini, kita tahu bahan tiruan daripada plastik dan sebagainya digunakan untuk membuat *chop stick*, tetapi walau bagaimanapun masih lagi ada permintaan kepada bahan buluh ini untuk kraf tangan. Jadi kita ada sumber. Di dalam negara kita ada sumber buluh dan buluh ini dapat hidup di dalam negara kita, dapat ditanam dengan mudah. Apakah kita tidak boleh perkembangan industri buluh ini supaya ia boleh memberi satu pendapatan kepada masyarakat di luar bandar khususnya, dan kita sebagai kerajaan di bawah Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar untuk perkembangan lagi tanaman buluh ini supaya ia dapat memberi sumber pendapatan kepada penduduk-penduduk di luar bandar.

Seterusnya Butiran 09000 - Pembangunan Ladang Hutan. Jadi, ladang hutan di negara kita saya hendak tahu berapa luas ladang hutan yang diusahakan oleh kementerian untuk menampung keperluan kayu-kayu balak yang saban hari ditebang, dan berapa luaskah kawasan yang ditanam dengan hutan baru, hutan balak ini? Di Kelantan contohnya, saya dapati hutan yang ditebang dengan yang ditanam ini jauh berbeza. Jauh berbeza dari segiimbangan penanaman dan juga penebangan kerana banyak di negeri Kelantan ini khususnya di kawasan Tanah Merah, di mana hutan-hutan simpan kekal ini diberi konsesi kepada syarikat-syarikat tertentu sebagaimana yang telah dibahaskan di dalam Parlimen untuk dibuat lombong emas, sedangkan kawasan ini amat penting untuk kepentingan alam sekitar.

■1200

Apabila lombong emas digazetkan adapun diberi sijil untuk lombong emas sudah pasti kawasan ini tidak ditanam balik dengan pokok-pokok hutan ataupun balak dan ini memberi kesan yang besar kepada alam sekitar dan...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bangun]*

Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: *[Bangun]*

Dato' Haji Che Min bin Che Ahmad [Pasir Puteh]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, hendak bagi jalan.

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: ... yang menjadi tidak puas hatinya setelah balak ini ditebang lombong emas ini tidak dibuat dan ini hanya kosong sahaja kerana tujuan untuk mengambil balak.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Hendak bagi yang mana Yang Berhormat?

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Silakan Yang Berhormat Sri Gading, lepas itu Yang Berhormat Maran.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sri Gading, ya.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih sahabat saya Yang Berhormat Tanah Merah. Saya agak terkejut, terkejut sangat, semua pihak menyedari, semua pihak bercakap, tentang penggondolan tanah tinggi Lojing apa yang telah diucapkan oleh Yang Berhormat Tanah Merah itu sebahagian daripada isu ini. Jelas satu perkosaan atau perogolan tanah hutan yang berharga dengan alasan hendak mengambil emas, oleh Kerajaan Negeri Kelantan yang dikuasai oleh PAS, semua orang berbunyi, semua orang kesal, semua orang marah.

Apabila saya mendengar jawapan sama ada betul atau tidak, kementerian bahawa dia tidak ada kuasa hendak menahan pemerkosaan atau pun apa itu ...

Beberapa Ahli: Perogolan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: ... umpamanyalah perkataan itu. Tidak ada kuasa. Kalau itulah jawapan daripada kementerian pihak yang kita harapkan boleh

menyelamatkan kalau ada kerajaan-kerajaan negeri yang menyalahgunakan kuasa dia untuk kepentingan-kepentingan tertentu siapa lagi yang kita hendak harapkan.

Saya tidak tahu sama ada jawapan yang saya dengar itu benar atau tidak, wallahualam. Saya minta komen sedikit tetapi sebelum Yang Berhormat Tanah Merah hendak komen, saya haraplah kemungkaran yang dibuat oleh kerajaan PAS Kelantan kepada tanah tinggi Lojing ini jangan dibiarkan. Kalau ini kita biarkan, masa depan rakyat, masa depan generasi kita akan suram, gelap dan sebagainya. Saya hendak sedikit pendapat atau pandangan daripada Yang Berhormat Tanah Merah benar atau tidak jawapan kementerian bahawa dia tidak ada kuasa hendak mencegah, hendak menahan perbuatan-perbuatan seperti itu. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Terima kasih Yang Berhormat Sri Gading. Memang benar apa yang diperkatakan tadi. Suatu pencerobohan yang besar yang melibatkan suatu kawasan yang besar kerana ini ada kepentingan tertentu disebabkan suasana politik di negeri Kelantan.

Hari ini keadaan yang orang kata 22, 23 itu nombor yang tidak ada bezanya yang hampir yang ini menyebabkan kerakusan kuasa telah digunakan.

Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: *[Bangun]*

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Kerakusan untuk meraih kekayaan, kerakusan untuk merampas hak rakyat telah pun berlaku di negeri Kelantan. Ini menyebabkan rakyat sedar, rakyat telah memberontak, rakyat telah pun berazam untuk memastikan perjalanan kepada pengurusan hutan di negeri Kelantan dapat dibuat secara teratur dan yang pastinya kementerian kenalah mengambil tindakan sebagaimana yang telah disarankan oleh Yang Berhormat Sri Gading untuk lebih tegas lagi dan pendedahan kepada pencerobohan dan penggondolan ini hendaklah diketahui umum kepada rakyat keseluruhannya. Persilakan Yang Berhormat Maran.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Maran sila.

Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih Yang Berhormat Tanah Merah. Saya tertarik dengan apa yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat Tanah Merah. Hutan, rotan dan juga buluh adalah produk di kawasan hutan pedalaman dan kita jangan lupa salah satu masyarakat yang di dalam kawasan ini ialah Orang Asli. Bahkan benda-benda ini dan hasil-hasil ini ialah merupakan pendapatan mereka.

Pagi tadi saya terdengar suatu berita di mana satu kumpulan Orang Asli telah memprotes di mana tanah-tanah mereka telah diambil oleh Kerajaan Negeri Kelantan, misal contohnya untuk dibuat pembangunan. Lojing ini sebenarnya dekat dengan kawasan saya tetapi bukan kawasan Parlimen Maran tetapi di kawasan Parlimen Cameron Highlands dan sebagainya. Di sini ramai Orang Asli saya hanya tahu apakan tindakan kerajaan. Minta pandangan Yang Berhormat supaya kerajaan mengambil tindakan serius dalam mengatasi

masalah ini supaya *survival* Orang Asli ini dapat kita jamin, pastikan dan bagaimanakah hubungan di antara Kementerian Alam Sekitar ini dengan Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah dalam menentukan supaya hasil-hasil hutan seperti rotan dan buluh dan mungkin gaharu dan sebagainya dapat dimanfaatkan oleh masyarakat Orang Asli. Kalau tidak, jangan lupa bahawa Orang Asli bukan sedikit bilangan.

Tuan Syed Hood bin Syed Edros [Parit Sulung]: Memang betul.

Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Hampir 200,000 dalam negara kita. Ini memberikan kesan kepada kepimpinan negara. Minta pandangan Yang Berhormat.

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Terima kasih Yang Berhormat Maran. Memang benar apa yang telah diperkatakan tadi bahawa sumber rotan, sumber buluh adalah salah satu sumber yang diusahakan oleh Orang Asli untuk mendapat sedikit pendapatan dan apakah tindakan kerajaan hari ini untuk membantu Orang Asli ini supaya buluh-buluh ini, rotan-rotan ini dapat ditanam untuk Orang-orang Asli ini mencari kerja, mendapatkan pekerjaan, mencari rotan, mencari buluh untuk dibekalkan kepada kilang-kilang yang memerlukan bahan-bahan yang berkenaan.

Saya minta kementerian supaya mengambil saranan daripada Yang Berhormat Maran.

Dato' Haji Che Min bin Che Ahmad [Pasir Puteh]: [Bangun]

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, ada dahulu yang bangunan Yang Berhormat, ya. Hendak bagi jalan?

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Silakan Yang Berhormat Pasir Puteh dahulu, lepas itu Yang Berhormat Jerai.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Pasir Puteh.

Dato' Haji Che Min bin Che Ahmad [Pasir Puteh]: Tuan Pengerusi, terima kasih kepada Yang Berhormat Tanah Merah. Saya terpanggil hendak mencelah apabila pembangunan hutan kita tebang, kita tidak tanam semula. Segala buluh-buluh dan rotan musnah. Saya hendak tanya apa pandangan Yang Berhormat Tanah Merah, kalau takdirilah UMNO memerintah pilihan raya yang ke-12....

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Barisan Nasional.

Dato' Haji Che Min bin Che Ahmad [Pasir Puteh]: Ini andaian, belum tahu lagi, andaian sahajalah. Barisan Nasional memerintah pada pilihan raya yang ke-12. Apa lagi kita nak perintah, balak habis, tanah habis, rotan habis, semuanya habis. Apa pandangan Yang Berhormat.

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Terima kasih Yang Berhormat Pasir Puteh. Pandangan saya kepada perkara yang diutarakan tadi, hari ini kita tahu kawasan hutan di negeri Kelantan khususnya telah pun hampir pupus di mana balak-balak yang ditanam oleh

Kerajaan Barisan Nasional pada 20 atau 30 tahun dahulu telah ditebang, telah digondol oleh kerajaan yang ada pada hari ini.

Usaha ke arah memulihkan hutan ini tidak ada. Tidak ada usaha yang begitu bersungguh-sungguh kerana dia fikirkan kerajaan negeri hari ini fikirkan kepada keperluan semasa, nafsu yang ada pada hari ini dia tidak fikir kepada generasi yang akan datang. Generasi yang akan datang juga memerlukan sumber hutan ini untuk kegunaan pada masa-masa hadapan.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: *[Bangun]*

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Setelah tidak ada masa lagi.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Minta penjelasan. Saya ingin tanya apakah pandangan Yang Berhormat tentang itu

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Seputeh, dia belum bagi lagi Yang Berhormat. Dia tidak bagi jalan.

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Saya tidak bagi jalan.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: ... tentang hutan rimba di Sarawak dan Sabah...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Seputeh, sila duduk, ya.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: ...banyak telah habis ditebang dan banyak telah di seludup keluar negeri dan apa pandangan Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, teruskan Yang Berhormat. Cukuplah Seputeh.

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Apakah ini yang telah berlaku di negeri Kelantan ini tidak dibela oleh kerajaan. *[Disampuk]*

Kita nasib baik ada Kementerian Sumber Asli. Hari ini Kementerian Sumber Asli telah pun bertindak walau pun bukan di bidang kuasa, tidak di bawah kuasa kementerian ada juga usaha-usaha peruntukan-peruntukan yang diberi oleh kementerian untuk membangunkan ladang hutan ini untuk memastikan generasi yang akan datang dapat merasai, dapat menggunakan kayu-kayu ini untuk pembinaan dan sebagainya.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sila gulung Yang Berhormat.

■1210

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Jadi, Tuan Pengerusi, saya beralih kepada Butiran 10801 - Program Sokongan Dan Pembangunan Penyelidikan Perhutanan. Kita tahu pada hari ini ada usaha oleh kementerian untuk mewujudkan ataupun mengembangkan satu tanaman iaitu tanaman gaharu. Tanaman gaharu ini mendapat pasaran yang besar di luar negara contohnya Timur Tengah, di mana hasil daripada teras gaharu ini bernilai tinggi sehinggakan bernilai beribu-ribu ringgit bagi satu kilogram. Saya minta kementerian supaya mengkaji dan membangunkan ladang-ladang hutan ini ataupun mengembangkan tanaman

gaharu ini supaya negara kita ini menjadi negara pengeluar gaharu yang terbesar dan yang pentingnya dapat memberi pendapatan kepada penduduk-penduduk di luar bandar.

Saya hendak bertanya, berapakah luas kawasan ladang gaharu yang telah dibangunkan oleh kementerian dan apakah usaha-usaha kementerian untuk memastikan projek tanaman gaharu ini di bangunkan di negara kita dan dapat memberi pendapatan yang lumayan kepada rakyat negara kita. Sekian, terima kasih dan saya turut menyokong.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sungai Petani.

12.11 tgh.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Pertama sekali saya hendak memberi kepujian kepada kementerian ini kerana menjalankan banyak program iaitu terdapat 12 program yang dijalankan oleh kementerian ini. Walau bagaimanapun antara program-program ini ada beberapa perkara yang saya perlu bangkitkan di sini iaitu mengenai perkara di item 070000 - Perlindungan Hidupan Liar Dan Taman Negara (PERHILITAN). Saya hendak tanya, sejauh manakah kementerian berjaya untuk memberi perlindungan kepada binatang-binatang liar tadi supaya ia tidak diceroboh oleh mana-mana pihak khususnya daripada orang luar mahupun orang dalam.

Semalam, kita mendengar berita yang mengatakan bahawa harimau belang hampir pupus di Kelantan, begitu juga dengan binatang-binatang lain. Jadi, saya ingin tahu apakah peranan kementerian untuk melindungi hidupan liar ini di kawasan-kawasan tertentu.

Kedua, saya hendak membangkitkan mengenai perkara di Butiran 080000 iaitu ...

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: *[Bangun]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Minta penjelasan.

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: Saya hendak meminta penjelasan daripada Yang Berhormat Sungai Petani...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat hendak bagi jalan?

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: ...Mengenai dengan hidupan liar.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, tanyalah dulu bagi jalan ataupun tidak?

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: Mengenai dengan hidupan liar yang ada kawalan iaitu harimau tadi. Kita tahu sekarang ini harimau begitu berharga dan pemburu-pemburu pergi mencari makan dengan memburu harimau ini. Sejauh manakah pihak kementerian mengambil langkah dalam hal ini? Begitu juga dengan burung cenderawasih yang ada disiarkan di surat khabar baru-baru ini yang berjumlah 20 juta. Adakah kawalan dibuat ke atas burung cenderawasih yang ada di tanah air kita? Bagaimana pendapat Yang Berhormat kalau burung yang ada sebanyak 20 juta ini dipelihara di kawasan kita di Malaysia?

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Terima kasih, Yang Berhormat bagi Kuala Krai. Itulah soalan yang saya tanyakan kepada kementerian iaitu apakah langkah-langkah yang diambil oleh pihak kementerian untuk menjamin tindakan ini berjalan secara berkesan sekali.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: *[Bangun]*

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Ini kerana kita dengar khabar bahawa daging harimau cukup mahal. Jadi, sudah tentu ada pemburunya. Begitu juga dengan binatang-binatang lain, misalnya ular sawa atau sesetengah hidupan liar yang lain. Jadi saya hendak tahu juga daripada kementerian apakah tindakan pihak kementerian untuk meningkat atau menambah lagi pegawai-pegawai PERHILITAN untuk menjamin hidupan liar ini. Ya, Jerai.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasih Yang Berhormat bagi Sungai Petani. Terima kasih, Tuan Pengerusi. Kalau binatang-binatang liar ataupun makhluk Allah Taala yang liar ini pupus, apakah Yang Berhormat ingin mencadangkan kepada kementerian supaya kita memelihara untuk memperbanyakkan binatang-binatang ini. Kalaulah harga binatang-binatang ini harganya begitu tinggi apa salahnya kita menternak binatang-binatang ini dan kita pasarkan sebagai sumber pendapatan kepada kerajaan dan rakyat.

Keduanya, Tuan Pengerusi, saya ingin meminta kepada kementerian melalui Yang Berhormat supaya kera-kera ini... *[Ketawa]* Saya menghadapi masalah dengan kera di kawasan saya, Tuan Pengerusi. Ini kerana kera-kera di Botanical Garden, Pulau Pinang dicampakkan ke Gunung Jerai. Pada masa dahulu Gunung Jerai tidak ada kera. Kalau adapun seekor dua sahaja. Itu pun yang jinak dan yang boleh berkawan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang dari Kepong tidak datang?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Yang dari Kepong, tidaklah yang ada macam rupa Kepong, tetapi ...*[Ketawa]* Jadi, kerajaan bukannya mengambil dari satu tempat dan mencampakkannya ke satu tempat yang lain. Kalau tidak percaya tanyalah Yang Berhormat bagi Langkawi. Begitu juga di Langkawi dicampakkannya kera ke Langkawi. Kera-kera ini adalah makhluk Allah. Kita pun tidak tergamak hendak ketuk ataupun memukulnya. Sepatutnya kementerian harus mengawal pembiakannya supaya tidak merosakkan buah-buahan dan tanam-tanaman.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, yang berucap ialah Yang Berhormat bagi Sungai Petani.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Yang Berhormat, kawasan Yang Berhormat mungkin ada sedikit sebanyak.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Ada. Saya bersetuju dengan Yang Berhormat bagi Jerai iaitu langkah dan tindakan oleh pihak kementerian untuk mengawal monyet-monyet bertukar kawasan. Inilah masalahnya. Misalnya monyet dari Pulau Pinang di bawa ke negeri Kedah. Saya tahu ini menimbulkan banyak masalah kepada negeri Kedah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Kalau mereka boleh mengundi, tidak mengapa. *[Ketawa]*

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Mungkin pengundi hantu. *[Ketawa]*
Saya bersetuju sangat dengan Yang Berhormat bagi Jerai.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sri Gading, Yang Berhormat hendak bagi jalan?

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Jadi, saya bangkitkan sekali lagi, adakah pihak kementerian akan menambah pegawai-pegawai PERHILITAN. Kedua, adakah ia akan membuat satu penyelidikan khusus mengenai perkara ini. Saya tahu kementerian ada pakar-pakarnya untuk membuat kajian mengenai dengan habitat monyet-monyet liar ini yang terdapat di kawasan-kawasan bandar ataupun di kawasan lain bertukar ke kawasan lain dan menimbulkan masalah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Terima kasih sahabat saya Yang Berhormat bagi Sungai Petani. Marilah kita dengan penuh kesedaran, dengan penuh keinsafan mengenai masalah-masalah kera ataupun monyet, dua nama yang sama, telah menular menjadi masalah di peringkat kebangsaan. Ini kerana ia berlaku di mana-mana. Perkara ini berlaku kerana ia mengganggu kampung-kampung dan tanaman-tanaman oleh sebab makanan dan hutan tempat tinggalnya telah kita ceroboh dan musnahkan. Tempat dia hidup telah kita musnahkan. Apakah kementerian tidak ada langkah-langkah lain?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Yang Berhormat sudah mengambil alih ucapan Yang Berhormat bagi Sungai Petani.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Saya hendak bertanya Yang Berhormat bagi Sungai Petani, Tuan Pengerusi. Apakah ada langkah-langkah lain umpamanya, masalah makhluk ini makanannya tidak ada. Apakah kementerian tidak ada peruntukan memberinya makanan dan tempat-tempat yang tertentu...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tanya Yang Berhormat bagi Sungai Petani, Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Agaknya macam mana? Ini masalah yang di hadapi di merata-rata, Tuan Pengerusi, di kawasan saya dan di kawasan mana pun soal monyet ini. Pada asalnya monyet dan beruk ini bukannya makhluk jahat, bukan makhluk perosak; tetapi oleh sebab kita mengganggu kehidupannya.

Jadi, apakah tidak ada belas kasihan kita kepada makhluk Allah yang tidak berdosa ini, rumah tangga dia, kampung halamannya kita ceroboh dengan pembukaan kebun-kebun dan ladang-ladang jadi macam mana dia hendak duduk.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Bentuk jawatankuasa monyetlah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Itu tidak tahulah.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Sungai Petani, sila gulung.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Terima kasih, Yang Berhormat. Saya amat bersetuju dengan pandangan dan cadangan Yang Berhormat bagi Sri Gading tadi yang hampir sama dengan Yang Berhormat bagi Jerai. Jadi, saya berharaplah pihak kementerian mengambil isu ini secara serius bukan sekadar untuk kita berbahas dan berseronok-seronok di sini sahaja tetapi keseriusan pihak kementerian untuk membuat penyelidikan dan apakah tindakannya. Jadi, perkara ini kita sudah tidak bawa lagi pada tahun 2008 nanti. Saya berharaplah.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Habiskan, Yang Berhormat.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Perkara yang hendak saya bangkitkan sekali lagi ialah mengenai dengan Butiran 08000 - Pengairan Dan Saliran. Saya ingin bertanya sebab terutama sekali di kawasan saya yang mana Sungai Kuala Muda bersempadan dengan Kepala Batas. Kawasan Kepala Batas ialah kawasan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Beliau juga membangkitkan perkara yang sama kepada saya iaitu untuk saya bertanyakan sekali lagi mengenai dengan tebatan banjir di Kuala Sungai Muda ini. Ini kerana saya bimbang pada suatu hari dulu berlaku banjir yang lebih besar dan lebih teruk daripada yang berlaku di Johor, yang mana pada tahun 2003 pada masa itu yang mana tebatan banjir belum dilakukan.

■ 1220

Tetapi malangnya tebatan banjir ini belum siap-siap. Saya tidak tahu apa sebabnya, apa masalahnya. Jadi sila beri jawapan ini kepada saya, saya hendak tahu dan pengambilan tanah, apakah masalah-masalah dia? Saya rasa cukup lama, hampir sudah masuk tahun yang ketujuh ke, lapan ke, sepuluh dan sebagainya.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Sudah dekat sepuluh tahun.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Ya, Yang Berhormat pun tahu.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Banjir itu melimpah ke Jerai. Jadi boleh tidak kita hendak mencadangkan Yang Berhormat, kepada Dewan yang mulia ini supaya pihak kementerian membuat kajian secara menyeluruh. Seluruh negara kita masalah banjir kerana masalah banjir ini menjadi satu masalah bencana kepada rakyat dan kepada negara. Keseluruhannya kerana kita ingat kalau jadi macam dalam kawasan Parlimen saya, setahun empat kali banjir, kos kita belanja untuk bagi makan, pindah itu ini kalau kita himpun-himpun duit itu Tuan Pengerusi, berjuta beratus juta, ini satu negara. Jadi kita bagi peruntukkan kepada kementerian supaya kementerian buat satu kajian dan juga perancangan untuk menyekat banjir ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Itu sudah dasar Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Dia masuk pasal banjir.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Betul. Terima kasih Yang Berhormat dari Jerai. Saya amat bersetuju, Yang Berhormat pun baru-baru ini telah mengalami banjir sekali lagi. Kawasan saya nasib baik tidak ada banjir kerana mungkin langkah-langkah telah diambil.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sungai Petani sila habiskan ucapan.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Ya, jadi saya balik kepada soal 110000 iaitu Jabatan Taman Laut, ingin saya dapat tahu daripada pihak kementerian ini apakah kedudukan Geo Park di Langkawi yang mana telah diperakui oleh pihak *international*, jadi apakah kedudukan dia? Jadi perkara 120000 - FRIM yang mana peruntukan dia telah diletakkan RM38,302,000. Jadi saya hendak tahu daripada Yang Berhormat, di sini ada sebuah cerita. Ceritanya cukup menarik Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Panjang ke Yang Berhormat ceritanya? Pendekkan.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Sikit sahaja, pendek sahaja. Ceritanya cukup menarik. Pada awal tahun ini, kita ada penanaman bakau, kayu bakau untuk kita kata menahan daripada tsunami berlaku. Jadi dilakukanlah penanaman bakau peringkat antarabangsa di kawasan saya iaitu di Pulau Sayap. Terima kasih, semua orang hadir, Perdana Menteri hadir kemudian malangnya walaupun mereka semua hadir, koir-koir daripada Perak, tidak ada daripada kawasan saya. Nira-nira daripada Kuala Terengganu, nira masam pula dia di bawa daripada Terengganu, kawasan saya juga menghasilkan nira tapi jabatan ini tidak beri tahu kepada saya.

Kemudian habislah, pertunjukan pun ada pada hari itu dan cantik dan menelan belanja berjuta-juta. Tapi hari ini cuba kita pergi tengok, saya rasa kementerian Yang Berhormat tidak memantau keadaan ini. Tinggal tunggu-tunggu, dalam laut tidak ada apa lagi dah, *geo tube* pun tidak ada, apa pun tidak ada. Apa yang ada sekarang? Kosong. Inilah kebimbangan saya akan diterjemahkan lagi satu lagi sebagai pembaziran wang negara secara besar-besaran. Kalau ini berjuta boleh digunakan untuk tanaman yang lain tapi mengapa ini berlaku? Tidakkah ada penyelidikan, tidak ada pemantauan. Hari ini cuba pergi, saya pohon Yang Berhormat Menteri sila datang ke kawasan saya Pulau Sayap untuk melihat semula apa sudah terjadi kepada benih-benih bakau tadi yang sudah di hanyut bersama-sama dengan ombak-ombak. Yang itulah saya mahu tanya Yang Berhormat, mengenai dengan perkara ini yang juga termasuk dalam 141400 tadi yang mana dia ada *one off* berjuta-juta ini. Jadi apa yang sudah berlaku? Berapakah belanja kesemuanya dan bagaimana untuk kita, maafkan saya dengan izin, *overcome* perkara ini sudah tidak ada berlaku pembaziran.

Seperkara lagi satu ialah mengenai dengan 130600 mengenai alam sekitar. Sekali lagi saya tidak nampak dalam ini walaupun dia ada dua belas program tapi tidak ada disebut pun mengenai *global warming*, saya tidak tahu apakah perancangan kementerian Yang Berhormat, saya ingin mencadangkan supaya ditambah lagi peruntukkan kepada jabatan ini untuk membuat

penyelidikan dan memberi amaran awal kepada kita. Sekiranya jika hujan berapa-berapa banyak dan kita boleh ambil tindakan selanjutnya. Jadi saya minta pohon lagi sekali kepada kementerian ini kemukakan kepada kita apakah perancangan mengenai dengan *global warming* ini kerana bimbang saya, macam saya katakan tadi alam sekitar kita juga tidak mengambil perhatian mengenai kempen kita anti budaya plastik. Yang mana orang campak sana sini, parit tersumbat dan sebagainya. Ini juga kementerian tidak ambil langkah dah. Saya pun tidak pernah lagi tengok lagi dalam tv kempen mengenai alam sekitar dan saya berharap pihak kementerian ini juga akan bekerjasama dengan pihak jabatan, maaf saya Kementerian Pelajaran untuk bagaimana menimbulkan kesedaran di kalangan anak-anak muda kita mengenai dengan alam sekitar. Kita tidak nampak kempen secara besar-besaran telah dilakukan oleh kementerian,

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah Yang Berhormat.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Dengan itu saya pohon lagi penjelasan daripada pihak kementerian. Sekian terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Saya hendak bagi peluang ramai berucap, peringkat jawatankuasa ia spesifik jadi saya minta hadkanlah lima minit macam itu. Saya bagi Kepong lah.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Pengerusi, halaman 285, 286 dan 287 butiran 050000, 040000, 060000, 070000, 080000 dan 120000. Tuan Pengerusi yang utamanya saya berharap itu pihak kementerian dapat mempertingkatkan usaha untuk melindungi hutan kita yang setengah-setengah tempat kita yang tidak dijaga dengan baik, dengan ini saya berharap Malaysian Timber Certification Council (MTCC) berlawan dengan Forest Stewardship Council (FSC). Apakah kedudukan MTCC sekarang, adakah kita dapat digunakan di seluruh ASEAN untuk MTCC kita ini. Juga kita mestilah menggubal undang-undang untuk perubahan iklim seperti mana yang disebutkan oleh Sungai Petani tadi.

Rang undang-undang untuk langkah-langkah menguatkuasakan langkah-langkah mitigasi perubahan iklim itu. Juga mengenai itu perlombongan emas di Bukit Koman, Raub masih ada kalangan penduduk yang tidak puas hati, yang menimbulkan syak wasangka terhadap penggunaan *sodium cyanide* walaupun pihak kementerian sudah menerangkan begitu selamatnya untuk menggunakan *sodium cyanide* ini, saya berharap pihak kementerian dapat memberi penjelasan ataupun mengambil langkah untuk menerangkan kepada kalangan penduduk di Bukit Koman ini dan seterusnya tindakan-tindakan perlu diambil untuk mengurangkan insiden pencemaran di seluruh negara.

■ 1230

Termasuklah di semua 216 bahagian pilihan raya dan di Kepong sahaja berapa tempat dicerobohi termasuklah projek di Jalan Lang Kelabu, dia cukup kelabu dah dan sekarang dia ada projek lagi di kawasan hijau dan juga di taman di Jinjang Utara, padang besar di Jinjang Utara dicerobohi. Kononnya dengan papan iklan itu katakan ini untuk orang ramai. RM200,000 projek,

walhal di kawasan itu lebih 2000 kaki persegi saja dewan orang ramai dia, tetapinya di kawasan itu ada mungkin 300,000 kependudukan. 300,000 ribu dengan 2000 kaki persegi dewan orang ramai tiap-tiap kali sepuluh orang masuk sajalah kalau projek dewan orang ramai itu. Ini masalah tidak mengirakan, tidak menghiraukan pencemaran ke atas alam sekitar, kawasan-kawasan hijau. Ini memanglah satu perkara yang sangat songsang dan songsong pula.

Seorang ahli: Apa? Songsong?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ha, songsong pula lah tu. Di sini saya berharaplah pihak kementerian dapat menambahkan usaha untuk memperlindungan hidupan liar dan taman negara kerana taman negara cukup tercemar sekarang. Saya berharaplah kementerian dapat menerangkan kepada Dewan yang mulia ini, apakah langkah-langkah yang berkesan yang dilaksanakan untuk memelihara Taman Negara kita yang semakin hari semakin tercemar.

Untuk projek-projek tebatan banjir di Kuala Lumpur ada Pakej Satu iaitu Terowong Bestari dan Pakej Dua; Projek Kolam-kolam Takungan Banjir Batu dan Jinjang kawasan saya dan ini memang kedua-dua pakej ini sudah terlewat enam bulan, tujuh bulan. Di Jinjang pun projek ini sangat terlewat dan kadangkala kerja diberhentikan. Projek ini lebih RM500 juta terlewat kerana saya diberitahu kadangkala syarikat tidak membayar kontraktor, subkontraktor dan sebagainya. Ini memang cukup menjejaskan kehidupan orang dan mengenai FRIM..

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya Yang Berhormat bagi Kepong, gulung.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: ...Lembaga Penyelidikan dan Pembangunan Perhutanan Malaysia ini (FRIM). FRIM mestilah meningkatkan usaha untuk memelihara kawasan yang luasnya 1000 hektar. Kawasan FRIM itu 1000 hektar, mestilah kita jaga supaya tidak ada orang yang mencerobohi termasuklah Jabatan Perdana Menteri dengan projek-projek khas dia itu. Jangan mencerobohi lagi dan juga kita mestilah mempertimbangkan sama ada Bukit Lagong, kawasan tadahan di sebelah itu dengan keluasannya lebih 20,000 hektar yang sebelahnya ada pembalakan, saya tidak setuju. Mestilah diberhentikan pembalakan itu. Kawasan tadahan air Bukit Lagong dan kita mesti mempertimbangkan sama ada Bukit Lagong ini dengan keluasannya boleh dimasukkan di bawah FRIM, tetapi FRIM dia penyelidikan, mungkin tidak ada penguatkuasaan. Kalau tidak ada, saya mencadangkan supaya kawasan Bukit Lagong ini diisytiharkan, digazetkan sebagai *total encatchment area* (kawasan tadahan air yang sepenuhnya).

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat bagi Kepong, cukuplah.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Akhir sekalilah. Akhir sekali, banyak masalah Tuan Pengerusi. Di Bukit Lagong ini dan mungkin kita boleh mengirakan sama ada diberi status *protective forest* bukan *production forest*. *Protective forest* dengan kawasan tadahan yang sepenuhnya. Saya berharaplah pihak kementerian dapat mempertimbangkan cadangan-

cadangan yang sudah saya kemukakan. Berapa jumlahnya yang banyak dan semoga semua ini dapat diambil perhatian dan diperbaiki. Sekian, terima kasih.

Dr. Junaidy bin Abd. Wahab [Batu Pahat]: *[Bangun]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: *[Bangun]*

Tuan Wong Nai Chee [Kota Melaka]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Yang Berhormat bagi Batu Pahat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Hmm, dapat? *[Ketawa]*

12.35 tgh.

Dr. Junaidy bin Abd. Wahab [Batu Pahat]: Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, kalau dapat jimatkan masa sikit.

Dr. Junaidy bin Abd. Wahab [Batu Pahat]: Saya ingin menyentuh sikit berkaitan dengan butiran 060200 berkaitan Pendidikan dan Penilaian Alam Sekitar. Jadi, mengikut gambaran dan juga senario yang telah dilukis oleh panel antara kerajaan mengenai perubahan iklim, pada tahun 2080 dianggarkan berjuta-juta penduduk akan kelaparan, ketiadaan air. China, Australia dan beberapa bahagian di Eropah serta Amerika Syarikat akan mengalami kekurangan air yang genting pada hujung abad ini disebabkan oleh peningkatan suhu antara 2 hingga 3 darjah celsius. Dianggarkan lebih kurang satu bilion daripada 3.2 bilion penduduk akan terjejas dalam tempoh 70 tahun yang akan datang dan laporan-laporan ini mengenai perubahan cuaca yang ekstrem dan kesannya kepada negara kita serta dunia amnya memang cukup menggemparkanlah. Kalau kita lihat salah satu punca berkaitan dengan malapetaka *global warming* ini ialah berkaitan dengan kecairan ais di Kutub Utara dan juga Kutub Selatan yang akan berlaku secara berterusan dengan skala yang besar.

Kalau kita lihat pada laporan CNN baru-baru ini jelas menyebutkan bahawa ketulan ais yang lebih kurang 11,000 luas saiz padang bola akan berpisah daripada Kutub Utara..

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Tanya sikit.

Dr. Junaidy bin Abd. Wahab [Batu Pahat]: ..dan ini akan menyebabkan banjir yang besar. Sabar dulu ya.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Tuan Yang di-Pertua.

Dr. Junaidy bin Abd. Wahab [Batu Pahat]: Sabar dulu.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Penjelasan Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Nak bagi jalan Yang Berhormat?

Dr. Junaidy bin Abd. Wahab [Batu Pahat]: Belum lagi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ha dia tak bagi.

Dr. Junaidy bin Abd. Wahab [Batu Pahat]: Jadi saya hendak tanya apakah pendirian daripada pihak kerajaan berkaitan dengan isu Artik ini. Adakah kerajaan akan menggesa

Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu untuk menjadikan Artik ini sebagai satu *common heritage of a mankind* dengan izin demi untuk kepentingan sejagat.

Ini kerana lautan ini dianggap sebagai satu maritim yang terakhir yang terbesar di muka bumi dan juga dalam keseriusan kita menghadapi *global warming* ini atau penghangatan sejagat, saya hendak dapat kepastian dari pihak kementerian. Adakah pihak kementerian telah menubuhkan jawatankuasa ataupun panel khusus berkaitan dengan perubahan iklim di pihak kementerian. Silakan.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Yang Berhormat bagi Batu Pahat, saya celah awal tadi cuma saya ingin Yang Berhormat bagi Batu Pahat berkongsi sedikit pengetahuan tentang *global warming and climate changes*, perubahan cuaca ini.

Tuan Pengerusi, saya tidak tahulah. Saya berada di satu kedudukan beranggapan bahawa perkara ini *sceptical*. Ia adalah satu kitaran dan kita akan kembali kepada normal secara semula jadi. Jadi Yang Berhormat bagi Batu Pahat seorang doktor yang faham sedikit tentang *global warming and climate changes* ini, bolehkah Yang Berhormat bersetuju dengan saya jika saya katakan idea *global warming* dan perubahan cuaca yang melampau ini adalah disebabkan oleh pihak ketiga yang cuba mengambil kesempatan kerana kurangnya kajian dan penyelidikan, dia kata kita bawa isu ini dan kita buat sedikit kekayaan. Jelaskan kepada orang ramai. Dia seperti macam seorang yang menyatakan *don't fly with plane*, tetapi *going on the world by plane*. Macam itulah, beri penjelasan sedikit.

Dr. Junaidy bin Abd. Wahab [Batu Pahat]: Terima kasih Yang Berhormat. Mungkin ada betul, tetapi kalau tengok pada perubahan cuaca hari ini, perkara yang kita takut tadi telah mula nampak kesannya. Kalau kita mengikut juga laporan daripada pensyarah Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan, Universiti Sains Malaysia, Profesor Madya Dr. Chang Ngai Weng berkata aktiviti manusia yang berleluasa menyebabkan suhu dunia meningkat hingga merubah iklim semula jadi. Aktiviti manusia yang tidak terkawal seperti penerokaan hutan, penggunaan bahan-bahan yang mencemarkan udara menyumbang kepada perubahan iklim lalu berlakulah bencana di luar dugaan.

■1240

Jadi saya ingin juga memberi cadangan di sini, bahawa kita mestilah membuatkan satu langkah untuk mengehadkan pengeluaran asap oleh kenderaan dan kilang-kilang. Contohnya dalam satu akta iaitu *Global Warming Solution Act* yang telah dikuatkuasakan oleh Kerajaan California untuk mengurangkan pengeluaran asap pada peringkat tahun 1990 ataupun mengurangkan sebanyak 25% pada tahun 2020. Jadi saya hendak tanya pihak kementerian, adakah kita juga mempunyai akta yang sebegini dalam kita hendak menghadapi masalah *global warming* ini.

Seterusnya saya hendak sentuh juga berkaitan dengan Butiran 050300 - Pembangunan Hutan. Tadi kita dengar banyak rungutan dan masalah yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Persoalannya, adakah pihak kementerian ingin mencadangkan supaya diberikan pengkhususan kepada negeri-negeri tertentu sahaja untuk menghasilkan sektor ataupun industri pembalakan ini, supaya kita dapat mengawal. Contohnya kalau kita pilih tiga atau empat negeri, yang mana kita boleh kawal secara sistematik penebangan dan juga penanaman semula. Jadi saya mintalah pihak kementerian memberikan pandangan yang serius. Cuma saya hendak tanya juga setakat ini berapa luas ladang hutan di negara kita dan apakah ia telah mencukupi untuk memenuhi permintaan industri masa depan?

Yang terakhir berkaitan dengan Butiran 110000 - Jabatan Taman Laut. Saya telah membawa isu yang berkaitan dengan Jabatan Laut ini terutamanya berkaitan dengan Pulau Tioman. Kita telah diuar-uarkan, telah juga diberikan satu kenyataan bahawa satu proses pemodenan hendak diadakan di Pulau Tioman. Saya hendak tahu setakat ini *status quonya* macam mana, adakah kita sanggup mengorbankan hasil khazanah laut demi pembangunan? Sekian, terima kasih.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Mambong.

12.42 tgh.

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya terus merujuk kepada Butiran 060000 dan Butiran 07200 yang berkaitan dengan aktiviti-aktiviti Jabatan Alam Sekitar.

Jabatan Alam Sekitar adalah satu jabatan yang amat penting ketika ini, kerana pelbagai masalah alam sekitar telah pun berlaku dan akan juga berlaku seperti yang disebut oleh rakan-rakan tadi, *climax change*, *global warming* dan sebagainya. Ini memerlukan tugas-tugas Jabatan Alam Sekitar untuk menguatkuasakan pencemaran alam sekitar yang tertentu.

Oleh yang demikian, saya menyarankan agar kementerian menambah lagi kakitangan Jabatan Alam Sekitar kerana bilangan mereka memang tidak mencukupi dan tambah lagi *specialization* mereka juga belum mencukupi. Oleh itu, latihan seharusnya juga diberikan kepada mereka dan menggalakkan mereka untuk belajar lagi sehinggalah ke luar negara, kalau tidak bidang-bidang ikhtisas tidak ada di negara kita sendiri.

Seterusnya saya merujuk kepada FRIM dan ingin menyentuh Butiran 07900 iaitu yang berkaitan dengan Taman Botani FRIM. Taman Botani FRIM ini memang sudah dirancang dan ianya terletak di pintu masuk ke pejabat FRIM. Setiap hari kalau kita lihat orang-orang awam yang masuk ke dalam kawasan FRIM, memang ramai sekali. Tidak kira sama ada ianya waktu pejabat ataupun awal pagi ataupun petang kerana mereka ini ingin berekreasi di dalam kononnya, hutan dalam bandar.

Oleh yang demikian, saya ingin bertanya kenapa hanya RM500,000 sahaja diberi pada tahun akan datang? Sebab FRIM ingin membangunkan Taman Botani ini dan supaya ianya terus siap dan diguna pakai. Di dalam taman itu juga telah pun dirancang agar setiap negeri akan ada *show-case* tumbuh-tumbuhan yang endemik di dalam negeri-negeri di Malaysia. Ini adalah satu *feature* yang amat baik di Taman Botani ini nanti. Seterusnya saya ingin menyentuh...

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Minta penjelasan sikit tentang FRIM.

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Lima minit pun minta penjelasan?

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Sikit saja Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, hendak beri jalan? Kalau hendak beri - beri. Ringkas sahaja Yang Berhormat.

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Silakan.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih sahabat saya dari Mambong. Apabila Yang Berhormat menyoal tentang bahagian botani di FRIM di Kepong ini, kita lihat bahawa banyak penyelidikan dibuat seperti *tissue culturing* dan sebagainya. Saya difahamkan bahawa FRIM ini menjual bibit-bibit, benih-benih yang dihasilkan daripada tisu khas ini. Kita mahu tanya juga daripada pihak kementerian berapa agaknya pendapatan FRIM daripada hasil penyelidikan ini?

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Terima kasih Yang Berhormat, kita pun tidak tahu walaupun bibit-bibit dijual ini biasanya duit dimasukkan dalam *trust fund* kerajaan. Jadi tidak diberi terus dengan FRIM, jadi ini juga ada satu masalah walaupun FRIM ada hasil.

Seterusnya saya ingin menyentuh berkaitan dengan Butiran 08100 - Pusat Pembangunan Produk Herba. FRIM memang amat maju di dalam bidang ini dan ianya juga ada satu *facility* BMP iaitu *Best Manufacturing Practices*. Saya nampak pusat ini memang paling moden di negara kita, tetapi tidak diguna pakai dengan sepenuhnya. Oleh yang demikian, saya pohonlah daripada pihak FRIM untuk menggunakan BMP ini sebagai satu tempat untuk *contract manufacturing* agar perusahaan industri herba ini, mereka yang menceburkan diri dalam *business* ini boleh menghantar herba-herba mereka untuk dihasilkan menjadi ubat-ubatan di pusat itu.

Seterusnya saya ingin menyentuh kepada perhutanan Semenanjung Malaysia dengan Butiran 08600 - Pengurusan Hutan Secara Berkekalan. *Whether we like it or not* Tuan Pengerusi, pengurusan hutan di Malaysia belum lagi di tahap yang *sustainable* ataupun berkekalan seperti mana yang kita hendaki.

Saya bertanyakan soalan minggu lepas tentang keluasan hutan asli di tanah gambut. Saya ingin tahu berapa banyak lagi hutan asli di tanah gambut? Kerana tanah gambut adalah sangat penting bagi menyerap dan menyimpan karbon-karbon ataupun *carbon storage*.

Soalan saya tidak terjawab, tetapi kementerian hanya menjawab 2.3 juta hektar tanah gambut, itu bukan hutan. Maksud saya hutan tanah gambut. Ini amat penting kerana di negara jiran Indonesia, Indonesia adalah pengeluaran gas karbon dioksida yang nombor tiga tertinggi di dalam dunia, kerana penggunaan tanah gambut negara itu sudah berlebihan dan berleluasa.

■1250

Jadi kita juga tidak mahu bahawa hutan tanah gambut kita, yang menyimpan karbon ini mengguna pakai keseluruhannya dan akhirnya kita mengeluarkan gas karbon dioksida. Nanti kita juga dianggarkan negara yang kelima ataupun yang keenam mengeluarkan gas karbon dioksida, yang menyebabkan *global warming* yang disebut oleh rakan-rakan tadi.

Oleh yang demikian, saya pohon dengan Jabatan Perhutanan Semenanjung, setakat jawapan yang diberi kepada saya ini, saya lebih tahu dengan mendalam tentang pengurusan perhutanan mapan. Yang saya mahu ialah *reservation* hutan di tanah gambut, supaya ianya tidak diguna dengan sepenuhnya dan akhirnya mengeluarkan gas karbon dioksida yang menyumbang kepada *climate change* dan *global warming*.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Yang Berhormat, habiskan.

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Satu lagi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Pontian bangun. Hendak bagi jalan?

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Pontian.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sila Pontian.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Yang Berhormat, hutan tanah gambut ini kalau kita terus membelanjakan kewangan negara untuk memelihara, bagaimana kesan daripada tindakan negara-negara maju yang mengabaikan tanggungjawab mereka seperti Amerika, khususnya, yang sehingga kini masih lagi tidak mahu menjadi anggota negara untuk memenuhi syarat-syarat *Kyoto Protocol*. Jadi adakah Yang Berhormat berpendapat bahawa Malaysia seharusnya terus berbelanja untuk memelihara sementara negara seperti China, seperti India yang semakin hari pengeluaran *green house gas* ini meningkat? Adakah negara kita harus terus berada dalam kedudukan sebagai negara yang pasif terhadap usaha-usaha ini? Apa pandangan Yang Berhormat?

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Terima kasih Yang Berhormat Pontian. Kita seharusnya terus memelihara dan perbelanjaan memelihara pun kalau kita ikut kaedah-kaedah yang tertentu, tidaklah memerlukan belanja yang tinggi. Namun, apa yang kita mahu daripada negara-negara yang terus menerus mengeluarkan gas-gas rumah hijau ini ialah kita mahu mereka membayar kepada kita. Itulah sebabnya bukan sahaja di bawah *Kyoto Protocol*, yang memang sudah ada satu sistem yang dinamakan CDM, tetapi ini pun belum berkesan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, habiskan ucapan, Yang Berhormat.

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Mekanismenya pun belum sedia ada. Sekarang banyak negara sudah pun mahu mewujudkan satu *voluntary carbon trading scheme* di mana Amerika Syarikat, kalau dia kata 1 juta hektar tanah gambut di Malaysia seharusnya dipelihara, maka kita akan bayar USD1 juta setiap tahun. Ini adalah satu *voluntary carbon trading scheme* yang sekarang banyak negara di dalam dunia ini sedang berbincang tentang skim ini, bagaimanakah mekanismenya? Sekarang telah ada satu *international advisory group* di dalam projek tanah gambut yang difinance oleh European Union (EU), dan projek ini di bawah Universiti Lester dan saya sendiri adalah salah seorang daripada lima ahli, *international advisory board member* di dalam kumpulan ini.

Tuan Pengerusi, yang terakhir ialah P. 08601 – Penanaman Pokok Bakau dan Spesis-spesis Yang Sesuai di Persisiran Pantai. Tadi rakan dari Sungai Petani menyebut tentang penanaman pokok bakau di pulau di kawasan beliau. Saya ingin menyarankan kepada Jabatan Perhutanan, kalau ada di sini seharusnya melihat spesis *site selection* dengan betul-betul, kerana bukan semua spesies bakau boleh tumbuh di semua tempat hutan asal bakau.

Sebagai contoh, *rhizophora apiculata*, ianya biasa dalam *watson* kelas tiga. Jadi apabila ianya dalam *watson* kelas tiga, ia harus ditanam di dalam sedikit, bukannya di pulau atau di tepi laut. Yang tepi laut adalah api-api. Jadi tanamlah spesies api-api dekat situ. Janganlah tanam sembarangan spesies di tempat yang tidak sesuai. Seharusnya *foresters* mesti tahu tentang spesies *site selection*. Kalau kita mahu berjaya, itulah yang kita buat untuk penanaman hutan. Sekian, terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Ayer Hitam.

12.56 tgh.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya terus kepada dua perkara. Yang pertama di bawah Butiran 16700 – Rancangan Tebatan Banjir (RTB) dan Saliran Bandar. Saya berasa hairan, kenapa baru-baru ini saya menerima satu jawapan daripada kementerian yang menyebut tentang satu perunding atau satu firma perunding telah dilantik oleh kementerian untuk mengkaji masalah banjir di Batu Pahat. Saya hendak beritahu kepada kementerian ini sebenarnya, saya melihat belanja RM4 juta, RM5 juta untuk buat satu *master plan* untuk menyelesaikan masalah banjir ini adalah satu pembaziran.

Kita sedar kalau kita turun ke padang, kita tahu apa yang berlaku di Batu Pahat dan kita tahu dari segi sistem saliran, perparitan dan juga kita perlu menyediakan lebih banyak lagun untuk menakung air dan kita hendak pam air ke dalam laut. Saya rasa ini adalah antara perkara yang perlu dibuat.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, hendak bagi jalan? Ledang.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Ya, cepat.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih. Adakah Yang Berhormat Ayer Hitam setuju bahawa kita sangat kesal kerana mereka sudahlah melantik konsultan, mereka mengkaji, pihak kementerian langsung tidak berhubung dengan wakil rakyat yang berkenaan.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Terima kasih. Yang saya hairan, RM4 juta, RM5 juta dibelanjakan, saya sudah tahu kesimpulan. Saya tidak tahu kenapa ianya perlu dibelanjakan, sebab kerajaan ini dapat duit bukan mudah dan saya mintalah supaya kalau kita hendak *advert* satu kontrak, JPS adalah satu badan ikhtisas yang memang ada profesionalnya, tidak perlu cari perunding di luar. Kita sudah tahu *conclusion*nya. Tidak lari daripada empat ini, apa yang saya katakan, *you mark my words*, dengan izin.

Kalau sudah tahu *conclusion*, *action plan*, tindakan, apa yang perlu dibuat. Saya rasa sebagai empat orang wakil rakyat di Batu Pahat, tidak diberitahu apa-apa. Kita pun tidak tahu mana dia mahu kaji. Kalau perunding itu datang daripada Batu Pahat, mungkin dia lebih arif. Ini datang daripada tempat lain. Mungkin tempat – kalau saya sebut satu simpang empat, dia pun tidak tahu di mana. Saya sebut “parit” sahaja, dekat Batu Pahat, beribu ada. Jadi saya rasa ini adalah satu pembaziran. Saya minta supaya wang ini dibelanjakan dengan baik. Kalau teruskan RM5 juta, saya rasa banyak perkara boleh dibuat – pengorekan boleh dibuat dan banyak lagi *action plan*. Saya yakin JPS ada pakar-pakarnya. Tidak perlu cari perunding luar.

Kedua, ini di bawah alam sekitar. Sebenarnya baru-baru ini kita juga rasa sedih apabila 246 negara hendak dapatkan satu pelabur daripada Norway untuk memajukan *solar energy* ataupun komponen-komponen penting dalam *solar energy generation*. Saya rasa ini adalah satu projek yang agak besar, akhirnya memilih Malaysia dan Singapura untuk dibuat keputusan, dan jumlah pelaburannya adalah SGD6.2 bilion akhirnya kita terkandas dengan Singapura. Cuma satu perkara sahaja, MITI bekerja kuat.

Saya tahu alam sekitar pun hendak mempertahankan, hendak menjaga alam sekitar kita. Kita ada fobia. Fobia kes di Simpang Renggam di mana sisa itu dibuang dekat Simpang Renggam ini, tetapi jangan kerana satu insiden itu menyebabkan kita tidak membenarkan atau ia menjadi satu polisi kerajaan untuk tidak membenarkan sebarang buangan terjadual ke Malaysia.

Maksud saya, kalau dalam *waiver technology* atau *solar technology*, kalau kita hendak buat *solar plate*, kita perlukan bahan buangan terjadual dan tidak terjadual dan kita lihat kilang-kilang elektronik di Malaysia tidak cukup. Di mana hendak dapat sumbernya? Mesti datang daripada luar negeri. Apabila kita ada sumber-sumber ini, barulah kita membuat *production* atau *waiver* yang boleh digunakan.

Jadi saya minta supaya Jabatan Alam Sekitar dalam perkara ini, saya tahu ada fobia tetapi kita kena meninjau secara profesional dan melihat apakah bahan buangan terjadual yang diimport, dan ianya perlu penguatkuasaan yang ketat untuk tujuan *solar energy production*, kalau kita hendak buat *solar plate*, ini memang dibenarkan dan saya rasa dari segi *practicality*nya, ianya perlu dilakukan.

Kita tengok mikro cip di Malaysia yang dibuat tidak banyak. Kita perlu import. Apabila datang ke sini, kita kena kawal dengan baik. Jangan macam Simpang Renggam, tetapi jangan kerana satu insiden, jadi kita membuat secara *across the board*, tidak boleh mengimport sembarangan.

Akhir sekali di bawah alam sekitar ini, saya merayu kepada Jabatan Alam Sekitar. Kadangkala kita menentukan satu garis panduan. Saya mengambil contoh. Kalau kita buat *zoning* industri ringan, sederhana dan *heavy industry*, tiga *zoning*, sudah jelas memang baik. Namun begitu, kalau kita mensyaratkan pemaju itu tentukan jenis apa yang perlu dia buat untuk industri sederhana, saya rasa mustahil sekali, kecuali dia adalah Tuhan kerana sebelum seseorang itu menjual kilang kepada orang lain, dia tidak tahu *investor* apa yang akan masuk. Jadi ini *chicken and egg*.

Kalau kita selesaikan masalah di peringkat ini, saya mencadangkan, mengesyorkan kita berpandu kepada *zoning* yang telah ditentukan oleh JAS dan janganlah kita terlalu *rigid* hendak menentukan, "*Beritahu saya sekarang sebelum saya luluskan.*" Jadi apabila kita membuat satu ENP atau EIA dan sebagainya, peringkat itu masih belum ada maklumat tersebut. Jadi saya merayu kepada Jabatan Alam Sekitar melihat perkara ini dari sudut *practicality*. Apabila kilang itu telah dijual kepada satu pihak ketiga, ia adalah tertakluk kepada syarat-syarat yang ditentukan oleh JAS kelak.

Selepas itulah baru masuk Jabatan Alam Sekitar. Ini akan membantu memulihkan industri dan kilang-kilang yang hendak dibina itu dapat dijual dengan baik. Boleh kita buat syarat minta pemaju rujuk kepada Jabatan Alam Sekitar apabila hendak menjual kepada pelabur asing atau pelabur domestik, supaya ianya kena pada tempatnya. Walaupun dalam golongan sederhana ini kadangkala ia ada dua yang bercanggah sedikit. Mungkin makanan dengan perabot mungkin tidak kena. Jadi saya rasa segi *practicality* kita kena lihat perkara ini. Dengan ini saya menyokong. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sandakan.

1.03 ptg.

Tuan Chong Hon Min [Sandakan]: Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat boleh sambung petanglah, saya ingat.

Tuan Chong Hon Min [Sandakan]: Okey, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Dewan bersidang semula sebagai Majlis Mesyuarat.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) **mempengerusikan Mesyuarat**]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan ditangguhkan sehingga pukul 2.30 petang.

Mesyuarat ditempohkan pada pukul 1.03 petang.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

Tuan Yang di-Pertua: Dewan bersidang semula.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Tuan Pengerusi: Saya jemput Yang Berhormat dari Sandakan untuk memulakan ucapan.

2.34 ptg.

Tuan Chong Hon Min [Sandakan]: Tuan Pengerusi, terima kasih. Saya ingin menyentuh Butiran 020100 – Pentadbiran Tanah. Perkara yang ingin saya bangkitkan ialah pembahagian dan pengeluaran geran tanah individu bagi pembangunan Projek Perumahan Taman Indah Jaya di Sandakan. Projek Perumahan Taman Indah Jaya ini dilaksanakan oleh Majlis Perbandaran Sandakan sebagai pemilik tanah seluas lebih kurang 171 ekar di Jalan Utara Sandakan dengan sebuah syarikat swasta. Pembeli-pembeli bagi Fasa 2B taman ini telah membeli rumah berkenaan dalam tahun 1993 dan sehingga sekarang iaitu selepas 14 tahun mereka termasuk saya sendiri masih tiada menerima makluman tentang bila geran-geran tanah individu ini dapat dikeluarkan.

Tuan Pengerusi, saya telah beberapa kali meminta tentang kedudukan terkini proses penjualan geran tanah individu berkenaan daripada Pengarah Jabatan Tanah Negeri Sabah di Kota Kinabalu tetapi tiada maklum balas langsung diterima. Jadi oleh sebab yang sedemikian, walaupun perkara ini adalah dalam bidang kuasa Kerajaan Negeri Sabah, saya ingin meminta melalui Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar untuk mendapat satu jawapan yang terperinci dan munasabah serta tempoh masa yang masih diperlukan bagi pengeluaran geran tanah individu untuk Taman Indah Jaya Sandakan ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ya, Tebrau.

2.34 ptg.

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin menyentuh beberapa butiran dengan secara ringkas sahaja butiran 00107. WPI dijangka akan

menarik pelaburan sebanyak RM382 bilion sehingga tahun 2025 dan kerajaan telah memperuntukkan RM4 bilion untuk pembangunan infrastruktur di WPI dalam Rancangan Malaysia Kesembilan. Ini mengikut liputan akhbar baru-baru ini di *News Street Times*, dengan izin, satu *integrated multi-mode transportation network* akan dibina di WPI untuk menaik taraf sistem pengangkutan di WPI. Ini termasuk komuter (*train*), sistem *monorail*, bas dan teksi air menghubungkan Johor Baharu dan Singapura. Saya ingin tahu apakah langkah-langkah yang telah diambil untuk mempercepatkan implementasi *transportation network* ini? Adakah projek-projek ini telah di lulus dalam Kabinet dan bila dijangka implementasinya bermula?

Butiran 14000 – Membaiki dan Memulih Semula Projek-projek Yang Rosak Oleh Banjir dan juga Butiran 14500 – Menaiktaraf Infrastruktur Saliran Bandar, Tebatan Banjir. Saya ingin bertanya juga apakah keadaan dan perkembangan terkini implementasi projek-projek tersebut dan bilakah projek-projek di bawah Butiran 14000 dan 14500 itu akan selesai? Apakah kesulitan dan kekangan dalam proses implementasi projek-projek ini? Apakah peruntukan diluluskan oleh Kabinet bagi projek membaiki kerosakan dan tebatan untuk Sungai Tebrau, Sungai Pandan dan Sungai Tiram di kawasan Parlimen Tebrau? Apakah jumlah bilangan peruntukan itu?

Tuan Pengerusi, saya juga ingin menyentuh Butiran 050000 - Perhutanan. Tuan Pengerusi, *the Intergovernmental Panel on Climate Changes* ataupun IPCC telah mengeluarkan amaran di Brazil pada bulan Mac tahun ini tentang impak perubahan cuaca yang akan secara seriusnya menjejaskan ekonomi, menyebabkan penyakit dan juga membawa migrasi besar-besaran. Jadi saya hendak tahu, saya ingin juga memaklumkan bahawa IPCC juga memberi amaran bahawa paras laut boleh meningkat sebanyak 59 sentimeter ataupun 23 inci dan purata suhu global boleh meningkat sebanyak 64° *Celsius* menjelang hujung abad ini.

Baru-baru ini Ketua *UN Framework Convention on Climate Changes* juga mengatakan setiap orang akan terasa kesan perubahan cuaca ataupun *global warming*. Akan mendatangkan pukulan yang paling hebat kepada negara-negara miskin dan mengancamkan *survival* dengan izinnya *survival* rakyatnya. Saya ingin tahu apakah usaha kerajaan kita dalam mengurangkan impak kesan *global warming* terhadap negara kita? Dari segi penyertaan, usaha masyarakat antarabangsa dan dari segi pendidikan rakyat, pengawalan, perindustrian, pengawalan alam sekitar secara umumnya di negara kita termasuk penebangan pokok-pokok dan juga menanam pokok-pokok serta mengurangkan *green house gas admissions*.

Akhir sekali Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh Butiran 13400 - Pembangunan Sumber Air Negara.

■1440

Kementerian serta PBT-PBT di negara kita telah mengadakan pelbagai usaha dan program menyemai nilai sayangkan sungai kita, tetapi nampaknya kesan yang terlihat kurang memuaskan. Adakah kementerian bersedia dan sanggup menimbangkan pendekatan-pendekatan yang lebih melibatkan orang ramai secara langsung. Misalnya kementerian boleh

menganakangkatkan sungai kepada NGO misalnya, Jawatankuasa Penduduk yang tempat kediamannya berdekatan dengan sungai tertentu dan NGO-NGO ini diberi kuasa untuk mengawal kebersihan sungai yang di anak angkat termasuk kuasa mengenakan denda kepada sesiapa yang mengotorkan dan mencemarkan air sungai.

NGO-NGO ini juga boleh diberi tugas untuk memelihara penyelenggaraan sungai di bawah jagaannya bahkan mencantikkan sungai itu dengan peruntukan penyelenggaraan tahunan dari kementerian dan prestasi NGO-NGO ini yang berkenaan dengan pengawalan sungai itu boleh juga dipamerkan dalam media setiap tahun. Sekian, terima kasih. Saya mohon menyokong.

Tuan Pengerusi: Kinabatangan.

2.41 ptg.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Ada enam butiran Tuan Pengerusi. Butiran pertama 140500, 020100, 050000, 130000, 15400, 13400 Tuan Pengerusi merangkumi ianya berhubung dengan isu pada hari ini yang hangat Tuan Pengerusi iaitu pemanasan dunia ataupun *global warming*. Tuan Pengerusi sendiri merasakan betapa bahang oleh kerana perbuatan kotor tangan-tangan manusia dunia berubah menjadi sebuah dunia yang tidak selamat untuk diduduki.

Untuk itu Tuan Pengerusi saya mohon sedikit banyak masa sebab isu ini sungguh besar Tuan Pengerusi sebab kalau perkara ini tidak kita bahas secara menyeluruh dunia pun tidak selamat kita duduki, Tuan Pengerusi tidak selamat, kami pun tidak selamat lebih-lebih lagi kalau ada DAP lagi kita tidak selamat. Dalam berhawa dingin pun kita rasa hangat Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, tumpukan kesannya kepada negara.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Itu mukadimah latar belakang kenapa perlu kita bahas Tuan Pengerusi. Pertama Tuan Pengerusi saya ingin rujuk; bertanya kepada kerajaan mengapa masih enggan untuk menutup kilang-kilang yang memproses bahan-bahan plastik seperti penggunaan beg plastik yang berleluasa pada hari ini. Mengikut kajian beg-beg plastik ini tidak akan lupus walau 50 tahun pun. Bermakna negara kita menjadi penyumbang ke arah pemanasan global. Bermakna negara Malaysia salah satu kepada pemanasan global.

Sebab kita anggap negara Bangladesh, negara miskin dibandingkan dengan negara kita mereka mempunyai keberanian untuk menutup kilang-kilang memproses plastik diganti dengan beg kertas ataupun bahan *biodegradable* yang mudah lupus. Jadi kenapa kerajaan masih enggan melakukan sebarang perubahan. Apakah kita ingin melihat bahawa negara yang kita duduki ini sudah tidak selamat? Adakah kita masih terus menjadi sebagai pelabur terbesar ke arah menyumbang kekotoran dalam alam sekitar kita.

Kerajaan pada hakikatnya bersetuju untuk menyatakan bahawa kita akan berdiri sama-sama untuk menghalang sebarang pencemaran tetapi di sebaliknya kementerian masih

menggalakkan dengan alasan-alasan yang tersendiri. Ini bukan soal cari ekonomi lagi Tuan Pengerusi. Ini soal bagaimana hendak memelihara dunia dahulu. Sebab kalau negara kita tidak selamat duit banyak pun tidak guna Tuan Pengerusi. Tidak boleh pakai juga. Semua rakyat kena masuk hospital, sungai kita tidak boleh diguna pakai contohnya Sungai Kinabatangan.

Setiausaha Parlimen sudah pergi melawat, tapi saya nampak Tuan Pengerusi tidak ada juga tindakan daripada kementerian. Masih berleluasa juga. Masih banyak sisa toksik daripada kilang-kilang kelapa sawit ditumpahkan ke Sungai Kinabatangan. Tidak ada pun satu kilang pun di sana telah dibawa ke mahkamah, telah didenda. Kalau ada pun denda RM20,000. Pendapatannya satu tahun juta-juta. Kalau saya pun demikian didenda 10 kali pun tak apalah. Ini persoalannya.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: *[Bangun]*

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Jadi saya mahu kementerian ini mengambil tindakan yang wajar. Jangan cakap tak serupa bikin. Okey, Putatan.

Tuan Pengerusi: Putatan.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih sahabat saya dari Kinabatangan. Pencemaran sungai ini sisa-sisa toksik yang disebabkan oleh aktiviti-aktiviti perladangan. Bersetujukah Yang Berhormat jika kita membuat satu undang-undang yang mewajibkan peladang-peladang dan syarikat-syarikat gergasi ini yang membuat perladangan yang melibatkan kumbahan kepada sungai membuat satu undang-undang yang mewajibkan mereka ini mesti *contribute* wang dana untuk pemulihan sungai ini.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih Putatan. Saya hairan Tuan Pengerusi bukan sahaja undang-undang. Dalam pengeluaran lesen itu sendiri setiap pengilang mesti mengikut standardnya, mesti mengikut lunas-lunas yang ditetapkan, mesti ada kilang memproses sisa toksik masing-masing. Lebih kurang 39 kilang di Kinabatangan cuma tiga sahaja mengikut standard spesifikasi telah yang ditetapkan. Selebihnya tidak ada, tetapi apabila ada menteri melawat lawatan disambut dengan meriah. Jadi tujuan asal hendak mengkompaun, hendak mencari kesalahan pun tak boleh sudah. Ini yang berlaku.

Jadi saya tak mahu begini. Saya mahu siapa yang bertanggungjawab turun, biar siapa punya ladang ini. Biar dia taiko atau siapa pun, kalau dia buat salah dakwa dia, heret dia ke mahkamah. Kalau boleh tutup lesen dia. Kami di Kinabatangan menderita Tuan Pengerusi. Nampak ladang orang cakap kaya-raya tapi bukan kami punya. Orang luar semua punya tapi kerjanya mencemar alam sekitar di Sungai Kinabatangan. Itu kerja mereka tapi kementerian duduk diam sahaja. Saya pun hairan apa sudah jadi dengan kerajaan yang kita ada ini. Kenapa kerajaan kita kuasa kita tak boleh heret mereka ke mahkamah.

Jadi saya mahu jawapan yang jelas Tuan Pengerusi memastikan bahawa kementerian akan turun dan memastikan mana-mana kilang yang tidak mencapai standard yang telah ditetapkan buat sementara waktu ditutup prosesnya untuk memulihkan keadaan yang telah

dicemarkan dia. Sebab kita tahu pencemaran ini bermula dari tangan kotor manusia Tuan Pengerusi. Bukan dari mana-mana. Justeru itu manusia seperti ini kalau tidak diajar mereka tidak akan tahu mereka telah melakukan kesalahan.

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Mambong.

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih rakan saya dari Kinabatangan. Pencemaran sungai memang berlaku di mana-mana di negara kita. Ini kerana pihak Jabatan Alam Sekitar ada satu kaedah di mana mereka boleh memberi 'lesen-lesen pelanggaran' untuk melanggar undang-undang yang mereka sendiri buat. Ini bermakna jika ada lesen begitu, mana-mana perusahaan boleh mengeluarkan air kumbahan tanpa rawatan ke dalam sungai. Inilah yang menjadi satu masalah kekotoran sungai sekarang, pencemaran sungai; kerana Jabatan Alam Sekitar mengeluarkan 'lesen pelanggaran'.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih Mambong di atas bantuan memberi lebih informasi ke arah bagaimana lebih meyakinkan kita bahawa ada sesuatu yang perlu kita perbetulkan Tuan Pengerusi. Jadi oleh kerana itu Tuan Pengerusi saya juga berhasrat untuk tidak berpanjangan dan saya memohon semoga kementerian ini mengambil langkah-langkah yang drastik ke arah bagaimana untuk memulihkan keindahan alam kita, keindahan sungai kita, keindahan pulau kita dan juga yang penting memastikan bahawa keselamatan rakyat negara kita terjamin buat selama-lamanya. Terima kasih Tuan Pengerusi.

■ 1450

Tuan Pengerusi: Ya, Kota Melaka.

2.50 ptg.

Tuan Wong Nai Chee [Kota Melaka]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin rujuk kepada B.23, Butiran 020100 di bawah tajuk Pentadbiran Tanah. Tuan Pengerusi, baru-baru ini wujudnya satu kecenderungan dalam negara kita yang saya rasa agak mendukacitakan iaitu kecenderungan peningkatan kes-kes pindah milik tanah secara penipuan dalam negara kita.

Ini adalah satu kes yang tidak seharusnya berlaku kerana pemilik tanah, mereka tidak tahu namanya telah pun digunakan oleh pihak ketiga, pembeli secara *bona fide*, dia ingat dia beli dia bayar, dia boleh dapat *title* yang baik. Pada masa yang sama peguam juga mungkin kena tipu kerana pihak ketiga itu menggunakan IC mungkin IC yang palsu dan juga pihak pendaftaran di Pejabat Tanah pun tidak perasan kerana terlalu banyak transaksi pindah milik setiap hari yang telah dilaksanakan dalam negara kita.

Jadi saya secara peribadi Tuan Pengerusi, saya tidak bersetuju dengan keputusan yang telah diberikan oleh Mahkamah Persekutuan dalam kes Adorna Properties, kerana kes itu memberi kesan bahawa satu *title* dengan izin, yang baik yang tulen, boleh dipindah milik kepada

seorang pembeli yang *bona fide*. Walaupun instrumen pindah milik itu adalah instrumen yang telah pun dipalsukan.

Jadi walaupun saya tidak bersetuju dengan pandangan itu tetapi pada masa yang sama, saya rasa sekurang-kurangnya pihak kerajaan haruslah menubuhkan ataupun mewujudkan satu tabung pampasan untuk memberikan pampasan kepada pemilik-pemilik tanah yang teraniaya ini. Ini adalah sebab dalam perkembangan terbaru wujudnya ura-ura yang mana pihak kerajaan ingin mewujudkan *no fault liability* bagi kes-kes yang melibatkan kemalangan jalan raya. Jadi mengapa tidak dalam kes-kes yang melibatkan pemilik-pemilik tanah ini yang telah pun dianiayai.

Saya rasa dengan wujudnya tabung pampasan itu kepada pemilik-pemilik tanah dalam kes-kes sedemikian ia memanglah memadai keadilan sosial dalam negara kita.

Selanjutnya Tuan Pengerusi, saya ingin rujuk kepada Butiran 020200 iaitu Kemajuan Pengurusan dan Perundangan. Saya bangkitkan butiran ini kerana dalam bandar-bandar, misal kata dalam Kota Melaka walaupun nama "Kota Melaka" tetapi wujudnya tanah-tanah yang terbiar dalam kawasan bandar juga.

Sebenarnya bagi tanah-tanah yang terbiar ini, yang di miliki oleh pemilik-pemilik individu atau pemilik-pemilik swasta, jika ia terbiar itu tidak menjadi masalah tetapi masalahnya bukan sahaja dia membiarkan tanah itu tetapi dia tidak menguruskan tanah itu dengan betul atau dengan baik dan kemas.

Jadi selalunya tanah-tanah kosong itu banyak semak samun kadangkala ia macam hutan dalam bandar. Ini menyebabkan satu masalah alam sekitar kepada warga-warga yang duduk di sekeliling tanah-tanah terbiar itu dan kadangkala ular atau tikus bermaharajalela dalam kawasan itu.

Saya rasa ini tidak sepatutnya terjadi dalam kawasan kota. Saya pernah berjumpa dengan Datuk Bandar Kerajaan Tempatan tetapi mereka tidak mahu menggunakan wang untuk membersihkan kawasan itu, atas alasan bahawa mereka tidak mahu menggunakan kocek awam iaitu duit rakyat untuk membersihkan tanah-tanah kepunyaan individu. Saya rasa saya terima alasan itu.

Jadi saya rasa dalam pada ini mungkin wujud satu cara, mungkin kita boleh selesaikan masalah ini iaitu kita meminda Kanun Tanah Negara. Saya telah pun semak mungkin di bawah Seksyen 96 iaitu dari segi pengiraan cukai tanah, *rent due* kepada pihak kerajaan negeri. Kita boleh menggunakan kos, mungkin pihak kerajaan negeri boleh menggunakan perbelanjaan untuk membersihkan tanah-tanah itu dari semasa ke semasa, kita merangkumi kos dan juga perbelanjaan ke dalam bil cukai tanah. Ini kerana jika mereka tidak membayar selama lima tahun mungkin tanah itu boleh dirampas oleh pihak Kerajaan Negeri.

Jadi saya rasa jika pemilik-pemilik individu ataupun pemilik-pemilik swasta sendiri tidak mahu membangunkan ataupun menguruskan dengan betul tanah-tanah mereka itu, saya rasa jika mereka tidak membayar cukai tanah pun kita boleh rampas. Jika tidak, setiap kali wujudnya

masalah-masalah dan saya dapat banyak aduan daripada penduduk-penduduk dalam bandar bahawa wujudnya tanah-tanah terbiar sebegitu.

Selanjutnya Tuan Pengerusi, saya ingin rujuk kepada Butiran 080200 Perkhidmatan Teknikal. Saya ingin mengambil kesempatan ini mengucapkan jutaan terima kasih kepada pihak kementerian yang telah meluluskan peruntukan untuk mengatasi masalah banjir dalam kawasan Kota Melaka sebanyak RM128 juta. Baru-baru ini ada satu berita yang mengatakan RM90 juta lagi tambahan akan digunakan dan telah pun diluluskan untuk membina tebatan dan juga kolam banjir di seluruh negeri Melaka untuk menangani masih banjir kilat. Saya banyak terima kasihlah kepada kementerian.

Selanjutnya P.23 di bawah Butiran 13000 di bawah tajuk Rancangan-rancangan Pengairan, Saliran Mencegah Banjir dan Pemeliharaan Sungai Melaka...

Tuan Pengerusi: Baik Yang Berhormat.

Tuan Wong Nai Chee [Kota Melaka]: Saya ingin minta butir-butir yang lebih terperinci daripada pihak kementerian. Apakah projek-projek yang terlibat sebenarnya dan juga kos keseluruhan projek itu. Akhir sekali bilakah tempoh masa bahawa projek-projek itu boleh disempurnakan. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ya, Bukit Mertajam.

2.57 ptg.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Terima kasih Tuan Pengerusi, saya ingin tanya di bawah tajuk JPS, mengenai projek tebatan banjir di Bukit Mertajam. Ini kerana banyak kawasan di Bukit Mertajam dilanda banjir sejak tahun 1990. Banyak kali ...ya, di kaki bukit. Sudah banyak kali Kerajaan Barisan Nasional berjanji akan menyelesaikan masalah banjir di kawasan-kawasan ini khasnya di beberapa taman seperti Taman Sri Rambai, Taman Desa Damai, Kampung Sireh dan Kampung Permatang Rawa. Ada kampung Melayu dan ada juga taman bercampuran. Saya juga difahamkan bahawa ada projek akan dilaksanakan. Jadi saya ingin memohon butiran atau makluman yang terperinci mengenai projek-projek tebatan banjir yang akan dijalankan di Bukit Mertajam untuk menyelesaikan masalah banjir di seluruh kawasan Bukit Mertajam.

Saya difahamkan bahawa salah satu masalahnya ialah kerana Sungai Juru dan Sungai Rambai tidak dibersihkan, tidak dikorek dan tidak didalman. Jadi sungai-sungai ini menjadi cetek dan air tidak sempat mengalir ke laut. Itulah sebabnya dia menjadi banjir di kawasan Bukit Mertajam. Jadi saya juga nak minta kerana ini masalah memang telah dibawa dan saya rasa kementerian tahu, jabatan, JPS tahu masalahnya. Jadi saya memohon maklumat yang *detail* untuk menyelesaikan masalah ini seperti, bagaimana mereka atau apakah peruntukan yang telah diperuntukan untuk mendalman Sungai Juru dan Sungai Rambai. Saya nak.. dengan khasnya, saya nak tujukan kepada masalah banjir di Industrial 'Ringgan' Imperial di Pematang Tinggi juga di kawasan saya. Di mana kawasan di *industrial park* ini, dia mempunyai lebih kurang sepuluh

buah kilang. Dalam tujuh tahun yang kebelakangan ini, kawasan ini telah mengalami 20 kali banjir yang ada empat kalinya adalah sangat serius. Baru-baru ini yang terakhir ialah pada 7 September dan juga 23 Julai di dalam lebih kurang enam minggu, dua kali banjir di alami.

■1500

Banjir ini selalunya airnya akan bertakung lima sehingga tujuh hari dan kilang ini tidak boleh beroperasi. Mereka mengalami kerosakan barang-barang, mesin dan setiap kali banjir berlaku lebih kurang RM1 bilion kerugian. Jadi mereka rasa mereka tidak dapat berterusan seperti ini lagi. Mereka meminta supaya kerajaan sama ada JPS atau MPSP boleh bekerjasama untuk menyelesaikan masalah mereka.

Mereka pun telah kemukakan satu memorandum kepada JKR kepada JPS di Pulau Pinang dan juga MPSP. Jadi saya memohon, supaya jangan mereka dilanda banjir lagi. Sekiranya keadaan ini berterusan, mereka terpaksa gulung tikar atau mereka terpaksa pindah ke kawasan yang lain, tetapi untuk berpindah ke kawasan yang lain, mereka memerlukan modal. Adakah kerajaan sudi meminjam atau memberi *soft loan* supaya mereka dapat meneruskan perkilangan mereka. Itu sahaja. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Bukit Bintang.

3.01 ptg.

Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya merujuk butiran 020100 - Pentadbiran Tanah. Saya ingin bertanya, sejak Lembaga Hak Milik Strata ditubuhkan, bagaimanakah kedudukan permohonan hak milik strata oleh para pembeli unit, perniagaan berbilang tingkat termasuk para pembeli lama yang mana pemaju mereka gagal mengemukakan permohonan terutama di Bandar Raya Kuala Lumpur.

Sebagai contoh Wisma MPL di Jalan Raja Chulan Kuala Lumpur yang mana para pembeli telah lama membeli unit-unit kedai, tetapi pemajunya gagal mengemukakan permohonan hak milik strata lebih awal. Sebaliknya para pembeli unit peniaga yang dibebani dengan pelbagai tekanan dari pemaju dan pihak pengurusan seperti menutup bekalan air paip dan unit masing-masing dan menghadkan waktu perniagaan menjadikan lebih pendek dengan tujuan untuk memaksa para pembeli unit menutup perniagaan kemudian jatuh bankrap, dan pada akhirnya menjual unit masing-masing balik kepada pihak pengurusan.

Tuan Pengerusi, saya juga ingin bertanya, sejauh mana pendakwaan atau tindakan undang-undang oleh pihak kementerian telah diambil ke atas para pemaju yang sengaja melengah-lengahkan permohonan hak milik strata bagi unit-unit yang dijual kerana tindakan mengeluarkan Surat Peringatan kepada pemaju didapati kurang berkesan dan tidak membantu para pembeli.

Saya ingin tanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, sejauh manakah pemaju yang telah didakwa di mahkamah setelah menguatkuasakan Akta Hak Milik Strata 1985. Saya minta satu penjelasan daripada kementerian.

Tuan Pengerusi, di bawah butiran 050300 - Pembangunan Hutan. Peruntukan sebanyak RM4,282,700 bagi 2008 telah disediakan dan butiran 080600 - Pengurusan Hutan secara perbekalan masuk 2/3 bagi negara, peruntukan ini sudah pasti kecil dan tidak banyak membantu.

Pembangunan hutan atau penanaman semula hutan amat penting bagi negara kita memandangkan kebanyakan hutan telah ditebang, kawasan hutan ditarah dan kerja tidak banyak yang tinggal. Lambat laun hutan tersebut pun barangkali kena sapu pada satu waktu nanti. Jika tidak dikawal dengan ketat, kecurian kayu balak di kebanyakan negeri nampaknya sukar dibentuk. Sebagaimana kata Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bahawa sepanjang jalan Lebuhraya Utara Selatan, pembangunan tanah berleluasa berlaku dan hutan sudah banyak digondolkan. Hutan yang digunakan sebagai kawasan tadahan hujan sekarang telah diganti dengan banjir di banyak daerah dan kawasan. Kawasan yang dahulu tidak berlaku banjir kini sudah berlaku banjir. Ini pun telah berlaku di beberapa tempat di negara kita.

Tuan Pengerusi, pembangunan hutan adalah satu isu, tetapi isu yang terbesar ialah mengekalkan saki baki hutan negara yang ada dan kerajaan adalah membekukan semua pengeluaran lesen konsesi, menebang kayu balak. Apa yang sudah terjadi dengan Program Seorang Penduduk Satu Pokok? Sejauh manakah ia telah dilaksanakan?

Tuan Pengerusi, mengenai butiran 09100 - Pembangunan Hutan Simpanan Kekal Wilayah Persekutuan yang mana sebanyak RM400 ribu telah disediakan. Saya ingin bertanya, adakah ia bermaksud Hutan Simpanan Bukit Nanas? Jika ya, apakah maksud peruntukan RM400 ribu itu kerana ia terlalu kecil untuk belanja pembangunan Hutan Bukit Nanas di Kuala Lumpur ini. Hutan kekal penting bagi Kuala Lumpur kerana ia sedikit sebanyak mampu menampung air hujan dari terjadinya banjir kilat. Ia boleh mengimbangkan suhu panas di bandar raya dan boleh menjadikan Bandar Raya Kuala Lumpur berada dalam hutan.

Mengenai butiran 013900 - Rancangan Kawalan dan Isyarat bahawa banjir yang mana sebanyak RM7 juta akan disediakan. Saya ingin merujuk Terowong SMART yang mempunyai dua kegunaannya:-

- (i) untuk laluan kenderaan dan meleraikan kesesakan lalu lintas; dan
- (ii) menyalurkan air Sungai Kelang di Kampung Perembang ke Sungai Kerayong melalui terowong air ketika Kuala Lumpur dilanda hujan dan banjir.

Nampaknya, Terowong SMART hanya berguna untuk meleraikan kesesakan lalu lintas ketika Kuala Lumpur mengalami cuaca panas. Apabila sudah hujan dan berlaku limpahan air, maka memulakan kesesakan lalu lintas, tetapi bolehkah terowong itu menyelesaikan masalah banjir di pusat bandar seperti di stesen LRT, Putra dan Masjid Jamek? Setiap kali hujan dengan lebat ia memerlukan masa untuk tunggu dan lihat atau uji dan kaji. Akhirnya baru-baru ini sepanjang minggu selepas Terowong SMART ditutup bagi laluan kenderaan kerana digunakan untuk pelepasan air ke dalam terowong untuk disalurkan ke kolam takungan.

Langkah itu menyebabkan kebanyakan jalan masuk dan keluar Kuala Lumpur berhadapan dengan kesesakan teruk lalu lintas. Sehingga rombongan Presiden Uruguay yang dalam lawatan rasmi ke Malaysia terpaksa dialihkan ke laluan Bandar Tun Razak yang bukan laluan utama atau jalan protokol bagi mengelakkan kesesakan.

Soalan saya, mengapakah semua aras laluan terowong digunakan untuk mengalirkan air, tidakkah boleh dibuka satu aras laluan untuk menggunakan kenderaan dan satu aras untuk kegunaan air? Sudahkan pasti ia boleh mengurangkan kesesakan beberapa kilometer panjang? Sekian terima kasih.

3.09 ptg.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Pengerusi, butiran 010200 sama tentang Pencerobohan, Tuan Pengerusi. Namun ini lebih kepada kanun-kanun negara sekarang yang membenarkan TNB menceroboh. Saya menggunakan perkataan “menceroboh”, mana-mana tanah di seluruh Malaysia tidak kiralah tanah sedang diusahakan atau belum, tanpa mengambil alih tanah tersebut ataupun tanpa *acquisition*, dengan izin.

■1510

TNB hanya membayar pampasan ke atas sama ada tumbuh-tumbuhan, bangunan yang ada di atas tanah ini sahaja, tetapi dari segi hak milik masih tuan punya asal. Maknanya Tuan Pengerusi, saya menerima banyak aduan ini kerana melibatkan beberapa tanah di kawasan saya. Saya rasa ini tidak adil dan sewajarnya Kanun Tanah Negara tersebut yang telah sekian lama wajar diambil kira, kalau kita bandingkan dengan paip air, kabel telekom dan lain-lain lagi, kalau mereka melalui tanah tertentu, mereka perlu, mereka dimestikan mengambil tanah tersebut, bayar tanah itu.

Bermakna mereka memohon supaya dengan izin, membuat *acquisition* tanah dan bayar kos tanah tersebut kepada tuan punya tanah tetapi dalam kes TNB tidak, mereka hanya bayar pampasan ke atas tumbuh-tumbuhan, mungkin sayur-sayuran dan pokok buah-buahan rumah, tetapi tanah masih tuan punya asal dan tuan punya asal masih berterusan membayar Cukai Tanah yang pada saya tidak adil Tuan Pengerusi.

Kedua Tuan Pengerusi, masih terdapat lagi kes-kes satu lot tanah terdiri daripada tiga negeri seperti di sempadan Negeri Sembilan, sempadan Melaka dan sempadan Johor. Sebuah rumah, anjungnya Negeri Sembilan, rumah ibunya Melaka, dapurnya Johor tetapi satu geran.

Jadi dia cakap dengan saya, dia susah hendak bayar Cukai Tanah, kena pergi ketiga-tiga negeri ini, dia mengadu kepada saya. Jadi ini pun kepada saya perlu ditengok, apakah jalan penyelesaian terbaik, sebab saya rasa banyak kes sebegini berlaku dalam negara.

Terakhir Tuan Pengerusi, tentang FRIM. Saya tengok Tuan Pengerusi, Butiran 141400, FRIM hanya menerima RM2.75 juta sahaja tahun ini. Mungkin adalah peruntukan lain saya tidak

pasti, tetapi FRIM Tuan Pengerusi salah satu organisasi yang ditugaskan untuk membuat R&D khususnya ke atas biotek ini yang menjadi dasar negara yang baru ini.

Kepada saya tidak cukup, pihak FRIM ada memaklumkan perkara ini kepada kita, bahawa dia terpaksa juga memohon peruntukan daripada MOSTI Tuan Pengerusi dan saya difahamkan bukannya mudah hendak mendapatkan peruntukan daripada MOSTI. Jadi saya cadangkan supaya FRIM diberikan hak sebagaimana MARDI yang akan menerima peruntukan sendiri bagi kerja-kerja R&D. Tuan Pengerusi, saya menyokong.

Tuan Pengerusi: Baik, Jerai.

3.13 ptg.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tuan Pengerusi, saya pergi kepada Butiran 080000 - Pengairan dan Saliran. Tuan Pengerusi macam saya kata tadi bahawa pihak kerajaan kena memandang serius. Kerajaan Persekutuan, kerajaan negeri dan kerajaan tempatan memandang serius tentang banjir ataupun orang Kedah kata 'bah' yang berlaku setiap kali hujan. Di sesetengah kawasan, dua jam hujan sudah banjir, di Kuala Lumpur satu jam hujan lebat banjir, pekan *jam* dan sebagainya. Begitu juga di kawasan-kawasan luar bandar.

Jadi bermaknanya kadang-kadang kerana kerakusan manusia Tuan Pengerusi, meluluskan sesuatu pembangunan tanpa mengambil kira pengaliran air, buangan air dan sebagainya, maka akhirnya kerajaan yang menanggung kerugian dan rakyat juga yang menanggung kesusahan dan kerugian. Bayangkanlah Tuan Pengerusi, setiap tahun macam dalam kawasan Parlimen saya, empat kali, lima kali banjir. Penat wakil rakyat Tuan Pengerusi, penat kerajaan. Setakat kita pergi tengok, tanya apa khabar, dia kata, "Dato', khabar baik, ini bila lagi hendak balik?" Air naik tiap-tiap kali banjir, setahun empat kali Tuan Pengerusi, dok tengok muka itu juga. Bukan kita marah kat depa, depa marah kat kita "Wakil rakyat buat apa? Sampai bila wakil rakyat, nak dok banjir, banjir ini?"...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Yang Berhormat bagi Jerai. Bukankah banjir itu juga satu projek daripada Barisan Nasional?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya, macam mana? Tidak dengar, tidak dengar.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Banjir ialah projek daripada Barisan Nasional.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Oh! Sebenarnya bukan projek Barisan Nasional, ini air turun Allah S.W.T turunkan air kepada kita. Cuba Yang Berhormat tidak ada air, boleh hidup kah? *[Bercakap dalam bahasa Mandarin]* Dengan izin, *you* tidak mandi tiga hari macam mana, badan panas, apa semua. Air Tuhan turunkan kepada kita, kepada manusia di dunia ini. Kalau tidak ada air kita tidak boleh hidup tetapi pengurusan...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Tidak payah ganggu Yang Berhormat.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Yang Berhormat Jerai, jadi Yang Berhormat salahkan Tuhanlah?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tidak saya tidak salah Tuhan.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, tidak ada masa, tidak payah ganggu.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Yang Berhormat, mana boleh salah Tuhan?

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat tidak payah responslah, cepat sikit.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Dia sudah ganggulah Tuan Pengerusi. Selepas itu bila saya silap sikit, dia buat kacau kat saya, depa buli saya, macam sayalah Tuan Pengerusi.

Jadi saya minta kerajaan, kerajaan negeri, kerajaan tempatan mengambil kira. Kementerian mengambil kira untuk mengatasi masalah banjir ini dengan izin Tuan Pengerusi, *once and for all*. Kita save duit rakyat. Contoh ini, empat bulan lagi hendak banjir sudah keluar, banjir akan berlaku di sana dan di sini. Sudah tentu kerajaan terpaksa membelanjakan berbilion ringgit Tuan Pengerusi untuk menyelesaikan masalah banjir.

Jadi kita kena cari satu penyelesaian. Macam dalam kawasan saya Tuan Pengerusi, saya hanya memerlukan RM10 juta untuk menyelesaikan masalah banjir itu. Kalau tidak boleh bagi dalam setahun RM10 juta bagi dekat saya, RM3 juta setahun, tiga tahun saya boleh selesai masalah banjir dalam kawasan saya dan akan menyelamatkan Pak tani-pak tani, tidak akan menanggung kerugian, kerajaan tidak menanggung kerugian, beban wakil rakyat ringan. Jadi saya berharap pihak EPU, pihak kerajaan melihat benda ini sebagai satu bencana yang berlaku setiap kali hujan. Kita bukan menyalahkan hujan, rakyat memerlukan air, pokok, makhluk semua memerlukan air tetapi cara.

Kadang-kadang manusia yang rakus itu membiarkan kawasan-kawasan tadahan, takungan air, gunung-gunung yang Tuhan buat itu Tuan Pengerusi, diusik dibuatnya rumah sampai tanah runtuh pun hendak pergi buat kawasan perumahan lagi. Sampai orang dalam kawasan itu sudah *complain*. Saya hendak berterima kasih dekat TV3, Mr. Karam Singh Walia ini. Dia pun jadi agen kepada rakyat, kepada kementerian. Di mana ada masalah alam sekitar, dia sampai dengan teropong dia, dengan pantun dia dan sebagainya. Jadi saya mahu benda ini diselesaikan Tuan Pengerusi.

Satu lagi Tuan Pengerusi pasal alam sekitar, tadi pasal banjir. Tuan Pengerusi, dunia perang satu hal, rata penjuru dunia perang Tuan Pengerusi. Masalah alam sekitar lagi satu hal Tuan Pengerusi. Kalau kita tengok macam "*Atuk oh Atuk*" punya iklan itu Tuan Pengerusi, kita tengok itu kita merasakan kita bersalah untuk generasi yang akan datang. Seputeh, untuk generasi Seputeh, anak cucu generasi Seputehlah, akan datang, kalau ada lah...

Tuan Pengerusi: Baik Yang Berhormat, teruskan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Kita kena jaga Tuan Pengerusi. Ini untuk mereka hidup Tuan Pengerusi, alam mereka Tuan Pengerusi, dan kita rosakkan. Jadi saya mahu pihak kementerian mempertingkatkan lagi denda dan juga pendidikan kepada generasi-generasi muda ini, anak-anak muda ini Tuan Pengerusi. Di tadika, kita kena didik mereka cara hendak menjaga kebersihan alam sekitar supaya apabila mereka besar nanti kerana generasi tua Tuan Pengerusi sekarang ini dia sudah tidak kira.

Kadang-kadang dia hisap rokok Tuan Pengerusi, dia habiskan puntung dia buang, dia tidak kira dah, tetapi bila pi di negara jiran, masuk-masuk takut sat ni kena denda, kena tangkap dan sebagainya. Bila balik mai ke Johor, dia berani buka tingkap, buang tisu dan sebagainya. Jadi ini budaya manusia kita Tuan Pengerusi yang kita kena ajar depa. Jadi pihak kementerian Tuan Pengerusi...

Tuan Pengerusi: Baik, cukup Yang Berhormat, cukuplah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya, hendak khabaq sikit lagi Tuan Pengerusi, pihak kementerian kena bagi pendidikan kepada generasi muda. Seputeh, generasi muda supaya memahami apa itu kebersihan, cinta kepada alam supaya alam tidak jadi huru-hara Tuan Pengerusi.

Last sekali Tuan Pengerusi, saya hendak minta kementerian, kera-kera jangan dok mai buang dalam kawasan Parlimen Jerai Tuan Pengerusi, banyak sangat kera dok pi buang dalam kawasan saya. Kelmarin saya pergi makan kenduri..

Tuan Pengerusi: Baik Yang Berhormat, cukup, cukup.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Penjelasan, penjelasan. Jerai, kita sebagai Ahli Parlimen yang itu cawan-cawan *styrofoam* yang kita minum itu memang tidak *environmental friendly*. Jadi saya selalu tengok Jerai juga ambil cawan *styrofoam* selepas itu minum dan buang sahaja.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya buang dalam bakul sampah, saya tidak buang di lain-lain tempat.

Tuan Pengerusi: Baik, cukup berhenti Yang Berhormat. Sudah, cukup Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tidak apa kita tukar pakai kaca Tuan Pengerusi, pakai kaca. Okey saya sokong Tuan Pengerusi, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ipoh Timor. Cepat sikit.

■1520

3.20 ptg.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Pendek sahaja dan cepat. Satu perkara ialah Butiran 020000 - Pengurusan dan Perundangan Tanah, Butiran 020200 - Kemajuan Pengurusan dan Perundangan. Saya bangkitkan hal mengenai semakan semula Cukai Tanah bagi negeri Kedah di mana terdapat bantahan yang dibuat oleh penduduk-penduduk di Kedah selama dua tahun. Apabila satu kempen diadakan untuk mengutip tandatangan pada bulan Jun tahun ini, mungkin

ada orang mengatakan bahawa tidak boleh mendapat apa-apa respons. Mungkin tidak boleh dapat 1,000 *signatures*, tetapi dalam tempoh dua minggu, dapat bukan sahaja 30,000 *signatures* tetapi dalam tempoh tidak sampai enam bulan sudah dapat 120,000 *signatures* yang telah dikemukakan oleh wakil Menteri Besar Negeri Kedah semalam, terdiri daripada semua kaum, orang Melayu, orang Cina, orang India. Ini adalah satu tanda perpaduan rakyat Malaysia di Kedah.

Saya berharap, oleh sebab ini adalah koordinasi penyelarasan mengenai tanah, perkara ini saya berharap kementerian berkenaan juga boleh ambil perhatian, khasnya bukan sahaja mengenai kenaikan kadar cukai yang terlalu tinggi dan tidak munasabah sampai 500% sehingga juga 900%, tetapi juga oleh sebab cara kenaikan tanah itu tidak mengikut undang-undang, *illegal* seperti klasifikasi. Sebagai contohnya, klasifikasi tambahan khususnya tanah bandar dalam bandar kecil dan tanah luar simpanan Melayu. Inilah bertentangan dengan seksyen 51(2), Kanun Tanah Negara yang cuma membentuk tiga jenis tanah.

Yang Berhormat Menteri Besar pada satu masa sangat fasih dalam perkara ini. Tiga jenis tanah ini iaitu tanah bandar, tanah pekan dan tanah desa. Kegunaannya juga tiga jenis sahaja iaitu pertanian, pembangunan dan perindustrian. Namun begitu, dalam *revision* yang diadakan di Kedah, didapati jenis penggunaan tanah telah disubkategorikan kepada:

- (i) bagi maksud perindustrian - disubkategorikan kepada industri berat, industri ringan, industri sederhana, industri perkhidmatan, pelancongan dan sebagainya;
- (ii) bagi maksud pembangunan - disubkategorikan lagi *hypermarket*, tapak stesen minyak, tapak hospital swasta, tapak pendidikan swasta, tapak rekreasi, rumah sesebuah, rumah teres, rumah berkembar dan sebagainya. Sekiranya lebih daripada tiga tingkat, lebih tinggi kadarnya. Itu pun *illegal*;
- (iii) bagi maksud pertanian - tanaman jangka panjang, tanaman jangka pendek, kawasan padi diwartakan sebagai sebahagian kawasan tuaian dua kali, dan dikenakan cukai tali air dan sebagainya; dan
- (iv) tanah luar simpanan Melayu - didapati bahawa untuk tujuan pembayaran cukai, kesemua tanah luar simpanan Melayu, telah dikira sebagai tanah bandar walaupun ianya terletak di luar kawasan bandar. Oleh sebab itu, semua penduduk iaitu tuan punya tanah sangat marah. Semua kaum, orang Melayu, orang Cina, orang India sangat bersatu padu.

Saya berharap perkara ini tidak patutlah diteruskan untuk tempoh lebih dua tahun. Kalau tidak, sabit amaran bahawa Kerajaan Barisan Nasional, Parti Barisan Nasional akan kalah dengan serius dalam *election* akan datang. *It is a serious warning... [Dewan riuh]* Mahu ambil *warning* itu. Kalau tidak, Kedah akan menghadapi kekalahan yang teruk. Sekian, terima kasih.

Beberapa Ahli: *[Bangun][Dewan riuh]*

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat bagi Tangga Batu.

3.24 ptg.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi, Butiran 060000 - Jabatan Alam Sekitar, Butiran 060300 - Pengawasan dan Penguatkuasaan. Jawapan respons kementerian terhadap pencemaran yang disebabkan oleh ternakan babi ke atas sungai-sungai di negeri Melaka, membuatkan saya berdiri pada kali ini untuk menambahkan soalan, iaitu kalau kita lihat pada pertengahan awal tahun ini, satu kawasan ternakan babi di kawasan Parlimen Tangga Batu iaitu di kawasan Air Salak telah pun ditutup dan hari ini kalau secara pandangan kasarnya kita telah dapat melihat air sungai itu telah bersih dan telah pun digunakan oleh masyarakat sekitar untuk memancing dan menjala ikan. Jadi saya ingin bertanya kepada pihak kementerian, jawapan dari pihak kementerian...

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Penjelasan, penjelasan, sedikit sahaja, bolehkah? Bolehlah...

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Okey, silakan.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Terima kasih Yang Berhormat bagi Tangga Batu. Yang Berhormat bagi Tangga Batu pun pernah pergi ke Holland untuk meninjau bagaimana industri ternakan babi ini juga boleh menjaga alam sekitar. Jadi, apakah hasilnya dari...

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Lawatan itu?... *[Ketawa]*

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Lawatan sambil belajar ini, bagaimana? Mengapa kita tidak dapat buat seperti itu, apakah sebabnya?...

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Tuan Pengerusi, hendak jawab soalan itu adalah terlalu panjang, kerana berbagai-bagai faktor terlibat. Di antaranya ialah kerana kedegilan dan ketamakan penternakan-penternak ini...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Haiyooo!!!

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: ...Yang tidak mahu berkongsi keuntungan untuk membina pusat ternakan yang lebih cekap dan berkesan... *[Disampuk]* Nanti kejap. Jadi Tuan Pengerusi, saya hendak minta daripada pihak kementerian, jawapan daripada kementerian tempoh hari mengatakan, ini adalah di luar bidang kuasa pihak kementerian untuk memeriksa, apakah kandungan yang ada di dalam air sungai mengalir ini.

Dalam Butiran 060300, saya minta supaya pihak kementerian menyediakan satu unit pengawasan dan pemantauan secara berkala untuk bekerjasama dengan Pihak Berkuasa Tempatan, untuk bekerjasama dengan Jabatan Kesihatan Daerah supaya air-air sungai yang mengalir daripada kawasan penternakan babi ini, yang mengalir ke sungai ini dapat dikawal kebersihannya, dapat dikawal dari segi kandungan bakteria, *e.colinya*, ataupun rumpai-rumpai yang boleh membawa penyakit kepada masyarakat di kawasan sekitar. Jadi di sini saya minta

Jabatan Alam Sekitar untuk memainkan peranan yang lebih penting dalam memastikan. Walaupun ada kegiatan ternakan babi di hulu sungai, tetapi janganlah sungai ini sampai mencemar sehinggakan menjejaskan kualiti kehidupan masyarakat di sekeliling itu. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya. Yang Berhormat bagi Parit.

3.27 ptg.

Dato' Nasaruddin bin Hashim [Parit]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin menyentuh Butiran 080000 - Pengairan dan Saliran. Beberapa tahun yang lalu, kerajaan telah memperkenalkan sistem mengawal air supaya tidak berlaku banjir kilat iaitu Sistem Manual Saliran Mesra Alam ataupun MASMA. Tujuannya ialah untuk mengawal supaya air yang turun akibat hujan lebat dan juga akibat pembangunan bagi sesuatu kawasan yang pesat, yang akhirnya boleh menyebabkan banjir kilat di kawasan-kawasan yang terlibat. Jadi saya difahamkan bahawa Sistem MASMA walaupun telah diperkenalkan agak lama, tetapi didapati kurang berkesan.

Satu daripada sebab, saya diberitahu ialah kerana kegagalan beberapa pihak tertentu untuk melaksanakan Sistem MASMA ini sendiri, terutamanya di Pihak Berkuasa Tempatan. Jadi saya ingin mendapat penjelasan daripada pihak kementerian, sejauh mana keberkesanan Sistem MASMA ini dapat mengawal daripada terjadinya banjir-banjir kilat, terutamanya di kawasan-kawasan yang pesat membangun dan setakat mana keupayaan Pihak Berkuasa Tempatan untuk melaksanakan sistem ataupun manual ini?

Apakah halangan-halangan yang menyebabkan sistem MASMA ini tidak dapat dilaksanakan dengan sepenuhnya di kawasan-kawasan yang sepatutnya dilaksanakan sistem ini? Saya berpendapat, kalau sistem ini dapat digunakan dengan sepenuhnya, kita dapat mengawal banjir kilat di kawasan-kawasan terlibat dalam pembangunan pesat ini. Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya menyokong.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat bagi Putatan.

3.29 ptg.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya baru sahaja menerima panggilan daripada penduduk di kawasan Putatan untuk menyuruh saya menyuarakan empat perkara dalam masa lima minit Tuan Pengerusi. Pertama saya ingin menimbulkan Butiran 020000 - Pengurusan dan Perundangan Tanah. Saya juga telah mengetengahkan masalah Jabatan Tanah dan Ukur Kota Kinabalu. Walaupun ini luar daripada bidang kuasa kementerian, tetapi ini soal misi nasional.

■1530

Kita kena bantu jabatan ini kerana ia juga pelaksana kepada jentera untuk mencapai Misi Nasional kita mahu Kerajaan Pusat bertanggungjawab untuk membantu jabatan kerana jabatan ini kekurangan keupayaan dan sebagainya dari segi peralatan. Kalau kita lihat dari segi pengeluaran geran tanah. Di Semenanjung telah pun dilaksanakan yang dikatakan *e-cadastre* atau e-tanah ini. Di Sabah belum lagi. Saya tidak tahu di Sarawak, tetapi ini memerlukan oleh kerana banyak luas lagi tanah-tanah di saya berpendapat belum lagi mempunyai geran. Ini patut diperkasakan dan kementerian ini adalah bertanggungjawab untuk membantu jabatan ini melalui kerajaan negeri.

Kedua Tuan Pengerusi, soal pembayaran cukai tanah yang tanah kepunyaan Pesuruhjaya Tanah Pasukan saya rasa ini satu daripada cara pendekatan oleh Kerajaan Pusat untuk membantu supaya cukai-cukai tanah yang dimiliki oleh Pesuruhjaya Tanah ini silalah bayar cukai yang tertunggak.

Ketiga, ganti rugi pampasan kepada tanah-tanah yang diambil oleh Kerajaan Pusat melalui rumah Persekutuan, projek-projek Persekutuan, jalan-jalan Persekutuan dan sebagainya. Pemilik-pemilik orang kampung ini masih mendesak belum dapat pampasan terhadap harta tersebut. Saya mahu tekankan perkara ini kepada kementerian ini supaya pembayaran ganti rugi itu dapat dipercepatkan sebab ini rintihan dan keluhan orang-orang kampung yang tanah-tanah dia kena ambil untuk projek-projek Persekutuan.

Seterusnya Tuan Pengerusi, Butiran 02802 – Projek Fotografi Udara Seluruh Sabah dan Sarawak dan Sistem Kawalan GPS. Ini hanya RM3.6 juta saya rasa ini tidak mencukupi. Oleh kerana kalau kita lihat gambar-gambar udara yang diambil di kedua-dua ini, apabila kira merancang, gambar itu sudah *outdated*, gambar sepuluh tahun yang lalu terutama sekali di kawasan-kawasan yang pesat membangun khususnya kawasan Kota Kinabalu.

Bila kira merancang rumah setinggan ini agak berlainan sekarang. Apa yang terdapat dalam gambar udara sekarang ini, Sutera Harbour pun belum ada. Maka Sutera Harbour itu sudah beroperasi sudah bertahun-tahun sudah, jadi susah kita hendak merancang.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Apabila saya merancang dengan memberi air dan elektrik kepada pulau-pulau kepada perancangan penyusunan semula. Ini dia punya gambaran itu sudah *outdated*, jadi mintalah kalau boleh kawasan-kawasan yang pesat membangun ini dibuat gambar udara pada setiap tahun, jangan sepuluh tahun sekali. Saya harap ini dapat diambil kira dan juga yang kawasan yang di pedalaman itu di mana da permohonan mungkin dipercepatkan mengambil gambar dari udara; terutama sekali yang kita merancang SDC – *Sabah Development Corridor* ini. Ini perlu. Seterusnya kepada Butiran ...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya ingat cukuplah.

Datuk Dr. Marcus Makin Majigoh [Putatan]: Minta maaf Tuan Pengerusi. Ini baru satu minit saya cakap.

Butiran 12300 – Pemulihan Tanah Bekas Lombong dan Kuari yang menelan belanja sebanyak RM5 juta kepada seluruh negara. Saya lihat baru-baru ini membaca surat khabar pada malam semalam soal bekas perlombongan di Mamut di Ranau ini. Ini takungan air itu mungkin membahayakan.

Saya mohonlah kalau pihak kementerian boleh melawat tempat ini dan boleh berbuat sesuatu kerana ini akan membahayakan kepada penduduk-penduduk yang terdapat di sekeliling Kampung Lohan. Ini kawasan Tan Sri Bernard dan saya mohon kalau ini dapat diperlihatkan kerana ini sudah tidak senang hati dengan apa keadaan sekarang ini kerana hujan lebat di kawasan tersebut.

Seterusnya yang akhir sekali, Butiran 16500- Rancangan-rancangan Mencegah Banjir di Sabah yang akan menelan belanja RM40 juta. Butiran 16700 – Rancangan Tebatan Banjir (RTB) dan Saliran Bandar. Tuan Pengerusi, di Putatan memang sudah - balik-balik juga sama jugalah dengan masalah sahabat-sahabat yang lain. Ini menyusahkan Wakil Rakyat, menyusahkan rakyat yang duduk di surat khabar setempat itu.

Apabila hujan semalam hujan, semalam hujan lebat banjir lagi. Ini saya lihat Yang Berhormat Menteri sendiri telah pun berjanji kepada saya akan melawat tempat itu dan telah pun mengumumkan bahawa di Putatan ini ada *master plan* yang menelan saya tidak pasti berapa juta anggaran dia, sampai sekarang belum saya melihat apa-apa pun.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah Yang Berhormat, cukup.

Datuk Dr. Marcus Makin Majigoh [Putatan]: Ini mustahak Tuan Pengerusi. Ini baru saya dapat telefon dari kawasan saya mahu minta ini dipercepatkan menangani masalah ini. Kalau boleh sungai yang mati itu dapat di

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, baik cukup. Boleh telefon balik bahawa Yang Berhormat sudah bangkitkan. Baiklah.

Datuk Dr. Marcus Makin Majigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah.

Tuan Eric Enchin Majimbun [Sepanggar]: [Bangun]

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: [Bangun]

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: [Bangun]

Dato' Razali bin Ismail [Kuala Terengganu]: [Bangun]

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Empat, lima, Yang Berhormat kita sudah lewat sedikit jadi saya minta setiap ahli, tiga minit.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Tiga minit sahajakah.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Sepanggar.

3.37 ptg.

Datuk Eric Enchin Majimbun [Sepanggar]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya terus kepada Butiran 060300 – Pengawasan dan Penguatkuasaan. Dalam peruntukan ini tentu sekali kita dapat melihat besar peruntukan ini. Pada ketika ini tidak ada satu maklumat pun bagaimana pengawasan dan penguatkuasaan itu dapat dijalankan sedangkan bila kita ada kabus misalnya. Hanya kita tahu hanya kesihatan kita terjejas tetapi apa yang kita tidak tahu ialah itu dapat dikawal. Kita tahu bahawa kerajaan kita telah berbincang dengan kerajaan negara-negara jiran, tetapi sehingga sekarang tidak ada kesudahannya sama ada ini dapat dilaksanakan untuk menyekat orang yang membakar ladang-ladang, itu kita tidak tahu.

Ini sebab saya rasa pengawasan dan penguatkuasaan itu haruslah dipertingkatkan juga diberi pendidikan kepada rakyat kita. Menyentuh mengenai Butiran 16500 – Rancangan-rancangan Mencegah Banjir, Sabah. Ini saya ingin mengucapkan terima kasih oleh kerana kita telah diperuntukkan sebanyak RM40 juta bagi Sabah. Malangnya kerja-kerja pada ketika ini begitu lembap sekali.

Contohnya di kawasan saya sendiri di Sungai Telipok dan Sungai Darau. Kita dapat lihat bahawa begitu lembap sekali kerja-kerja mereka. Oleh kerana saya rasa jurutera ataupun juru perunding tidak merancang apakah cabaran-cabaran yang telah dan sedang mendatang. Itu sebab saya rasa kelambatan ini sehingga kita tidak dapat menjalankan perjalanan yang lancar.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baik Yang Berhormat, masa cukup

Datuk Eric Enchin Majimbun [Sepanggar]: Sekian.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baik. Ipoh Barat.

3.29 ptg

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Hanya dia perkara iaitu Jabatan Perlindungan Hidupan Liar – PERHILITAN. Baru-baru ini kerajaan telah memberi satu dasar iaitu dasar baru iaitu membenarkan pengeksportan monyet *macaque*.

Saya tahu Yang Berhormat Larut juga mengatakan bahawa itu baik, tetapi saya ada asas-asas yang tertentu. Kita semua tahu bahawa *director general* yang dahulu, yang sekarang menyampuk *main advocate* yang nama dia Musa Nordin mengatakan asas-asas yang baik kenapa monyet-monyet *macaque* atau *long tail macaque* monyet ini patut dieksportkan.

■1540

Walaupun kita semua tahu bahawa penyeksaan yang dihadapi oleh monyet-monyet ini. Asas yang dinyatakan oleh kementerian terutama oleh Yang Berhormat Menteri mengatakan bahawa ia menyusahkan masyarakat manusia, walhal monyet ini sudah berada di sini sejak turun

temurun - *from time in moral* berbanding manusia. Kita patut merasa kasihan kepada mereka dan memberi ruang atau tempat yang lebih *to accommodate* mereka.

Saya hendak tahu bolehkah menamakan syarikat-syarikat yang telah dibenarkan untuk mengeksportkannya. Saya difahamkan salah satu di antaranya ialah syarikat kepunyaan Musa Nordin iaitu *Director General* Jabatan PERHILITAN sebelum ini dan dia menjadi satu *advocate* yang sangat kuat mengatakan bahawa eksport ini membawa kebaikan, walhal apabila dia menjadi DG adakah dia juga menjadi Ahli Lembaga Pengarah ataupun *shareholder* dalam syarikat tersebut yang mempunyai *financial building*. Saya difahamkan ada laporan-laporan juga telah dibuat terhadap beliau kerana penyelewengan dan adakah siasatan telah dan akan dibuat terhadapnya? Adakah *director general* yang baru juga terlibat?

Saya hendak tahu juga mengapa memberi keutamaan kepada beliau untuk mendapat lesen-lesen yang tertentu bagi mengeksport monyet-monyet ini? Apakah *non-detrimental finding* yang dibuat oleh jabatan tersebut yang dikatakan *one-sided* di mana ia tidak mengambil kira semua aspek? Bukankah cara yang lebih *human*, yang boleh diimplementasikan di antaranya *control of*, jikalau...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Jikalau *long tail* mengakibatkan kesusahan *you can control by normal human method* iaitu tidak perlu kita eksport untuk diseksa di luar negeri. Apakah justifikasi bahawa ia perlu dieksport?

Selain dari itu satu perkara yang mustahak adalah mengenai saluran air di Taman Desa Impian, Bercham, Ipoh di mana kerap kali berlaku banjir. Kerajaan telah berjanji mengadakan pam-pam air untuk menolong lebih kurang 400 penghuni di sana. Walaupun perkara ini saya telah bangkitkan beberapa kali tetapi sehingga sekarang tidak ada inisiatif ataupun *action* yang diambil bagi mengatasi masalah banjir di sana dan juga di Lim Garden di Ipoh. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Bagan.

3.43 ptg.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Terima kasih. Butiran 15100 - Mencegah Hakisan Pantai. Tuan Pengerusi, saya minta kerajaan memberitahu status hakisan pantai dari pangkalan feri Butterworth hingga ke Kuala Muda. Ini kerana dengan mata kita sendiri kita boleh lihat pantai semakin hari semakin terhakis. Adakah kerja-kerja pencegahan dalam bajet ini untuk tempat-tempat yang saya sebutkan? Bagi pantai yang telah terhakis dan geran ataupun hak milik telah dimansuhkan, kini ada sesetengah pantai kini telah tumbuh balik secara alam semula jadi. Adakah kerajaan akan memberi semula hak milik kepada tuan-tuan tanah yang terkilan kerana tuan-tuan tanah ini pernah membuat permohonan untuk menuntut balik tetapi permohonan mereka ditolak. Jadi, saya mintalah sekiranya ia boleh diperuntukkan maka kerajaan kena

mengambil inisiatif sendiri dengan memberi balik hak milik kepada tuan-tuan tanah yang terkilan ini.

Tuan Yang di-Pertua, Butiran 020000 - Pengurusan dan Perundangan Tanah. Ada sebidang tanah di Butterworth iaitu PT4 HS(D) 15711 Bandar Butterworth atau dikenali sebagai Lot 3561. Tanah ini adalah tanah rizab untuk PDRM dan dijaga oleh Jabatan Ketua Pengarah Tanah dan Galian. Pasukan Bomba Sukarela Jalan Raja Uda di kawasan saya telah membuat permohonan untuk menggunakan tanah ini tetapi permohonan telah ditolak kerana tanah ini telah disewa kepada Syarikat Seng *Stationary Trading* untuk tujuan tapak stor, pejabat, bengkel dan kedai makan. Tempoh sewaananya ialah dari 1 September 2004 sehingga 31 Ogos 2007 - sudah tamat tempoh penyewaannya.

Dalam surat jawapan mengatakan: "*Adalah dimaklumkan bahawa permohonan Pasukan Bomba Sukarela Jalan Raja Uda untuk menggunakan tanah tersebut tidak dapat dipertimbangkan kerana setelah perkara ini dirujuk kepada kementerian atau Jabatan Pengguna KJP bagi tapak berkenaan, KJP berkenaan memaklumkan pihaknya akan menggunakan tapak tersebut dan surat telah dihantar. Untuk memaklumkan Yang Berhormat dengan keputusan KJP berkenaan jabatan ini sedang berusaha untuk mengosongkan tapak tersebut iaitu mengeluarkan penyewa yang sedia ada bagi membolehkan KJP masuk ke tapak tersebut.*" Tetapi sehingga sekarang ia masih ada di sana sudah tiga bulan. Penyewa masih ada di sana dan pasukan bomba sukarela pun gagal untuk menggunakan tapak ini.

Tuan Pengerusi, satu lagi, saya mendengar ramai Ahli Yang Berhormat bercakap berkenaan dengan banjir dan saya pernah membangkitkan satu soalan dalam Dewan ini untuk kerja-kerja mencegah banjir. Saya telah diberitahu bahawa pada setiap bulan pihak berkuasa tempatan (PBT) ada menghantar wakil mereka berbincang atau bermesyuarat dengan pihak-pihak lain yang berkenaan, tetapi selepas mesyuarat, *talk more than work*. Semua sungai dan parit masih penuh dengan sampah sarap, penuh dengan tumbuhan rumput rampai dan tidak ada orang yang mengoreknya menjadikannya cetek. Apabila musim hujan pemimpin-pemimpin akan berkata, "*Kena bersiap sedia untuk menghadapi banjir*". Panggil siapa untuk bersiap sedia? Panggil rakyat bersiap sedia untuk menghadapi banjir? Sepatutnya menyuruh agensi-agensi kerajaan untuk mengorek parit dan bukannya memanggil rakyat untuk bersiap sedia. Apabila berlaku banjir dan kerugian besar barulah berkata, "*Oh, ini....*" satu, satu.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah, masa sudah cukup.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Saya berharaplah, janganlah meminta rakyat bersiap sedia tetapi meminta agensi kerajaan bersiap sedia bekerja untuk membuat kerja-kerja mereka. Sekian sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah. Kuala Terengganu.

3.48 ptg.

Dato' Razali bin Ismail [Kuala Terengganu]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya ingin merujuk kepada 060200 - Pendidikan dan Penilaian Alam Sekitar.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya hendak memberitahu kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, selepas Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Seputeh dan selepas itu Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

Dato' Razali bin Ismail [Kuala Terengganu]: Terima kasih, muara Kuala Terengganu sedang mengalami satu perubahan yang besar sekarang ini. Kepada orang yang barangkali lima tahun yang lalu dan sekarang sudah melihat satu senario yang baru. Saya hendak bertanya kepada pihak kementerian ini apakah laporan-laporan terperinci tentang status perubahan pembangunan yang begitu pesat sekali yang berlaku di muara Sungai Terengganu yang sekarang ini kelihatan cetek, keruh dan di bahagian hulunya itu ada *Hydro Electric Power* (HEP). Saya hendak tahu apakah laporan-laporan terkini, apakah masalah-masalah yang bakal timbul.

Selain daripada itu ialah beberapa jeti yang dibina di Kuala Terengganu dan juga di Setiu sudah banyak yang rosak. Apakah sebelum itu tidak diberi laporan-laporan khususnya *Environmental Impact Assessment* (EIA) kepada sesuatu projek sebelum dibina. Ini kerana ia tidak dapat digunakan lagi dan membawa satu kesan pembaziran kepada *resources* ataupun kepada dana kerajaan.

Selain daripada itu saya hendak bertanya kepada kementerian ini sejauh manakah laporan-laporan yang dibuat dan juga proses kelulusan EIA ini benar-benar berkualiti dan juga mendapat tindak balas daripada pihak-pihak tertentu dalam konteks pelaksanaannya dan apakah KPI kepada EIA ini, tempoh masanya dan kualiti laporannya.

■1550

Seterusnya saya ingin menyentuh tentang menghijaukan industri. Saya ingin menarik perhatian pihak kementerian ini supaya juga memikirkan kerja-kerja iaitu tindakan-tindakan untuk menghijaukan industri. Dalam konteks ini kerjasama antara sektor-sektor swasta dan juga industri sektor awam dan industri perlu dirapatkan lagi untuk memastikan setiap industri patuh kepada apa yang disebut sebagai sains teknologi mesra alam. Untuk memastikan setiap produk daripada sains teknologi ini benar-benar ada unsur mesra alamnya.

Akhir sekali saya ingin tarik perhatian berhubung dengan Pengawasan dan Penguatkuasaan - 060300. Saya hendak tanya apakah nisbah, nisbah tenaga penguatkuasaan berdasarkan kepada populasi ataupun berdasarkan kepada kriteria-kriteria tertentu itu. Apakah nisbahnya? Apakah cukup penguatkuasaannya kerana saya dengan amat banyak, banyak kerja-kerja pembangunan dan juga pencemaran berlaku. Ini mahu tidak mahu berpunya daripada penguatkuasaan ataupun kegagalan dari segi *delivery system* nya. Sekian terima kasih.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin merujuk kepada butiran 060200 - Pendidikan dan Penilaian Alam Sekitar. Saya ada tiga isu yang

ingin dibangkitkan. Isu pertama ialah saya ingin tanya pendidikan kitar semula di pangsapuri. Kitar semula sampah sarap merupakan agenda yang amat penting dan orang ramai perlulah diberi kesedaran tentang isu ini. Di kawasan bandar pangsapuri merupakan tempat kediaman adalah tempat kediaman yang paling sesuai untuk mengadakan kursus kesedaran alam sekitar. Apakah kementerian mempunyai rancangan untuk mengadakan program-program kesedaran kitar semula sampah sarap di rumah pangsa?

Isu kedua ialah saya ingin merujuk kepada laporan akhbar dalam *The Star* pada 13 November tahun ini, yang melaporkan pelabuhan Tanjung Pelepas telah mendapat kelulusan EIA daripada Jabatan Alam Sekitar. Saya difahamkan bahawa kawasan tersebut adalah kawasan ekologi yang amat sensitif. Tambahan pula ia juga berdekatan dengan kawasan ramsa yang kaya dengan sumber laut yang semakin pupus. Saya difahamkan banyak andaian yang termaktub di dalam laporan EIA awal adalah tidak betul dan kekurangan bukti saintifik. Misalnya laporan ini mengatakan bahawa rumput akan tumbuh semula selepas dasar sungai telah didalamkan, tetapi sebenarnya rumput laut hanya tumbuh di kawasan tebing dan perairan cetek. Apabila kawasan tebing ditambak dengan simen dan perairan didalamkan, rumput laut, kuda laut, dan dugong akan dihapuskan.

Kesilapan kedua ialah dalam laporan EIA awal ini kesalah penamaan nama kuda laut. Itu *hippocampus* kuda sebagai *hippocampus denise*. Sejenis kuda laut yang tidak didapati di perairan Johor. Ini menunjukkan bahawa laporan EIA berkenaan di buat tanpa kajian yang mendalam dan profesional serta tidak mendapat pandangan pihak pakar.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, merujuk kepada

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Laporan.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Apa yang dalam surat khabar, mesti betul atau tidak betullah? Jadi saya minta pihak kerajaan siasatlah.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Ya, itu sebabnya saya hendak minta pihak kerajaan memberi penerangan, penjelasan kepada kita.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Cukup Yang Berhormat, perkara ini dibangkitkan dan pihak kerajaan perlu membuat siasatan.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Itu sahaja, ada banyak lagi.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini laporan. Laporan surat khabar.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Ya, betul laporan surat khabar, tetapi Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak tahu jadi saya lebih penjelasan secara terperinci.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Sekarang Yang Berhormat, berikan laporan jadi melaporkan dan pihak kerajaan, pihak kementerian bolehlah membuat sesuatu. Perkara yang ketiga.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Saya akan habiskan Tuan Pengerusi. Apa yang saya bangkitkan tadi ialah isu ini telah mendapat bantahan . Projek tersebut akan mendatangkan kesan negatif kepada alam sekitar terutamanya kepada ekosistem marin. Kawasan paya bakau Sungai Pulai adalah penting untuk mengekalkan hakisan pantai dan memberikan perlindungan daripada angin dan ombak kencang ke atas 11,000 orang penduduk di 38 kampung. Jadi saya berharap pihak kementerian boleh memberi satu penjelasan tentang isu ini kenapakah EIA diluluskan.

Yang akhirnya ialah tentang satu isu yang saya bangkitkan dalam ucapan bajet saya tetapi tidak dijawab oleh pihak kementerian yang mana adalah tentang Plan TNB Arang Batu di Danum Valley dekat Lahad Datu di negeri Sabah. Projek *coal-fired power plant* merupakan satu projek bersama di antara Sabah Electricity Sdn Bhd dengan Yayasan Sabah. Laporan EIA projek tersebut telah dihantar kepada Jabatan alam sekitar pada tahun 2005 tetapi ia masih belum diluluskan oleh Jabatan Alam Sekitar. Jadi apa yang berlaku ialah SESB telah membuat banyak pengumuman tentang projek ini seolah-olah projek ini akan dilaksanakan. Jadi adalah terbukti bahawa arang batu adalah penyumbang utama terhadap pencemaran alam sekitar dan *global warming*.

Penduduk di sekitar Lahad Datu dan NGO's alam sekitar amat tidak berpuas hati terhadap projek ini kerana projek *coal-fired power plant* ini akan dibina di tempat yang berdekatan hutan simpan Danum Valley, tanah simpanan Tabin Wildlife dan David Bay yang mempunyai kehidupan *coral* dan marin yang amat sensitif dan indah pemandangannya. Penubuhan kilang penjanaan elektrik arang batu di Lahat Datu ini sudah tentu akan merosakkan alam sekitar dan pemandangan indah di tanah-tanah persimpanan tersebut selama-lamanya. Mengikut satu pengiraan *coal-fired power plant* ini akan membakar lebih kurang 750,000 tan arang batu setahun dan menghasilkan *pollutant* yang amat banyak ke udara. Saya ingin minta pandangan dari kementerian alam sekitar dan memberi satu penjelasan tentang pendirian pihak kementerian dalam isu ini. Sekian terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri sila.

3.57 ptg.

Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Dato' S. G. Sothinathan]: Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan berbanyak terima kasih kepada 27 orang Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan di peringkat Jawatankuasa. Saya percaya ini ialah pertama kali begitu ramainya bilangan Ahli Yang Berhormat yang mengambil bahagian dalam bajet yang menyentuh tentang Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar. Izinkan saya menjawab satu persatu.

Yang Berhormat Sabak Bernam telah pun membangkitkan isu tentang telah menyarankan agar yang lebih besar perlu disalurkan bagi mengatasi masalah banjir.

Sememangnya JPS atau Jabatan Pengaliran dan Saliran bersetuju bahawa peruntukkan yang lebih besar disalurkan bagi mengatasi masalah banjir di Malaysia. JPS telah membuat permohonan sebanyak RM7.5 bilion dalam Rancangan Malaysia Kesembilan dan sebanyak RM 4.2 bilion telah diluluskan. JPS akan memohon tambahan peruntukkan dalam kajian separuh penggal untuk memastikan segala projek yang dirancang dapat dilaksanakan sebaiknya.

Yang Berhormat Serdang telah menanya tentang tambatan banjir dalam pelan induk Seri Kembangan dan bila ianya akan disiapkan. Untuk makluman Yang Berhormat pelan induk di Seri Kembangan sedang dalam proses perundingan harga di peringkat jabatan adalah dijangkakan kerja-kerja awalan ditapak ini pada akhir Disember 2007 dan kerja-kerja pembinaan mungkin akan bermula pada pertengahan tahun 2008.

Satu lagi topik yang menjadi hangat dalam pada hari ini ialah berkaitan dengan kera. Yang Berhormat Sekijang dan juga Yang Berhormat Sabak Bernam, Yang Berhormat Larut, Yang Berhormat, Gading, dan beberapa lagi Yang Berhormat telah menyentuh.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Termasuk Jerai Yang Berhormat.

Dato' S. G. Sothinathan: Termasuk Jerai juga, saya tidak lupa, telah menyentuh tentang perkara ini iaitu satu cadangan agar negara Malaysia tidak mengeksport kera ke luar negara. Pihak Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar mengambil maklum akan keprihatinan Ahli-ahli Yang Berhormat mengenai isu pengeksportan kera ke luar negara. keputusan pengeksportan semula kera di buat setelah 23 tahun iaitu daripada 1984 hingga tahun 2007 Malaysia mengenakan larangan terhadap pengeksportannya dan menghadapi kesan peningkatan populasi yang tinggi. Namun demikian sehingga kini pihak kementerian masih belum membenarkan kera di eksport ke luar negara bagi tujuan komersial bagi tujuan penyelidikan dan perubatan memang ianya dibenarkan buat masa ini. Yang Berhormat,

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Penjelasan sedikit, yang eksport itu ok lah. Kita tidak eksport sebab kadang-kadang kita tengok depa potong kepala kera itu makan otak. Itu cukup tidak baiklah, itu komersial tidak ada perikemanusiaan. Mereka pun makhluk, cuma saya hendak tanya pada Yang Berhormat Timbalan Menteri, macam mana kita hendak mengatasi masalah kera yang ada dalam kawasan ini. ini satu *problem* nya. Jadi kera ini kalau kita biar, ialah ia makhluk macam Sri Gading kata dia tidak ada makan dia ambil hak orang di kacau dan sebagainya. Jadi boleh tidak boleh kita tempatkan mereka atau pun buat macam kita pelihara. Buat satu tempat di mana kera-kera itu kita letak di satu tempat yang jauh daripada manusia supaya ia tidak mengganggu.

■ 1600

Ini kadang-kadang Tuan Pengerusi, saya tengok kesian dia kena *short circuit* kepada kabel-kabel elektrik. Kesian kat dia orang Datuk, dia lebih kurang macam kita, cuma dia ada ekor saja, kita tak ada ekor. Dia lebih kurang kitalah, tangan kaki semua. Manusia, makhluklah. Ini makhluk yang Tuhan jadikan. Jadi kita kena jagalah binatang ini...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Itu kawan baik Jerai!..

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Bukan.

Dato' S. G. Sothinathan: Tuan Pengerusi, berkenaan dengan apa yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat tadi memang Sabak Bernam pun ada mencadangkan agar wujudkan desa monyet untuk ekopelancongan di kawasan Sabak Bernam. Pihak kementerian sedar dan mengambil maklum akan cadangan daripada Yang Berhormat bagi Sabak Bernam untuk wujudkan desa monyet untuk tujuan ekopelancongan. Walau bagaimanapun, pihak kementerian berpandangan satu kajian terperinci perlu dijalankan terlebih dahulu bagi mendapatkan maklumat penting yang berkaitan. Adalah baik jika Taman Botanical di Pulau Pinang dijadikan rujukan kerana ia merupakan contoh yang banyak persamaan dengan cadangan yang dimajukan oleh Ahli Yang Berhormat.

Yang Berhormat bagi Larut serta Yang Berhormat bagi Sri Gading telah menyentuh tentang populasi kera yang terlalu tinggi di seluruh negara dan telah menimbulkan masalah kepada rakyat. Sebenarnya kementerian melalui Jabatan Perhilitan telah dan akan mengambil tindakan secara bersepadu seperti tangkap pindah, tembak halau, tembak mati dan tembak bius dan sebagainya di seluruh negara bagi menangani masalah gangguan kera ini...

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tuan Pengerusi, buruk atau kera ini... Minta penjelasan. Kita boleh latih mereka. Kita ingat dulu kerajaan bagi subsidi buruk untuk naik pokok. Pokok kelapa, pokok nyor. Jadi saya ingat buruk-buruk ini juga, kera-kera ini juga boleh kita *civilize* kan mereka, didik kan..

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, tadi sudah berucap masih tak cukup kah?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Bukan tak cukup Datuk, ini benda biasa berlaku. Saya ingat dulu kalau di kampung, tuan dia ada pokok kelapa, dia tak reti naik pokok kelapa, dia tua. Buruk ini naik, Datuk. Buruk naik pokok kelapa dan jual kelapa.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Di Terengganu tu, Terengganu.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Di Kedah pun ada buruk. Jadi kera dan buruk ini kalau kita latih dia orang, *then* depa boleh jadi macam kita katakan tadilah kita *commercialize* kan cara, orang melihat mereka.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah Yang Berhormat, cukup.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Jadi, kutip buah-buahan kah apa, upah. Makna dia bekerjalah, dia makan gaji. Tak payahlah kita bawa daripada Bangladesh mai kerja dengan kita, kurangkan...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kasi mereka makan gaji?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya? Tak. Depa upah makan saja, kita bela dia orang.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Sebab Yang Berhormat kata makan gaji.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya tidak ada sebarang halangan untuk Yang Berhormat berbuat demikianlah. Kalau ada sesiapa nak berbuat demikian, bolehlah. Kita galakkan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Arau cadang buka institut buruk, Arau...

Dato' S. G. Sothinathan: Mungkin itu kita boleh swastakan nanti dan kita bagi pada Arau.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Jerai boleh jadi *principal*.

Dato' S. G. Sothinathan: Tuan Pengerusi, saya mengalih pula kepada kes masalah tanah iaitu kes penipuan hak milik yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Serdang dan juga Yang Berhormat bagi Kota Melaka.

Sebenarnya kes yang membabitkan penipuan iaitu tentang kes yang membabitkan penipuan dan penukaran hak milik tanpa pengetahuan pemilik tanah. Sebenarnya melalui penelitian awal Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar, kebanyakan kes yang dibangkitkan berlaku disebabkan penipuan biasa ataupun dengan izin, *conventional fraud* yang melibatkan pemalsuan dokumen-dokumen yang dikemukakan. Adalah didapati bahawa pemalsuan pindah milik bukan disebabkan oleh *loopholes* atau *lacuna* mahupun kelemahan peruntukan Kanun Tanah Negara 1965 itu sendiri atau sistem komputerisasi, akan tetapi disebabkan oleh faktor-faktor lain terutamanya faktor kerakusan serta sifat tamak manusia itu sendiri.

Namun demikian, peruntukan Kanun Tanah Negara yang berkaitan dengan perkara ini sedang diteliti bersama-sama dengan prosedur urusan pindah milik dan prosedur pengganti hak milik yang diguna pakai pada masa ini. Sekiranya terdapat keperluan untuk meminda peruntukkan yang ada khususnya Seksyen 340 Kanun Tanah Negara, maka tindakan sewajarnya akan diambil dengan segera.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: [Bangun]

Dato' S. G. Sothinathan: Yang Berhormat Serdang juga telah membangkitkan tentang isu kelewatan..

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Serdang bangun.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: Terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri kerana dengan hak milik yang dipindah tanpa pengetahuan pemilik itu, ini kerana laporan yang dibagi pada polis itu memang banyak. Itu oleh kerana pemilik-pemilik tanah yang menganggap bahawa kalau tidak ada tindakan tegas untuk diambil, maka akan kehilangan keyakinan terhadap pentadbiran tanah di negara kita ini. Maka tidak ada satu caranya untuk mencegah berlaku demikian itu. Maka itu sebab saya minta, boleh mempercepatkan untuk mengkaji terhadap peraturan serta ada peraturan di dalam Kanun Tanah Negara untuk memberi jaminan bahawa hak milik yang dipegang oleh pemilik itu dapat dijamin. Adakah boleh cepat untuk mengkaji semula hal ini?

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Memang segala prosedur yang diguna pakai ini sedang dikaji dengan teliti. Begitu juga sistem pengurusan tanah secara berkomputer pun sedang dalam pelaksanaan. Selain daripada itu juga kita juga ada satu jawatankuasa yang ditubuhkan bersama dengan JKPTG dan juga polis untuk melihat, bagaimana kita boleh mengelakkan pemalsuan hak milik ini. Jadi, pelbagai aspek pencegahan telah diambil oleh JKPTG untuk mengatasi masalah ini.

Perkara kedua yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Serdang ialah mengenai pampasan bagi pengambilan tanah bagi projek ERL di Serdang. Sebenarnya untuk makluman Yang Berhormat, masalah ini wujud kerana ada satu lot tanah iaitu PT20 yang sebenarnya pada masa pengambilan tanah dibuat pada tahun 1999, maka pada masa itu memang tempoh pajakan untuk tanah itu telah luput.

Oleh kerana itu, tanah itu telah dikeluarkan daripada pengambilan tanah tetapi selepas itu, kita dapati bahawa kerajaan negeri telah pun mengurniakan tanah ini semula kepada pihak tersebut. Jadi oleh kerana itu kita terpaksa juga mendapat nasihat daripada Jabatan Peguam Negara dan setelah itu barulah kita memulakan proses pengambilan tanah tersebut dan kita masih dalam proses penilaian dan ianya akan diselesaikan tidak lama lagi. Cuma satu lot saja.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Timbalan Menteri. Memang prosedur masih dijalankan kerana ada beberapa isu itu tetapi kerana sudah enam, tujuh tahunlah. Bolehkah perkara ini sebab dia datang jumpa saya ini sebab sudah tujuh tahun, anggapkan bahawa kerajaan lambat untuk membayar. Walaupun saya sudah beri penjelasan kepada beliau, katakan ada prosedur masih belum diselesaikan tapi bolehkah dicepatkan untuk dapat pandangan daripada Penasihat Undang-undang Kerajaan Negeri Selangor untuk pampasan dapat diberi cepat untuk mengatasi masalah ini.

Dato' S. G. Sothinathan: Yang Berhormat, kerana ini merupakan *bottle neck* dalam projek ini maka saya percaya Pejabat Tanah akan berikan keutamaan untuk selesaikan dengan secepat mungkin.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Minta penjelasan sikit Tuan Pengerusi. Boleh tak saya tanya, sama ada betul tak betul di bawah kementerian Yang Berhormat tentang *rail double tracking* daripada Kuala Lumpur ke Perlis. Boleh saya tanya? Kerana sama ada bawah kementerian Yang Berhormat atau Kementerian Pengangkutan pasal pengambilan tanah. Kalau di bawah kementerian Yang Berhormat, saya nak tanya...

Dato' S. G. Sothinathan: [Mengangguk]

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Jadi sekarang ini Tuan Pengerusi, *double trekking* daripada Kuala Lumpur ke Perlis, jadi pengambilan tanah sedang diambil walaupun tanah itu tanah rizab kereta api tetapi penduduk-penduduk yang berada dalam kawasan tersebut, saya nak tahu sama ada penempatan semula seperti yang dijanjikan oleh Menteri Pengangkutan di dalam Dewan Rakyat ini dulu akan berlaku atau tidak kerana banyak

dalam kawasan saya daripada Gurun sampai lah ke sempadan Alor Setar, banyak orang duduk di tanah-tanah rizab kereta api ini. Jadi saya nak minta penjelasan, kerana sekarang ini syarikat itu dah dok pi sukat dan dah suruh pindah dan sebagainya. Jadi, rakyat dalam kawasan itu dah mula berasa tidak senang sama ada mereka terpaksa berpindah dan dibayar pampasan ataupun ada penempatan semula kerana kalau mengikut Yang Berhormat Menteri itu, dia ada penempatan semula dan orang yang terlibat akan diberi pampasan dan sebagainya sebelum pemindahan dibuat. Saya minta penjelasan sikit Datuk. Terima kasih.

Dato' S. G. Sothinathan: Yang Berhormat, ini sebenarnya tidak melibatkan pengambilan tanah tetapi memang usaha KTM ataupun Kementerian Pengangkutan untuk memajukan tanah tetapi dalam proses ini memang kita memahami bahawa Kementerian Pengangkutan bersama dengan pihak kerajaan negeri, cuba membantu pihak-pihak yang mungkin akan menerima akibat daripada projek baru ini dan mereka cuba menempatkan mereka di tempat-tempat yang sesuai.

■1610

Jadi ini adalah Program Secara Ihsan yang dilakukan oleh kerajaan negeri dan juga Kementerian Pengangkutan. Saya rasa tidak ada pengambilan tanah, tanah itu milik KTMB.

Tuan Pengerusi, saya pergi kepada isu permohonan hak milik strata bagi kes pemaju digulung atau tidak dapat dikesan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Serdang dan Bukit Bintang. Jika pemaju adalah pemilik tanah berdaftar, maka pemaju berkenaan adalah bertanggungjawab di bawah seksyen 8 Akta Hak Milik Strata 1985 untuk membuat permohonan hak milik strata apabila terdapat mana-mana unit skim strata itu telah dijual kepada pembeli.

Bagaimanapun jika pemaju bukannya pemilik tanah berdaftar, maka menurut undang-undang tanggungjawab memohon hak milik strata adalah terletak kepada pemilik tanah berdaftar yang berkenaan itu. Dalam keadaan pemaju telah digulung, tanggungjawab untuk membuat permohonan hak milik strata yang seterusnya ialah penerima ataupun *receiver* atau *liquidator* yang menerima bebanan penggulungan tersebut.

Manakala dalam keadaan pemaju tidak dapat dikesan pula, pembeli-pembeli skim strata yang merupakan pihak berkepentingan menurut perjanjian jual beli yang telah ditandatangani bagi tanah di mana skim strata itu dibangunkan bolehlah memohon satu perintah mahkamah bahawa untuk membolehkan mereka membuat permohonan hak milik strata.

Tuan Pengerusi, berkaitan dengan masalah kelewatan yang juga dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat Serdang mengenai kelewatan untuk mengeluarkan hak milik tetap tukar daripada hak milik sementara kepada hak milik tetap. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat memang tidak dinafikan bahawa...

Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Bukit Bintang.

Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Tadi saya ada tanya tentang hak milik strata. Semasa Akta Hak

Milik Strata dikuatkuasakan pada tahun 1985, saya ingin tahu berapa jumlah pemaju yang telah didakwa di mahkamah? Sebab sampai hari ini sudah lebih 20 tahun, ramai pemaju telah didakwa di mahkamah. Bolehkah Yang Berhormat jelaskan tentang perkara ini? Terima kasih.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Saya tidak ada butiran terperinci daripada tahun 1985, tetapi apa yang saya boleh maksudkan ialah sejak kita buat pindaan yang lepas baru-baru ini, maka kita dapat kuasa yang lebih banyak di mana kita boleh mendakwa mana-mana pemaju yang gagal untuk membuat permohonan hak milik dalam tempoh enam bulan daripada tarikh sijil kelayakan dikeluarkan, kerana sebelum ini ada kelemahan dalam perundangan tersebut. Jadi perundangan ini telah dikemaskinikan maka saya percaya masalah-masalah lama yang wujud itu tidak akan diulangi pada masa-masa akan datang.

Jadi berkaitan dengan hak milik tetap. Untuk makluman Yang Berhormat perkara ini bukan sahaja di Seri Kembangan malahan berlaku di seluruh negara. Di antara inisiatif kerajaan untuk menangani perkara ini ialah dengan menubuhkan pasukan petugas khas di bawah strategi baru urusan pentadbiran tanah bagi membantu menyelesaikan tunggakan urusan tanah di negeri-negeri. Sebahagian daripada anggota pasukan ini ditugaskan untuk menyelesaikan masalah tunggakan permohonan pembelian milik ini.

Walau bagaimanapun, penubuhan pasukan petugas atau *flying squad* ini merupakan langkah jangka pendek sahaja bagi menyelesaikan masalah tunggakan tanah. Usaha lain yang dilaksanakan ialah seperti pembekalan peralatan ukur seperti *total station*, kompas dan peralatan-peralatan lain bagi memastikan kerja pengukuran dapat dilaksanakan dengan cepat, tepat dan memastikan ukuran hak milik tetap masih berada dalam toleransi hak milik sementara.

Satu lagi perkara yang kita hendak buat ialah kita sedang membuat pindaan berkenaan Akta Kanun Tanah Negara, di mana kita cuba mengelakkan pengeluaran hak milik sementara, kita boleh terus mengeluarkan hak milik tetap bagi projek-projek perumahan di mana kawasannya memang telah ditetapkan. Jadi ini adalah di antara langkah-langkah yang telah kita ambil untuk menyelesaikan masalah ini.

Dato' Yap Piah Hon [Serdang]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Serdang bangun.

Dato' Yap Piah Hon [Serdang]: Terima kasih Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya ucapkan terima kasih di atas pandangan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, tetapi kalau semasa pejabat ukur telah menjalankan ukuran sempadan dan kedudukan sudah ditetapkan. Terdapat bahawa sempadan ukuran tetap telah terpisah dengan rumah kediaman yang asalnya, maka akan berlaku persengketaan antara satu sama lain. Bolehkah pihak pemilik itu dapat meminta pejabat ukur untuk mengukur semula ikut *occupation*? Bolehkah berbuat demikian?

Dato' S. G. Sothinathan: Yang Berhormat, sempadan keluasan yang ditunjukkan dalam pelan surat hak milik kekal jika terdapat sedikit perbezaan dari sempadan dan keluasan yang

terdapat dalam surat hak milik sementara adalah disebabkan keluasan lot tanah yang ditunjukkan dalam surat hak milik sementara merupakan hasil dari ukuran kasar oleh pejabat tanah atau perhitungan dari data-data ukuran terdahulu.

Manakala sempadan dan keluasan yang ditunjukkan dalam hak milik kekal diukur mengikut milikan sebenar atau keadaan pada muka bumi. Dalam menentukan keluasan ukuran, JUPEM telah menetapkan perbezaan keluasan seperti yang termaktub dalam Peraturan Ukur Kadaster 2002, iaitu perbezaan luas ukuran yang dibenarkan berbanding keluasan yang diluluskan dalam permintaan ukur ataupun *PU Plan* hendaklah tidak melebihi 5% bagi luas di bawah 40 hektar, tidak melebihi 2 hektar bagi luas antara 40 hektar hingga 200 hektar dan tidak melebihi 1% bagi luas melebihi 200 hektar.

Jika berlaku perbezaan luas yang ketara melebihi had di atas, pengarah ukur atau juruukur tanah berlesen hendaklah merujuk perkara tersebut pada pihak berkuasa negeri melalui pentadbir tanah. Ukuran untuk membetulkan sempadan boleh dijalankan atas keputusan pentadbir tanah setelah dibuat siasatan.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Sungai Petani telah bertanya tentang langkah yang telah diambil oleh kementerian untuk mengatasi hidupan liar dari kepupusan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kementerian telah mengambil tindakan dan langkah berkesan untuk mengatasi kepupusan hidupan liar yang bernilai tinggi seperti berikut:

- (i) menjalankan penguatkuasaan di seluruh Semenanjung Malaysia;
- (ii) mempertingkatkan kerjasama dengan agensi penguat kuasa seperti polis dan unit pencegahan penyeludupan;
- (iii) menjalankan Program Pembiakan *Exceed Too Species* yang bernilai komersial;
- (iv) *reintroduction of species* dengan izin yang telah dibiarkan ke habitat asal;
- (v) mengadakan habitat *enrichment* dengan izin bagi memperkayakan habitat dengan makanan; dan
- (vi) mempertingkatkan Program Kesedaran Awam untuk membantu kementerian memulihara hidupan liar.

Yang Berhormat Kepong telah bertanya tentang langkah-langkah bagi memulihara Taman Negara. Kementerian Sumber Asli melalui Jabatan Perhilitan telah mengambil tindakan seperti berikut:

- (i) penguatkuasaan undang-undang melalui kerjasama pihak tentera;
- (ii) menjalankan *emanatory* hidupan liar secara berkala;
- (iii) menjalankan penyelidikan dengan kerjasama pihak IPTA dan NGO;

- (iv) mendirikan pos-pos kawalan di pintu masuk ke Taman Negara, pembangunan kemudahan ekopelancongan secara terancang;
- (v) memperkemaskan perundangan yang sedia ada seperti Enakmen Tanah Negara dan Akta Perlindungan Hidupan Liar dan;
- (vi) mengadakan Program Bersama Masyarakat Setempat mengenai kepentingan memulihara Taman Negara.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Pengerusi, penjelasan. Saya memang berharaplah semua kerjasama termasuk dengan tentera dapat berjaya. Dari segi tentera, siapa yang terlibat dengan pengawalan Taman Negara?

Saya berharap Yang Berhormat sendiri pergi ke situ dan tengok di kawasan-kawasan yang mempunyai banyak pelancong. Binatang dan mergastua itu tidak timbul, hendak dengar pun susah kerana tidak keluar. Dia tahu dan lebih peka kepada manusia daripada kita sendiri. Di kawasan-kawasan itu termasuk di sungai-sungai dan sebagainya. Walaupun tindakan sudah diambil, langkah sudah diambil tapi tidak berkesan bagi saya. Saya berharap Yang Berhormat dapat mengemukakan satu laporan kepada Dewan ini termasuklah seperti Kuala Muda di Sungai Petani. Satu laporan dikemukakan kepada Dewan ini supaya kita tahu bertahun-tahun, apakah langkah yang berkesan yang telah pun diambil oleh pihak kementerian?

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Ahli Yang Berhormat. Memang di peringkat kementerian pun saya rasa Yang Berhormat Menteri pun pernah melawat ke tempat itu untuk melihat dan mengkaji balik prosedur-prosedur yang ada di sana.

■1620

Memang dari semasa ke semasa kita pun pergi ke tempat itu untuk melihat dengan sendiri bagaimana keadaan di sana supaya dapat dipertingkatkan lagi. Namun demikian saranan Yang Berhormat pun akan kami terima dengan hati terbuka.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Pengerusi, penjelasan lagi. Setakat menteri pergi termasuk Perdana Menteri pun tidak cukup. Seperti di Kuala Muda itu Perdana Menteri pergi sendiri, menyaksikan dengan sendiri apa yang ditonjolkan kepadanya tetapi selepas Yang Amat Berhormat kembali ke pejabat, semua sudah hilang. Inilah masalah kita sekarang. Bukan setakat lawatan menteri, bahkan juga tindakan susulan yang diambil oleh kementerian itu. Kita berminat dengan tindakan susulan.

Dato' S. G. Sothinathan: Saya ingat Yang Berhormat kurang faham tentang masalah yang kita hadapi di Kuala Muda, tetapi jangan kaitkan yang Kuala Muda ini dengan masalah di sini. Tadi saya telah pun maklumkan tentang segala tindakan yang kita ambil melalui Jabatan Perhilitan di Taman Negara. Mungkin nanti Yang Berhormat dapat lihat apakah tindakan-tindakan yang telah diambil.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Ayer Hitam telah pun menimbulkan tentang masalah pengimportan buangan terjadual untuk projek solar *energy*, iaitu yang dikatakan telah pun dibawa ke negara lain. Sebenarnya secara dasarnya, pengimportan buangan terjadual tidak dibenarkan terutama sekali bagi tujuan pelupusan di negara ini. Malaysia tidak membenarkan *waste dumping* yang tentu akan memudaratkan rakyat dan alam sekitar. Bagi kes-kes...

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Mambong.

Dato' S. G. Sothinathan: Biar saya habiskan ayat ini. Bagi kes-kes tertentu yang boleh memberi faedah kepada negara, kementerian akan kaji dengan lebih terperinci.

Datuk Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Pada tahun 2005, Jabatan Alam Sekitar telah pun memberi empat kelulusan bertulis untuk mengimport sisa-sisa toksik daripada negara lain. Kalau negara kita tidak membenarkan pelupusan sisa-sisa toksik ataupun sisa-sisa terjadual, kenapa ini telah pun dibenarkan? Kerana negara-negara di mana Malaysia telah pun mengimport sisa-sisa toksik itu adalah juga telah menandatangani Basel Convention. Jadi apakah berlaku di sini? Kenapa pada satu masa kita membenarkan import, pada masa yang lain kita membenarkan eksport sisa-sisa toksik ini di bawah Basel Convention? Sila jelaskan.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Memang di bawah Basel Convention, kebenarannya diberikan melalui kerajaan kepada kerajaan. Jadi kalau kita lihat seperti yang telah saya katakan tadi, ianya akan ditentukan mengikut kes-kes tertentu sahaja, tetapi di dalam kes yang dimaksudkan tadi itu sebenarnya daripada 10 jenis barangan yang hendak dibawa masuk ke dalam negara kita ini, empat jenis barangan adalah buangan terjadual, *scheduled waste*. Jadi ini memang...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Ayer Hitam.

Dato' S. G. Sothinathan: Ya.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya meneliti jawapan tadi. Sebenarnya saya kelam kabut sedikit bila mendengar jawapan itu kerana dikatakan polisi kerajaan tidak membenarkan, tetapi ianya juga memberi pertimbangan kepada kes-kes tertentu. Bermakna polisi ini tidak konsisten ataupun ada ruang untuk pengecualian. Apa yang saya bangkitkan, bagi sektor-sektor industri berteknologi tinggi, kita tidak ada bahan *raw material* di Malaysia. Saya mengambil contoh kalau kita hendak proses *silicon materials and solar wafers*, kita tidak cukup. Kita ambil import daripada negara lain. Itu memang buangan terjadual.

Jadi dalam kes ini, adakah pelepasan ataupun pengecualian diberi kerana saya difahamkan MIDA, MITI bersungguh-sungguh hendak dapatkan pelaburan berbilion-bilion ringgit ke Malaysia kerana atas nama *renewable energy, solar energy*. Jadi kita hendak kerajaan ini satu kerajaan di mana agensi ini dengan agensi ini, mereka mempunyai *consistency* dalam

meluluskan sesuatu projek. Apa pandangan dan apa pendirian, adakah polisi, polisi yang boleh ubah ataupun polisi yang tidak boleh diberi pengecualian langsung? Terima kasih.

Dato' S. G. Sothinathan: Tuan Pengerusi, sebenarnya dalam keadaan sedemikian, dengan izin, kalau *the implications on the environment - waste the economic benefit of the project*, maka dalam keadaan tersebut kita berikan keutamaan kepada implikasi alam sekitar. Dalam kes ini, itulah dasar kita membuat keputusan tersebut.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Ayer Hitam telah pun membangkitkan juga tentang garis panduan *citing and zoning of industries*, dengan izin. Sebenarnya garis panduan *citing and zoning of industries* adalah untuk membantu pihak berkuasa tempatan dalam merancang dan menempatkan industri di kawasan yang sesuai dan tidak mengganggu penduduk setempat. Jadi pihak berkuasa tempatan kena menggunakan kebijaksanaan mereka untuk memastikan bahawa dasar ini digunakan dengan sebaik mungkin dan tidak membawa masalah kepada industri.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Minta maaf Tuan Pengerusi. Saya rasa mungkin pegawai yang hadir pada hari ini, mereka tidak pernah mengeluarkan peraturan macam itu tetapi berlaku di agensi-agensi pelaksana. Yang saya maksudkan ialah Jabatan Alam Sekitar, kadangkala mensyaratkan penggerak projek itu bukan sahaja sekadar tulis industri sederhana, hendak tahu jenis apa yang akan dilaksanakan. Jadi saya kata, hanya Tuhan yang tahu kerana kilang belum didirikan, macam mana dia hendak meramalkan siapakah yang akan membeli kilang-kilang *semi-detached*. Tidak mungkin.

Apa yang saya cadangkan tadi, mungkin pegawai yang hadir, mereka tidak pernah buat begitu tetapi ada pegawai yang mensyaratkan supaya ia dimasukkan. Yang ini merumitkan dan meninggikan kos lagi. Saya rasa dari segi *practicality* Jabatan Alam Sekitar perlu melihat secara praktikal. Saya setuju *citing and zoning* itu cukup bagus. Ikut itu sahaja. Kalau sederhana, sederhanaalah. Tidak payah minta sederhana apa yang perlu dilaksanakan. Terima kasih.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Memang apa yang dimaksudkan oleh pegawai itu ialah kalau kita dapat tahu jenis industri, maka kita dapat menentukan untuk tujuan pentafsiran. Mungkin apa yang ditafsirkan oleh pemaju itu ataupun pengusaha industri itu berlainan daripada tafsiran jabatan. Oleh sebab itulah kita hendak tahu apakah jenis industri dalam keadaan-keadaan tertentu kerana mungkin tafsiran di antara kita berdua berbeza.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Okey, terima kasih timbalan menteri. Sebenarnya apa yang berlaku saya setuju sekadar industri sederhana. Semua tahu, peraturan ada, nama-nama industri sederhana ada. Saya rasa sekadar itu sudah cukup. Tidak perlu kata pergi ramalkan siapa hendak beli kilang-kilang. Saya rasa itu tidak praktikal, khususnya di negeri-negeri yang kita hendak menarik pelabur asing. Saya merayu dan minta supaya diperhalusi perkara sebegini. Terima kasih.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Mungkin saya tidak tahu ada salah tafsir dari pegawai, tetapi sebenarnya kita hendak tahu jenis industri dan memang jenis industri itu dapat menentukan sama ada ia ringan atau berat.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Mambong menyarankan agar kakitangan Jabatan Alam Sekitar perlu ditambah dan perlu juga dipertingkatkan kepakaran mereka sehingga dilatih di luar negara. Saya mengucapkan banyak-banyak terima kasih kepada Yang Berhormat Mambong di atas keprihatinan beliau kerana buat masa ini kita memang menghadapi masalah kerana kita cuma ada 1,100 orang sahaja pegawai untuk penguatkuasaan di bawah Jabatan Alam Sekitar. Jadi saya harap Yang Berhormat juga akan membangkitkannya di peringkat Kementerian Kewangan dan menyarankan mereka juga memberi sokongan kepada usaha ini.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Larut telah mencadangkan agar garis panduan tanah tinggi dijadikan sebagai akta. Untuk makluman Yang Berhormat, semua urusan berkaitan tanah adalah di bawah kerajaan negeri, tetapi cara kita menguruskannya ataupun menyelaraskannya adalah melalui dasar-dasar pembangunan. Sebenarnya kita telah pun wujudkan garis panduan pembangunan tanah tinggi dan juga untuk pulau-pulau dan ini memang telah pun diserahkan kepada semua negeri. Semua Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan juga setiausaha kerajaan memang maklum tentang dasar-dasar ini dan seharusnya mereka mengikut garis panduan ini dalam setiap projek pembangunan yang bakal dilaksanakan di negeri masing-masing.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Kepong telah membangkitkan satu masalah iaitu yang berkaitan dengan perlombongan emas di Bukit Koman, Raub di mana beliau kata penduduk tidak puas hati tentang penggunaan *sodium cyanide* bagi cadangan projek tersebut.

■1630

Untuk makluman Yang Berhormat, operasi melombong emas Raub Australian Gold Mining Sdn Bhd di Bukit Koman Raub, perkara ini telah disampaikan kepada Kementerian Sumber Asli pada bulan Jun 2006. Syarikat ini akan menggunakan teknologi *carbon - in - leach* ataupun CIL yang biasa digunakan di seluruh dunia dan loji ini akan dibina oleh sebuah syarikat dari Afrika Selatan yang mempunyai pengalaman dan bertaraf antarabangsa.

Penggunaan sianida di syarikat ini adalah secara litar tertutup dan diguna semula. Lebihan sianida yang disalir dari loji ke kawasan hampas kebiasaannya mengandungi 80 bahagian sejuta ataupun 80 miligram seliter sianida. Kandungan sianida dalam hampas lombong ini akan makin berkurangan apabila terdedah kepada cahaya matahari. Kawasan hampas yang digunakan adalah di bawah paras bumi dan tiada...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Yang Berhormat, boleh saya, tadi yang saya bangkitkan Yang Berhormat ada sebut tadi...

Dato' S.G. Sothinathan: Ya. Biar saya habiskan sedikit sahaja lagi tentang sianida ini.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Tak yang saya sebutkan tadi. Yang ini sebelum Yang Berhormat pergi ke lain, tajuk lain. Yang Berhormat...

Dato' S.G. Sothinathan: Sekejap saya dah habis, sekejap Yang Berhormat.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Ya?

Dato' S.G. Sothinathan: Selepas saya habis saya akan balik kepada Yang Berhormat.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Okey.

Dato' S.G. Sothinathan: Kawasan hampas yang digunakan adalah di bawah paras bumi dan tiada air limpahan akan keluar kerana air ini akan digunakan semula. Setakat ini loji memproses emas masih dalam pembinaan dan *sodium cyanide* belum digunakan lagi. Beberapa sesi taklimat mengenai perkara ini telah pun dijalankan oleh pihak pelombong, jurutera perunding, Jabatan Mineral dan Geosains Malaysia dengan Ahli Jawatankuasa Tindakan Daerah JKK, Ahli Parlimen dan Dewan Undangan Negeri dan secara keseluruhan mereka menerima baik penjelasan yang telah diberikan. Ya, Larut.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Terima kasih Yang Berhormat. Tadi Yang Berhormat mengatakan bahawa bila saya timbul soal garis panduan tentang pembangunan tanah tinggi yang merupakan soal kuasa di tangan kerajaan negeri. Bagaimana garis panduan ini bila dikeluarkan oleh kementerian sekiranya kuasa adalah terletak di tangan kerajaan negeri? Kalau begitu apa makna? Tak ada makna kita keluarkan garis panduan kalau kita tak boleh menjadikan ini satu perkara yang serius dalam memainkan soal ini. Kalau tebing dah runtuh, bangunan dah runtuh, siapa yang hendak bertanggungjawab?

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Biasanya masalah timbul, kita menuding jari bila berlaku kecelakaan, kemalangan. Kalau tak berlaku, masing-masing menunjuk dia yang hebat, dia mesti ada satu jalan keluar untuk menangani masalah ini. Takkan selama-lama mengatakan bahawa kuasa yang ada itu tidak boleh kita panda, guna pakai. Maksud saya tadi akta ini adalah penting supaya membawa kita seragamkan.

Kalau setakat garis panduan yang dikeluarkan oleh kementerian, macam Yang Berhormat katalah, kalau Kelantan hendak pakai, pakailah. Tak ada masalah. Kalau negeri lain pula tak nak pakai tak apa. Jadi yang kita lihat di sini ialah seriusnya kita sudah menangani masalah ini? Itu yang saya maksudkan.

Dato' S.G. Sothinathan: Yang Berhormat sebenarnya garis panduan ini ataupun dasar ini digubal oleh Jawatankuasa Kabinet untuk pembangunan tanah tinggi dan pulau-pulau dan memang ianya juga dipertimbangkan di Majlis Tanah Negara dan di mana semua negeri-negeri

di sarankan mengikut menggunakan dasar dalam aspek pembangunan mereka. Jadi mungkin kalau...

Tuan Lau Yeng Peng [Puchong]: *[Bangun]*

Dato' S.G. Sothinathan: .. apa yang disarankan oleh Yang Berhormat itu mungkin boleh bangkitkan dalam majlis-majlis mesyuarat yang akan datang untuk mempertimbangkan...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Itu yang saya maksudkan. Kalau boleh dibincangkan balik sebab kita ada Majlis Mesyuarat Menteri-menteri Besar, dibuat balik supaya dijadikan suatu akta supaya nampak, benda ini memang mustahak. Cukup serius untuk kita menangani masalah yang berlaku. Kita tidak mahu bila, ibarat kata pepatah, 'bila terhantuk kita tengadah'. Dah berlaku baru kita hendak bertindak. Selepas itu kita lupa. Masih benda ini berulang balik. Tak akan selama-lama tidak ada satu jalan penyelesaian untuk kita mengatasi sesuatu yang berlaku.

Kalau tadi Yang Berhormat mengatakan, saya akui bahawa memang kuasa kerajaan negeri tetapi kita tidak mahu, kita hanya cuba melarikan diri daripada masalah tersebut sebagai bukan satu tanggungjawab. Walaupun ia merupakan satu perkara yang amat menyulitkan kita untuk kita lakukan. Jadi kalau Yang Berhormat mengatakan ia akan dibawa, akan dibincangkan di peringkat Jawatankuasa Kabinet, ini satu perkara yang positif untuk menampakkan bahawa kita memang serius dalam hal ini.

Tuan Lau Yeng Peng [Puchong]: Boleh jawab sekali?

Dato' S.G. Sothinathan: Ya.

Tuan Lau Yeng Peng [Puchong]: Ada kaitan. Terima kasih Tuan Pengerusi dan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya amat bersetuju dengan Yang Berhormat Larut tadi mengenai garis panduannya. Saya hendak tanya kalau kementerian tidak ada sangkut paut dengan perkara-perkara tanah, bagaimana kalau sesuatu ia *report* akan mesti dilakukan oleh sesuatu pembangunan dengan luas tanah yang tertentu sebagai contoh di Selangor. Kalau tidak silap saya sesuatu pembangunan lebih daripada 40 hektar di Selangor, EIA terpaksa diadakan, lagi ia sangat-sangat berkaitan dengan kementerian.

Pada masa yang sama juga di bawah Jabatan Kerja Raya (JKR) juga unit cerun telah ditubuhkan supaya kawasan pembangunan di kawasan tanah tinggi ini membuat satu *comprehensive approach* dengan izin, supaya pembangunan yang mampan dapat dibangunkan. Apa yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat Larut ialah siapa yang bertanggungjawab kalau sesuatu berlaku. Ini kerana kita tak nak kalau sesuatu malapetaka berlaku, lepas itu JKR kata inilah PBT punya kerja. PBT kata ini Jabatan Alam Sekitar dan Alam Sekitar kata inilah kerja JKR. So kita tak nak ini berlaku.

So cadangan kita ialah bagaimana kita boleh mencari satu jalan yang lebih berkesan lagi di masa depan melalui kewibawaan dan juga kuasa-kuasa yang ada di bawah kementerian Yang

Berhormat Timbalan Menteri. Saya hendak sedikit penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dato' S.G. Sothinathan: Terima kasih kepada kedua-dua Yang Berhormat. Sebenarnya sebelum kita menuding jari pada mana-mana pihak, kalau kita memahami perundangan negara dan perlembagaan negara, maka kita tahu siapa sebenarnya yang bertanggungjawab. Namun, dalam kebanyakan hal ini mereka tidak lihat sebenarnya siapa yang berkuasa atau bertanggungjawab dan katakan jabatan ini, jabatan ini dan ini.

Walau bagaimanapun jabatan pihak kami apa yang kita cuba mengurangkan masalah ini dan cuba menjadi sebagai agensi koordinasi ataupun menyelaraskan semua untuk menyelesaikan masalah ini. Mungkin cadangan daripada ini untuk tentang cerun-cerun ataupun kawasan-kawasan bukit ini mungkin kita boleh lihat bagaimana ianya boleh dijadikan walaupun bukan satu akta, mungkin kita akan lihat bagaimana ianya boleh di *coop* dalam Akta Alam Sekeliling kalau alam sekitar pun kita akan memperlihatkan bagaimana ia boleh dilaksanakan. Tuan Pengerusi...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Pengerusi, penjelasan. Yang Berhormat, tadi Yang Berhormat kata sianida di Bukit Koman Raub itu bila terdedah kepada matahari ia akan hilang dengan cepat. Pertama, hampas emas itu ada dekat dengan sungai. Ada satu batang sungai di situ, dekat. Kedua dia bersebelahan dengan para penduduk di Bukit Koman, sangat dekat dan yang ketiga, bantahan para penduduk di situ. Saya berharap pihak kementerian dapat berikhtiar untuk mengatasi bantahan ini supaya kita tidak dapat desakan daripada para penduduk lagi kerana dua tahun, lebih satu tahun pihak kementerian mengambil keputusan untuk membenarkan syarikat Australia ini.

Walau bagaimanapun, para penduduk masih tidak berpuas hati. Saya berharap Yang Berhormat dapat mengatasinya. Yang Berhormat, lombong-lombong lain termasuk di negeri Pahang dan juga dia di tengah hutan. Di dalam hutan tak ada para penduduk cuma mergastua sahaja dan demikian tidak ada bantahan. Kalau bantahan daripada monyet ataupun daripada binatang yang lain, kita tak dengar; tapi ini bantahan daripada manusia daripada Bukit Koman. [Ketawa]. Saya berharap Yang Berhormat dapat mengatasi.

Dato' S.G. Sothinathan: Yang Berhormat sebenarnya kita telah pun memberi penerangan kepada penduduk setempat seperti yang saya katakan tadi. kepada Ahli Parlimen, JKK, semua pihak-pihak yang terlibat telah pun diberikan penerangan dan mereka telah pun menerima baik penjelasan kita. Untuk makluman Yang Berhormat juga, kawasan hampas yang digunakan adalah di bawah paras bumi dan tiada air limpahan yang akan keluar kerana air ini akan digunakan semula. Jadi saya harap Yang Berhormat memahami dan jangan bangkitkan isu masalah rakyat tidak memahami ataupun membantah projek ini.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat dari Tanah Merah dan Yang Berhormat dari Sri Gading telah pun membangkitkan perkara tentang pencerobohan tanah tinggi di Lojing dan sama ada kementerian tiada kuasa untuk mencegahnya.

■1640

Sebenarnya, walaupun pihak kementerian tidak ada kuasa mutlak untuk menentu dan melulus projek-projek pembangunan tanah seperti tanah tinggi Lojing, kementerian memberi nasihat dan input teknikal tentang kesesuaian sesuatu projek itu ditapak atau tanah yang dicadangkan dan mengambil tindakan di bawah peruntukan sedia ada seperti di bawah Akta Alam Kualiti Sekeliling bagi mengawal pencemaran yang berlaku dan memang di kawasan tanah Lojing ini memang kes-kes yang telah pun disebutkan itu memang telah pun dikemukakan kepada Jabatan Peguam Negara untuk tindakan perundangan.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat dari Sungai Petani, Yang Berhormat Kepong, Yang Berhormat Batu Pahat, Pontian, Mambong dan Tebrau telah pun membangkitkan perkara tentang pemanasan global ataupun *global warming* di mana mereka menyarankan bahawa kita perlu menjalankan penyelidikan dan membetulkan sistem amaran awal dan beberapa lagi cadangan. Sebenarnya, perubahan iklim merupakan isu global. Menyedari akan perlunya ada tindakan bersepadu bagi semua negara di dunia Malaysia telah pun menjadi peserta kepada United Nation Framework Convention on Climate Change dan Kyoto Protocol. Perubahan iklim bukan sahaja memberi kesan ke atas kekerapan cuaca yang melampau seperti banjir, ribut, taufan, kemarau yang berpanjangan tetapi juga kesannya ke atas hasil pertanian sumber air dan kesihatan manusia turut terjejas.

Buat masa ini kita tidak ada mana-mana peruntukan atau perundangan yang khusus mengenai perubahan iklim kecuali kerjasama kita di peringkat antarabangsa. Sebenarnya di Malaysia kita sebagai sebuah negara membangun kita cuba bekerjasama dengan negara-negara membangun yang lain untuk bersama-sama menangani masalah ini kerana kita sebenarnya bukan *not an ex-one parties* di bawah Kyoto Protocol. Sebenarnya kita tidak ada sebarang komitmen untuk mengurangkan *green house gas* tetapi sebenarnya kita buat semuanya secara sukarela kerana kita tahu bahawa kita mempunyai tanggungjawab juga dalam perkara ini.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: [Bangun]

Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]: [Bangun]

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: [Bangun]

Dato' S. G. Sothinathan: Jadi lain-lain usaha yang dilakukan ialah melalui....

Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]: Penjelasan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Batu Pahat. Mana hendak bagi?

Dato' S. G. Sothinathan: Sungai Petani.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sungai Petani, sila.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih Timbalan Menteri. Ini mengenai dengan *global warming*. Saya tahu perkara ini tak dapat kita elakkan. Kalau kita baca laporan-laporan sekarang ini ais daripada kutub utara dan selatan mula jadi begitu. Memang ini satu benda yang *real* dengan izin. Jadi soalnya sekarang daripada pihak kementerian Yang Berhormat tidakkah mengemukakan pengunjuran untuk mendapat lebih sedikit bajet dalam soal ini dan apakah sekarang juga kita tidak mempunyai pakar-pakar malah kita boleh guna pihak universiti tempatan kita. Ramai para saintis kita yang boleh menyumbang kepada kementerian Yang Berhormat. Begitu juga latihan pegawai-pegawai dalam bidang ini untuk kita gunakan mereka ini dari segi penyelidikan dan memberi maklum balas kepada kita. Jangan kita senantiasa hendak bergantung kepada dunia lain. Jadi saya berharaplah kalau boleh Yang Berhormat kemukakan pengunjuran ini dan kita akan sokong dalam Dewan yang mulia ini. Terima kasih.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat...

Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]: Minta jawab bersama Tuan Pengerusi. Daripada jawapan tadi memang kita tak nafikan bahawa benda ini satu yang serius tapi dalam menyatakan serius tadi saya difahamkan bahawa tak ada jabatan atau unit yang khusus untuk memikirkan dan juga memberi pandangan. Memang saya tak nafikan kita banyak seminar-seminar atau perjumpaan-perjumpaan tapi dalam khusus di bawah pihak kementerian itu sendiri supaya benda ini dapat disebarkan atau dimaklumkan. So, bagaimanakah pandangan?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ini masalah yang sama. Penjelasan. Kita memerlukan langkah-langkah yang boleh dipercayai setakat pihak kementerian mengambil perhatian tak cukup, setakat menganjurkan seminar tak cukup, memang tak cukup. Misalnya apakah tindakan yang diambil oleh pihak kementerian untuk bekalan dan penggunaan bahan api alternatif yang boleh diperbaharui (*renewable energy*) dan apakah setakat ini kita dapat cara-cara untuk mewujudkan *renewal energy* di negara kita dan juga mewujudkan kecekapan penggunaan tenaga dan apakah terjadi dengan sistem hibrid suria dan hidro mikro yang telah pun disebutkan oleh pihak kementerian dan apakah juga tindakan selepas kita meratifikasikan Protocol Kyoto yang sering disebutkan oleh Yang Berhormat.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Ahli Yang Berhormat. Sebenarnya komitmen kita adalah daripada pelbagai aspek. Satunya ialah di peringkat antarabangsa kita menyeru dan memaksa negara-negara maju iaitu *an ex-one parties* di bawah Kyoto Protocol supaya mereka mematuhi komitmen mereka di bawah Kyoto Protocol iaitu sebelum 2012 mereka ada komitmen di mana mereka harus mengurangkan jumlah karbon yang dikeluarkan di negara masing-masing. Dalam masa yang sama kita juga hendak negara-negara ini mengadakan komitmen selepas 2012 iaitu selepas *second commitment period*. Kita hendak memaksa mereka untuk bersama-sama dengan negara lain.

Pada masa ini ialah di bawah aspek *mitigation*. Ada dua aspek satu *mitigation*, dan *adaptation*. Di bawah *mitigation* itu kita cuba mengurangkan *green house gas*. Kita menyeru dan memaksa mereka untuk mengurangkan dan pada masa yang sama kita juga mainkan peranan kita untuk mengurangkan *emission of green house gas* ataupun mewujudkan lebih banyak karbon sink iaitu kawasan pemuliharaan kawasan hutan kita.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: *[Bangun]*

Dato' S. G. Sothinathan: Yang kedua....

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Pengerusi, maksud saya macam ini. Tenaga Nasional Berhad (TNB) mengeluarkan saya percaya hampir 25% daripada karbon yang ada di udara kita dan lebih 60% daripada bahan api yang digunakan oleh TNB itu terdiri daripada gas. Apakah tindakan kementerian untuk menyeru supaya pihak TNB dapat mengadakan dasar dan juga projek untuk mengurangkan karbon ini. Memang satu perkara kita berharap pihak kementerian dapat memberitahu kepada Dewan yang mulia ini apakah tindakan yang konkrit.

Dato' S. G. Sothinathan: Yang Berhormat sebenarnya, kita jangan terperangkap dalam isu *global warming* ini. Kita sebagai negara membangun kita harus memahami perkara ini dan kita mesti pastikan bahawa kita jangan terperangkap oleh jaring yang dikeluarkan oleh negara-negara maju supaya mereka sekarang berada di tahap untuk memaksa negara China, negara India dan kalau kita tidak memahami perkara ini dengan betul maka kita pun akan terperangkap maka aspek pembangunan negara ini akan tergendala nanti kerana kita tidak diwajibkan untuk berbuat apa-apa kerana kita diberi ruang untuk membangun supaya kita menjadi selaras dengan negara-negara maju yang sedia ada.

Jadi apa yang kita cuba buat ialah kita lakukan tanggungjawab sosial kita kepada negara kita dan juga kepada dunia kita dan jangan kita dengan izin *size impose* terlalu banyak *restriction* sehingga pembangunan negara kita terjejas. Jadi....

Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya Batu Pahat.

Dato' S. G. Sothinathan: Yang Berhormat, biar saya menjawab ada beberapa isu yang....

Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]: Saya tahu bukan masalah terperangkap. Bukan masalah kita terperangkap dengan masalah dengan *perception* tapi orang Batu Pahat risaulah sebab ada laporan mengatakan dalam tempoh 70 tahun lagi Batu Pahat tenggelam. Jadi orang Batu Pahat akan duduk mana lepas ini. Jadi kesan yang macam ini merupakan satu benda yang dibincangkan. Jadi pihak akar umbi ingin jugalah mendapat maklumat terperinci. Itu masalahnya.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya yang saya sentuh tadi ialah masalah tentang strategi mitigasi. Sebenarnya di bawah strategi ataupun langkah adaptasi di sinilah sebenarnya kita menghadapi pelbagai masalah. Satu masalah yang besar

ialah masalah banjir. Jadi ini adalah masalah yang akan menjadi satu cabaran yang utama dalam masa 10 tahun yang akan datang. Kerana hujan yang terlalu banyak ataupun kemarau di luar jangkaan kita jadi pengurusan sumber air akan jadi satu masalah yang serius kepada kita. Jadi daripada apa yang saya lihat daripada saranan Ahli-ahli Yang Berhormat tadi mungkin negara kita dalam belanjawan lima tahun akan datang ataupun 10 tahun akan datang berpuluh-puluh bilion ringgit harus dibelanjakan untuk mengatasi masalah banjir.

■1650

Ini adalah kesan *global warming* dan itulah yang sebenarnya tindakan-tindakan yang perlu diambil oleh negara-negara membangun khususnya seperti kawasan-kawasan tepi pantai, pulau-pulau kecil, negara-negara seperti Holland, Singapura, Bangladesh juga tidak akan terlepas daripada masalah ini.

Jadi ini adalah satu cabaran kepada kita. Ini menelan belanja yang banyak dan kerajaan kita harus bersedia menangani masalah ini dengan membelanjakan lebih banyak lagi untuk pengurusan Jabatan Pengairan dan Saliran di masa-masa akan datang.

Jadi berkaitan dengan apa yang di bangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat bagi Kepong berkaitan dengan tenaga. Sebenarnya apa yang kita adalah satu walaupun kita tahu arang batu mengeluarkan karbon dioksida, tetapi kita juga perlu melihat aspek keselamatan, *energy security* dengan izin. So, untuk tujuan itulah kita perlu mempelbagaikan sumber tenaga negara kita.

Namun demikian, kita juga beri tekanan kepada *renewable energy* dan *energy efficiency*. Begitu juga untuk mendapatkan, mengusahakan lebih banyak lagi *mini hydro* dan juga *mini energy* di Sabah dan Sarawak. Ini adalah usaha-usaha kerajaan melalui Kementerian Tenaga dan Komunikasi.

Begitu juga Kementerian Pengangkutan juga mempunyai sistem pengangkutan untuk mengurangkan pelepasan *green house gas* begitu juga Kementerian Kerja Raya dan lain-lain kementerian di bawah kerajaan ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Panjang lagi Yang Berhormat?

Dato' S. G. Sothinathan: Banyak lagi Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi saya beralih kepada soalan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat bagi Sungai Petani iaitu tentang projek penanaman bakau di Kampung Baru Pulau Sayap.

Sebenarnya seluas 11 hektar telah ditanami dengan 42,000 pokok bakau di kawasan tersebut. Pulau Sayap terdiri daripada dua kawasan yang berbeza iaitu satu kawasan kurang kritikal di mana hakisan kurang dan penanaman yang berjaya. Satu lagi ialah kawasan yang kritikal di mana hakisan ombak tinggi.

Kawasan kritikal terdapat di sepanjang 100 meter di kawasan pantai di kawasan tapak pelancaran tersebut. Kawasan ini sebenarnya kawasan yang hanyut akibat tidak dilindungi oleh *geotube* ataupun pemecah ombak. Kita mengaku kawasan ini adalah kawasan yang kecil tetapi kita hendak mencuba. Kita mendapati bahawa di kawasan-kawasan itu kita seharusnya memasang *geotube* sebelum membuat penanaman pokok bakau sebenarnya.

Bagi menjayakan penanaman di kawasan kritikal ini Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia telah mengambil langkah mengkaji kawasan tersebut dan mengenal pasti cara terbaik untuk tanaman kali kedua....

4.53 ptg.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Terima kasih Yang Berhormat, terima kasih Tuan Pengerusi. Saya bukan hendak mengkritik ataupun hendak mengatakan bahawa itu satu aktiviti atau program yang sia-sia. Saya berterima kasih kerana kawasan Sungai Petani di pilih sebagai satu kawasan untuk penanaman bakau di peringkat nasional. Cuma apa yang saya sarankan tadi ialah persoalan saya berapakah belanjanya untuk dilakukan program itu?

Keduanya, saya tidak tahu apa sebab selepas sahaja upacara penanaman itu dan juga lawatan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita melancar. kita pun cukup merasa seronok dan gembira, Tetapi tidak sampai seminggu kalau tldak silap sayalah benda itu hanyut habis. Padahal saya tahu dalam hal penanaman, saya tidak tahu dia tidak membuat penyelidikan kah terlebih dahulu?

Saya lihat sendiri dengan mata kepala saya ada *geotube* tetapi *geotube* tidak melingkungi kawasan itu, satu.

Keduanya, kawasan yang kena tsunami hampir dengan kampung tu juga kita ada pokok api-api bukan bakau ia jenis bakau, tetapi dia di panggil api-api. Jadi saya tidak tahulah penyelidikan yang sudah berlaku.

Jadi akhirnya saya hendak tahu daripada Yang Berhormat, apakah tindakan susulan untuk mengatasi kalau akan ditafsirkan ini satu pembaziran yang besar wang negara. Terima kasih.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Memang kita mengakui bahawa cara penanaman di situ untuk kawasan seluas 100 meter itu memang tidak betul. Jadi kali kedua ia akan ditanam semula tetapi kita akan memasang *geotube* sebelum menanam pokok ini. Ini akan menyelamatkan pokok-pokok yang bakal ditanam di sana.

Jadi terima kasihlah Yang Berhormat, saya tidak mengambil hati kritikan malahan menerima. Tetapi tadi Yang Berhormat bagi Kepong cuba menyamakan ini dengan perlombongan emas di Raub, itu saya kata kritikan bukan Yang Berhormat kritik kerajaan.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat bagi Tanah Merah menanyakan berapa luas tanaman rotan dan di mana ianya ditanam. Sehingga tahun 2005, luas tanaman ialah seluas 19,995 hektar di seluruh Semenanjung Malaysia dan banyaknya digunakan dalam industri perabot, kraf tangan, peralatan rumah, tongkat dan sebagainya.

Yang Berhormat bagi Tanah Merah juga telah menanyakan tanaman buluh. Untuk makluman Yang Berhormat sehingga tahun 2005, luas kawasan tanaman buluh ialah 576

hektar, ditanam di negeri Johor, Kedah, Kelantan, Pulau Pinang, Negeri Sembilan, Melaka, Pahang dan Selangor.

Yang Berhormat bagi Tanah Merah juga telah menanyakan perkembangan tanaman gaharu. Untuk makluman Yang Berhormat pihak FRIM sedang menjalankan penyelidikan ke atas kayu gaharu. Sebanyak RM600,000 daripada *e-science fund* untuk penyelidikan ke atas komponen kimia minyak gaharu atau kayu gaharu, kajian inokulasi tisu *culture*, pembiakan pokok karas dan kajian sosio ekonomi kayu gaharu diperoleh untuk menjalankan kajian-kajian ini.

Sebanyak RM500,000 lagi dari *techno fund* iaitu dengan kerjasama pelbagai agensi untuk teknik inokulasi penghasilan gaharu dari karas juga sedang dilaksanakan.

Untuk menjawab tentang ladang hutan oleh Yang Berhormat bagi Tanah Merah sehingga kini seluas 75,000 hektar telah ditubuhkan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia di kawasan hutan simpan yang melibatkan negeri-negeri di Semenanjung Malaysia. Kebanyakan hutan ladang ini telah matang dan sebahagiannya telah diusahakan di beberapa negeri seperti Kelantan, Pahang, Johor dan sebagainya. Spesies yang ditanam ialah akasia, batai, sentang dan getah.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat bagi Mambong menyarankan supaya Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia membuat spesies *side selection* dalam penanaman pokok bakau. Untuk makluman Yang Berhormat Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia memang mengamalkan kaedah ini.

Yang Berhormat bagi Mambong juga telah menyentuh tentang pembangunan Pusat Herbal Teknologi (FRIM). FRIM baru sahaja menerima pengiktirafan taraf GMP ataupun *Good Manufacturing Practise* untuk herba teknologi *centre*.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini pusat ini telah digunakan sebagai pusat latihan untuk usahawan-usahawan tempatan membangunkan produk herba mereka selain memproses produk usahawan.

Cadangan Yang Berhormat untuk membuat *contract manufacturing* akan dipertimbangkan dalam usaha memperkembangkan industri herba di negara ini.

Perkara yang kedua yang dibangkitkan ialah tentang pembangunan Taman Botani Kepong di FRIM. Yang Berhormat bagi Mambong dan beberapa Ahli Yang Berhormat telah menyentuh perkara ini. Pihak FRIM telah meluluskan RM5 juta di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan yang dibelanjakan mengikut pelaksanaan projek.

Walau bagaimanapun FRIM akan memohon peruntukan tambahan di bawah kajian separuh penggal untuk melengkapkan lagi pembangunan tanah Taman Botani tersebut. FRIM sangat menghargai sokongan Yang Berhormat ke atas perkara ini.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat bagi Batu Pahat telah memohon jawapan daripada kementerian saya berhubung dengan status pembangunan di Pulau Tioman, Pahang.

Sebenarnya ia di bawah tanggungjawab dan kuasa kerajaan Negeri Pahang melalui *Tioman Development Authority* ataupun TDA dan Pejabat Daerah Rompin.

Walau bagaimanapun kementerian saya mengawal pembangunan di situ melalui kaedah-kaedah penilaian projek ataupun *environmental impact assessment study* ke atas projek-projek di pulau tersebut.

Selain daripada itu, Jabatan Taman Laut Malaysia melalui kaedah pemantauan dan penguatkuasaan akta berkaitan dengan pengurusan taman laut. Jabatan Saliran pula bertanggungjawab dalam memastikan kualiti sungai di Pulau Tioman terjaga seterusnya membantu memelihara marin di sekitarnya.

■ 1700

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat bagi Ayer Hitam dan Tebrau telah menyentuh tentang tindakan kementerian mengeluarkan kajian kepada firma perunding bagi kerja di Batu Pahat yang dianggap sebagai satu pembaziran kerana seharusnya dilaksanakan oleh JPS. Sebenarnya Jemaah Menteri telah meluluskan peruntukan RM840 juta untuk melaksanakan program pemulihan banjir jangka sederhana mana kala RM6 bilion untuk pemulihan banjir jangka panjang di Negeri Johor. Daripada peruntukan RM840 juta, kementerian telah meluluskan peruntukan RM310 juta pada 1 November 2007 untuk pelaksanaan segera kerja-kerja pemulihan banjir jangka sederhana. Sebanyak 20 projek telah disenaraikan dan sedang dalam peringkat pelaksanaan.

Peruntukan yang selebihnya akan diberikan semasa kajian separuh penggal. Bagi kerja pemulihan banjir jangka panjang, daripada jumlah RM6 bilion, cuma RM45 juta sahaja diperuntukkan untuk kajian enam lembangan sungai. Kajian adalah diperlukan bagi memastikan tindakan yang diambil akan mengambil kira semua aspek ekonomi, sosial, alam sekitar dan memastikan projek tebatan banjir akan memberi impak yang maksimum untuk rakyat Johor. Walaupun kita tahu bahawa JPS mempunyai kepakaran untuk melaksanakan, tetapi kita terpaksa juga melantik untuk *fast track* projek-projek ini.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Dari jawapan yang disampaikan tadi, sebenarnya saya nampak angka RM45 juta ini satu angka yang begitu besar walaupun RM6 bilion yang dikatakan itu belum lagi diperuntukkan. Saya hendak tanya, rasional kita meluluskan peruntukan ini, kedua bagi kes Batu Pahat pula, ia adalah satu perkara yang telah ada kesimpulan, di mana jawapan yang saya terima daripada kementerian mengatakan, *open tender* yang akan dibuat selepas 12 bulan kajian itu dibuat. Bermakna akhir tahun 2008, ini bermaksud kalau bulan hadapan banjir lagi, macam mana empat wakil rakyat daripada Batu Pahat hendak jawab dengan mereka, kerana kita masih dalam peringkat membuat kajian.

Master plan saya yakin JPS ada ramai pakar, mereka tahu apa yang berlaku di sana. Saya sudah kata empat kesimpulan, tidak lari daripada empat kesimpulan, di mana hendak buat?

Saya rasa memang ada caranya, kalau jangka panjang biarlah mereka yang dapat PFI konsultan mereka buat, dan bukan sekarang kita ambil satu peruntukan buat perkara itu. Jadi prioriti yang dibuat, yang ditentukan oleh JPS itu mungkin perlu dipertimbangkan semula. Itu rayuan kita, kalau tidak kita berhadapan dengan rakyat, macam mana kita hendak jawab, RM5 juta untuk apa? Sungai masih sumbat, masih lagi ada masalah, jadi saya minta supaya JPS melihat kembali. Ini soal *practicality* dan bagaimana kita hendak set prioriti yang utama. Kalau ini adalah utama, kita utamakanlah kerja-kerja yang perlu dikorek, koreklah sekarang. Jadi *master plan* itu bagi pada PFI konsultan mereka akan tentukan, terima kasih.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya projek jangka pendek telah dilaksanakan dan sekarang kita dapat RM310 juta untuk melaksanakan projek sederhana. Apa yang dimaksudkan sekarang ialah projek jangka panjang di mana kita tidak boleh mengambil kira apa yang kita lihat dengan mata kita sahaja, tetapi kita juga dengan izin, *what is reasonably foreseeable* tetapi juga mengambil kira perkara-perkara *unforeseen issues* seperti *climate change*. Dan ini adalah perkara-perkara yang harus kita lihat, dan secara keseluruhan dengan *master plan* untuk daerah tersebut supaya setelah berbelanja berbilion-bilion ringgit jangan masalah ini berulang lagi. Itulah sebabnya kajian terperinci harus dilakukan. Saya tahu JPS ada kepakaran, tetapi kalau kita gunakan kepakaran ini untuk membuat kajian, maka kerja-kerja yang sedia ada akan tergendala. Itulah sebabnya kerajaan membuat keputusan seperti itu. Saya berharap Yang Berhormat faham.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Ya Yang Berhormat, kerana ini penting untuk pengundi sayalah. Yang Berhormat kata memang benar. JPS mungkin ada kepakaran tetapi dalam kes ini kita lantik perunding. Apa yang saya minta Yang Berhormat supaya kaji semula. Jawapan yang saya terima untuk penyediaan *master plan*, ingin saya memberi tahu, mendedahkan bahawa ini tidak merangkumi kos perunding. Bermakna ia sekadar satu pelan tindakan dan *master plan* untuk RM4 juta, RM 5 juta. Saya cuma merayu, kos ini sebenarnya boleh masuk sebahagian daripada PFI konsultan, biar mereka buat lebih cepat dan saya rasa ianya lebih efisien. Apa kata bila dah buat *master plan*, apabila dalam peringkat pelaksanaan, duit tidak ada, saya rasa itu pun kita terpaksa balik *from scratch* dengan izin, Tuan Pengerusi. Saya rasa perkara ini perlu diteliti dari sudut profesional, terima kasih.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Saya harap Yang Berhormat faham bahawa Kerajaan Persekutuan amat komited untuk menyelesaikan masalah banjir di negeri Johor dengan wujudnya WPI di sana juga. Jadi kita tidak boleh katakan kita buat kajian dan lupakan sahaja komitmen kita kepada rakyat dan negara kita. Jadi Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Kepong telah membangkitkan perkara tentang banjir di Kuala Lumpur. Di mana Pakej 'B', Batu dan Jinjang di mana projek ini terlewat selama enam bulan. Jadi memang kita mengakui bahawa ada masalah di antara kontraktor dengan subkontraktor. Jadi kementerian memang telah pun memahami perkara ini dan kita telah membuat peraturan di mana pembayaran dapat dibuat

terus kepada subkontraktor yang terlibat dengan projek ini dan kita jangka projek ini akan siap awal tahun 2008...

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Pengerusi, penjelasan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya Yang Berhormat Kepong. Ringkas Yang Berhormat ya.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ringkas, memang saya sentiasa ringkas. Tuan Pengerusi, enam bulan yang lepas Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sudah berjumpa dengan pihak kontraktor untuk memberitahu bagaimana pentingnya kita siapkan projek ini. Selepas penemuan Yang Amat Berhormat dengan pihak kontraktor, maka kita dapat masalah tidak berubah. Pihak kontraktor seperti Paremba tidak mampu membayar subkontraktor dan juga masalah pelaksanaan itu, di situ memang terlewat. Dia ditetapkan 27 Disember tahun ini akan disiapkan, tetapi saya nampaknya tidak ada. Kalau tidak kerja macam mana kita boleh siapkan? Mustahil.

Ada juga bukan sahaja di Kepong, di Jinjang, bahkan juga di Gombak projek yang sama sudah dilaksanakan 14 tahun, tetapi sekarang terbengkalai pula. 14 tahun Tuan Pengerusi. Saya pun tidak tahu macam mana tebatan banjir 14 tahun tidak dapat dilaksanakan. Apa masalahnya? Memang bukan kesalahan Yang Berhormat Timbalan Menteri, kerana warisan itu, 14 tahun. Saya berharaplah di Jinjang pun tidak akan mengambil masa bertahun-tahun.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Seperti yang saya maklum tadi perkara ini kita telah memahami dan kita telah pun mengadakan rundingan dengan subkontraktor dan JPS akan terus membuat bayaran kepada subkontraktor yang melaksanakan. Itu sahaja masalah, jadi ianya telah dilaksanakan, kerja akan dilaksanakan seperti yang dijanjikan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Panjang lagi kah Yang Berhormat?

Dato' S. G. Sothinathan: Panjang lagi Tuan Pengerusi. Yang Berhormat Kepong juga telah membangkitkan isu Hutan Simpan Bukit Lagong. Sebenarnya untuk makluman Yang Berhormat, kawasan ini seluas 3,817 hektar sudah digazetkan sebagai hutan simpan. Namun sebahagiannya telah diklasifikasikan sebagai hutan pengeluaran dan sebahagian lagi sebagai hutan perlindungan. Setakat ini tidak ada perancangan untuk menggazetkan hutan ini kepada hutan tadahan. Namun sekiranya perlu, Jabatan Perhutanan Simpanan Malaysia akan melihat kepada perkara ini.

Yang Berhormat bagi Ledang telah membangkitkan satu lot tanah yang berada di tiga negeri iaitu Negeri Sembilan, Melaka dan Johor. Sebenarnya mengikut maklumat Jabatan Pengukuran Malaysia tiada satu lot tanah pun yang terletak dalam tiga negeri.

Namun demikian sekiranya ada maklumat lanjut mengenai lot tersebut, sila kemukakan kepada kementerian saya maka kita akan cuba minta JUPEM untuk menyiasat perkara....

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sungai Petani.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Terima kasih Tuan Pengerusi, Yang Berhormat, saya rasa Yang Berhormat tidak buat catatan itu kot, pegawai mungkin tidak ambil catatan. Saya juga bangkit mengenai dengan banjir ini tadi. Iaitu apa sudah jadi dengan tebatan banjir di Sungai Kuala Muda yang mana saya punya *border* antara Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan kawasan saya.

■1710

Jadi saya hendak tahu kenapa projek itu mengambil masa yang begitu lama dan juga saya sebut macam kawasan-kawasan yang lain seperti baru-baru ini di Pendang berlaku, kemudian di Jerai juga berlaku. Jadi apa yang sedang dilakukan oleh pihak kementerian Yang Berhormat untuk melihat? Kita sudah belanja tebatan banjir ini terima kasihlah diberi tetapi nampaknya tidak siap berapa lama sudah, cukup lama benda ini. Terima kasih.

Dato' S. G. Sothinathan: Tuan Pengerusi, untuk makluman Yang Berhormat sebenarnya di bawah Rancangan Malaysia Kelapan iaitu fasa pertama kita telah membelanjakan RM400 juta dan di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan kita telah peruntukkan RM800 juta. Di mana ianya dibahagiakan kepada dua peringkat iaitu pakej pertama di mana tender telah pun dikeluarkan untuk membersihkan kawasan *upstream* dan *letter of intend* juga telah pun dikeluarkan untuk *downstream* untuk pakej kedua dan ianya akan bermula tahun depan. Pakej pertama telah pun diberikan dan kerja pun telah bermula. Jadi itulah untuk makluman, tidak bermakna tidak catat memang ada catat, saya yang belum baca lagi.

Yang Berhormat bagi Bukit Bintang telah menanya tentang pengurusan hutan di kawasan Wilayah Persekutuan. Untuk makluman Yang Berhormat, kawasan yang dimaksudkan ialah bagi kawasan hutan simpan Bukit Nanas 9.73 hektar, 'Bukit Sungai Yuto' 9.36 hektar dan Sungai Besi 42.2 hektar.

Yang Berhormat bagi Putatan telah menyentuh tentang butiran fotografi udara seluruh Sabah dan Sarawak dan sistem kawalan GPS. Untuk makluman Yang Berhormat bagi Putatan butiran ini melibatkan peruntukan RM3.6 juta bagi tahun 2008. Melihatkan penggambaran udara di Semenanjung Malaysia ialah 1.6 juta, Sarawak satu juta dan Sabah satu juta. Penggambaran udara dilakukan mengikut pekeliling Ketua Pengarah Ukur dan pemetaan seperti berikut:

- (i) kawasan pesat membangun ianya dilakukan tiga tahun;
- (ii) kawasan membangun lima tahun; dan
- (iii) kawasan kurang membangun 10 tahun.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Minta penjelasan. Apakah jawapan Yang Berhormat kepada Yang Berhormat bagi Bukit Bintang, saya juga mahu dengar.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Sudah lepas. Penjelasan soal fotografi udara ini. Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih jugalah kepada jawapan yang diberi oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri. Soal tempat, kawasan yang pesat membangun diadakan pengambilan fotografi udara, setiap tahun. Itu jawapan, tetapi yang sebenarnya pengalaman

saya sendiri saya tidak dapat gambar tersebut dalam masa tiga tahun, saya rasa itu tidak betul dan tidak benar. Ini kerana baru-baru ini juga saya mendapat gambar udara itu yang diambil pada tahun yang lebih daripada tiga tahun. Saya minta penjelasan sekali lagi.

Dato' S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Mungkin saya tidak tahu sama ada Yang Berhormat ada lihat gambar yang terkini ataupun yang mana tetapi adapun kesalahannya adalah pada klasifikasi mungkin sesuatu kawasan yang dulu dianggap sebagai kurang membangun sudah menjadi kawasan yang sedang membangun atau pesat membangun.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Ini ibu Kota Kinabalu.

Dato' S. G. Sothinathan: Jadi memang ia kalau kita lihat Kota Kinabalu mengikut rekod saya tiga tahun sekali. Jadi kalau kita 2007, sekurang-kurangnya tahun 2007 ataupun dalam sebelum tahun 2004 sampai 2007 mesti ada satu gambar yang terkini. Itulah prosedur, sekiranya ada masalah tolong beritahu saya akan minta JUPEM membantu pihak Yang Berhormat untuk menyelesaikan keraguan Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Minta habiskan jawapan Yang Berhormat.

Dato' S. G. Sothinathan: Tuan Pengerusi, Yang Berhormat bagi Tebrau telah menanya tentang perkembangan terkini pelaksanaan projek-projek Wilayah Persekutuan Iskandar dan apakah untuk Sungai Tebrau, Sungai Pandan dan Sungai Tiram? Untuk makluman Yang Berhormat sejumlah RM7.6 juta telah diperuntukkan untuk projek-projek di Wilayah Pembangunan Iskandar di Johor iaitu Sungai Tebrau, Sungai Pandan dan Sungai Tiram termasuk dalam sejumlah RM7.6 juta. Projek-projek ini dijangka siap pada akhir dua tahun ini dibayar melalui peruntukan negeri.

Yang Berhormat bagi Bukit Bintang telah menanya tentang keberkesanan SMART dalam mengatasi masalah banjir dan kesesakan lalu lintas. Sebenarnya pembinaan SMART direka bentuk untuk mengalir air banjir dari kawasan tadahan Sungai Ampang dan Sungai Klang. Dengan pembinaan SMART akan dapat mengatasi banjir di LRT, Putera dan Masjid Jamek. Semenjak pembinaan SMART pada Julai, terowong hanya ditutup sebanyak dua kali iaitu penutupan keseluruhan terowong. Walau bagaimanapun aras bawah ataupun *cover drain* sebenarnya telah sepuluh kali digunakan tanpa penutupan keseluruhan terowong. Oleh itu SMART sudah boleh digunakan sebagaimana sepatutnya dan hanya akan ditutup apabila hujan melebihi 150 meter padu.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat bagi Parit telah tanya tentang MASMA sama ada ianya diperkenalkan tetapi tidak berkesan. Sebenarnya konsep MASMA ini adalah satu konsep yang bagus untuk melambatkan aliran saluran air iaitu *run off*. Namun, sekiranya ianya tidak digunakan dengan baik oleh pemaju-pemaju maka ini tidak akan memberi sebarang kesan. Kita telah pun menyarankan semua pihak berkuasa tempatan supaya menggunakan konsep MASMA di dalam

semua aspek-aspek pembangunan mereka supaya banjir-banjir kilat dapat dielakkan ataupun dapat dikurangkan pada masa-masa akan datang.

Yang Berhormat bagi Putatan dan Sepanggar menanya tentang RM40 juta yang dikhaskan untuk negeri Sabah di mana projek-projek mengikut mereka adalah lembap. Pihak kementerian akan cuba mempercepatkan pelaksanaan projek-projek ini.

Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam telah membangkitkan masalah banjir di kawasan Bukit Mertajam. Untuk makluman Yang Berhormat, saya sebenarnya tidak ada maklumat tentang Bukit Mertajam buat masa ini saya akan cuba beri secara bertulis kepada Yang Berhormat. Yang Berhormat bagi Kinabatangan telah membangkitkan masalah...

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Penjelasan, penjelasan. Bila boleh bagi? Ini kerana makluman ini walaupun baru dibawa tetapi memang pernah dibawa pada sesi-sesi yang lalu dan saya rasa JPS di negeri pun tahu dan di pusat ini pun tahu. Jadi bilakah saya boleh dapat jawapan yang *detail*?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Dia bagi Yang Berhormat.

Dato' S. G. Sothinathan: Dalam seminggulah. Yang Berhormat bagi Kinabatangan telah membangkitkan perkara tentang pencemaran akibat daripada kilang kelapa sawit yang mencemarkan sungai di Kinabatangan. Sebenarnya kita tahu, kita sedia maklum bahawa ada 39 kilang minyak kelapa sawit sepanjang lembangan Sungai Kinabatangan. Berdasarkan keputusan pengawasan kualiti air Sungai Kinabatangan, kualiti air Sungai Kinabatangan kelas dua iaitu berada di tahap bersih. Berkenaan pencemaran kilang kelapa sawit Jabatan Alam Sekitar sentiasa menjalankan penguatkuasaan ke atas semua kilang kelapa sawit di dalam lembangan Sungai Kinabatangan dan lapan daripada 27 kilang ini telah dikenakan tindakan mahkamah kerana tidak mematuhi had pelepasan efluen yang dibenarkan dalam tahun 2007.

Yang Berhormat Seputeh telah pun membangkitkan tentang kawasan Tanjung Pelepas berdekatan dengan tapak ramsa yang telah mendapat kelulusan EIA. Untuk makluman Yang Berhormat, EIA ini telah diluluskan setelah JAS mendapati EIA yang disediakan menepati kehendak Akta Kualiti Alam Sekeliling. Kelulusan projek adalah di bawah berkuasa kerajaan negeri, kita cuma meluluskan laporan EIA sahaja. Berkaitan dengan isu lain iaitu *coal fired power plant* di Sabah telah menanya sama ada EIA telah diluluskan. Ini bermakna laporan yang disediakan belum dapat memenuhi keperluan undang-undang Akta Kualiti Alam Sekeliling, maka EIA masih lagi belum diluluskan untuk projek tersebut.

■1720

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Minta penjelasan. Mengenai Projek Tanjung Piailai, di Pontian yang saya bangkitkan tadi, yang kalau projek itu sebenarnya adalah satu *petrochemical industry hub* di kawasan Tanjung Piailai, Pontian. Jadi kalau ini akan menjejaskan pertumbuhan pokok *mangrove* dan juga alam sekitar di kawasan itu dan juga ia mendatangkan bantahan daripada Peninsular Inshore Fishermen Action Network. Jadi, apakah Jabatan Alam

Sekitar akan mengkaji semula keputusan ini? Kalau ia akan menjejaskan kehidupan dan juga alam sekitar di tempat itu?

Dato' S. G. Sothinathan: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, memang apa yang kita telah luluskan adalah mematuhi Akta Kualiti Alam Sekeliling. Namun kalau ada sebarang maklumat-maklumat terperinci yang di luar pengetahuan kami, sekiranya daripada Yang Berhormat atau pihak-pihak tertentu, maka jika kita memperolehnya kita boleh melihat balik sama ada ia sebenarnya adalah satu yang telah tidak diberikan di bawah pengetahuan kami ataupun tidak. Buat masa ini saya rasa kita tidak ada sebarang masalah untuk meluluskan projek tersebut dan pelaksanaannya akan dilakukan oleh kerajaan negeri.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Kuala Terengganu telah bertanya tentang EIA untuk projek di Kuala Terengganu, bagaimana diukur keberkesanan EIA dan juga tentang nisbah sumber tenaga. Sebenarnya untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kementerian akan arahkan Jabatan Alam Sekitar menyemak perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat. Berkaitan dengan usaha dibuat untuk meningkatkan *post EIA, monitoring* ini adalah satu perkara yang harus kita laksanakan supaya memastikan bahawa projek-projek yang telah diberi kelulusan mematuhi segala syarat yang telah pun ditentukan terlebih awal. Berhubung dengan sumber tenaga, sebenarnya kita ada 1,567 kakitangan dan sumber punca industri yang berpotensi mencemar adalah lebih daripada 60,000 industri. Sebenarnya tenaga kerja tidak mencukupi dan saya mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang memberi sokongan untuk tambahan kakitangan kepada jabatan ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sila habiskan dalam 5 minit Yang Berhormat.

Dato' S. G. Sothinathan: Yang Berhormat Putatan telah bertanya tentang pencemaran daripada kawasan bekas lombong tembaga Mamut ataupun *Mamut Copper Mine* di mana penduduk tidak berpuas hati kerana selepas hujan berlaku pencemaran limpahan air yang tercemar. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kajian pemulihan tanah bekas lombong Mahmud sedang dilakukan di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan untuk mengenal pasti kaedah terbaik bagi mengelakkan kejadian pencemaran berulang. Pemantauan kualiti air Sungai Lohan dibuat pada setiap bulan oleh Jabatan Mineral dan Geosains.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat bagi Ipoh Timor telah membangkitkan tentang masalah kenaikan kadar cukai yang terlalu tinggi di negeri Kedah. Untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, perkara ini adalah perkara yang spesifik di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri Kedah. Pada dasarnya Kanun Tanah Negara membenarkan pihak berkuasa negeri membuat semakan cukai tanah setiap 10 tahun. Kadar cukai adalah ditetapkan sedemikian sebagaimana difikirkan sesuai oleh pihak berkuasa negeri.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Ya, penjelasan. Tetapi dalam perkara ini, ada kenaikan kadar sehingga 1,000, dekat 1,000% dan sungguhpun di negeri-negeri kenaikan kadar

adalah antara 30% ke 33% dan kedua oleh sebab kenaikan kajian semula ialah bertentangan dengan National Land Code, bukannya ini daripada segi penyelarasan *coordination* bahawa pihak kementerian berkenaan perlulah menyelaraskan dengan kerajaan negeri supaya menjaga kepentingan penduduk-penduduk. Kalau tidak saya akan kata, bahawa Barisan Nasional akan kalah dengan teruk dalam *election* akan datang di negeri Kedah?

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Tak apalah, kalah, kalahlah...

Dato' S. G. Sothinathan: Yang Berhormat Ipoh Timor cuba mempolitikkan isu cukai tanah tetapi tidak mahu memberi tahu kepada rakyat...

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Apa politik? Mengenai Deepavali, apa politik? UMNO mengadakan perhimpunan agung hari Deepavali, adakah itu politik?

Dato' S. G. Sothinathan: Mahu beritahu kepada rakyat, cukai. Ini Sumber Aslilah, bukan Deepavalilah.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Jangan mempolitikkan, jangan mempolitikkan!!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tak ada kena mengena Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Jangan mempolitikkan!

Dato' S. G. Sothinathan: ...membuktikan isu ini.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Harap jangan mempolitikkan isu ini. Tarik balik isu ini.

Dato' S. G. Sothinathan: Saya dah maklum, perkara ini...

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Siapa mempolitikkan?

Dato' S. G. Sothinathan: Yang Berhormatlah...

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: UMNO, adakan perhimpunan agung. MIC tak berani untuk bantah!! Ha, itu bukan politik??

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Tak tegur.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Takut! Pengecut! MIC takut!!

Dato' S. G. Sothinathan: Kita tak takut kepada siapa, siapa. Kita berlaku secara jujur. Kita tidak perlu takut kepada siapa-siapa!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, itu tiada kena-mengenalah Yang Berhormat, ya, ya...

Dato' S. G. Sothinathan: Bukan macam Yang Berhormat, jadikan isu cukai tanah yang belum dinaikkan 20 tahun, jadi isu politik. Macam mana pihak berkuasa negeri hendak menguruskan negeri mereka? Ha?

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Jawab yang baik!!

Dato' S. G. Sothinathan: Saya sudah beri jawapan yang baik, tetapi Yang Berhormat tidak mahu terima. Mahu *political mileage* mahu jadikan isu politik. Buat hendak katakan Barisan kalah? Biar kita tengok dalam pilihan raya!!! Biar kita tengok!! [Dewan riuh].

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Ha, kalau tak komplot ialah kalah! MIC pun tak berani!!! MIC *depend on* UMNO sahaja!! [Dewan riuh].

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Tasek Gelugor diam sahaja.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: MIC di pihak UMNO sahaja. Apa Samy Vellu kata? *Blood*, darah ialah darah UMNO!!! Sebab itu, sebab itu apabila Deepavali jatuh dalam perhimpunan agung, MIC pun tak berani, takut!! Pengecut..

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, itu tidak kena mengena dengan isu kita Yang Berhormat, cukuplah.

Dato' S. G. Sothinathan: Kita hidup macam satu keluarga, bukan macam Yang Berhormat!!! Kita kahwin, tidak suka bercerai!!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Ha, itulah. Itu masalah!!

Dato' S. G. Sothinathan: Kita bukan macam itu!!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Timbalan Menteri, Timbalan Menteri, cukuplah.

Dato' S. G. Sothinathan: Sama-sama kita pikul. [disampuk]

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: ...MIC berani, *object*!!

Dato' S. G. Sothinathan: Kita MIC bila-bila pun tak takutlah! Bukan macam DAP, cakap sahaja tak ada bikin!!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, cukuplah Ipoh Timor. Cukup.

Dato' S. G. Sothinathan: Serupa dengan politik Yang Berhormatlah.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Timbalan Menteri, jawablah soalan.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: [Menyampuk]

Dato' S. G. Sothinathan: Ini cukai tanah saya sudah bagi penjelasan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah Timbalan Menteri. Masa sudah habis.

Dato' S. G. Sothinathan: Buat apa nak cakap BN kalah, menang semua? Kita mesti menang! Menang mesti menang!! [Dewan riuh].

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: MIC takut! Sebab itu boleh menanglah!! Takut UMNO!!! Biarkan, menjualkan hak-hak orang-orang India!! Boleh menang pun!!! Oleh sebab bergantung kepada undi-undi!!

Dato' S. G. Sothinathan: MIC pun mesti menang!!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Samy Vellu boleh menang di Sungai Siput oleh kerana UMNO, bukan oleh kerana orang India.

Dato' S. G. Sothinathan: ... orang Cina cuba datang, cubalah!!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Mahu politik. Itu politiklah!

Dato' S.G. Sothinathan: Yalah, ini memang politik.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Mahu menunjukkan MIC, tak ada kuasa, tak ada prinsip, menggadaikan segala hak orang-orang India!!

Dato' S. G. Sothinathan: Ini politik. Yang Berhormat buat, saya pun cakap politik.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, ya, Timbalan Menteri. Pindah ke isu lainlah kalau hendak Timbalan Menteri hendak jawab.

Dato' S. G. Sothinathan: Bila Yang Berhormat cakap kementerian, saya cakap hal kementerian.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah Timbalan Menteri! Sila jawablah.

Dato' S. G. Sothinathan: Tentang hal ini, saya sudah beri jawapan. Kalau hendak terima, terimalah. Kalau tidak hendak terima, itu sudahlah, apa saya boleh buat???

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Itu *consequent*!!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, cukuplah Timbalan Menteri, sila jawablah.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: *Consequent*!! Kalau tidak akan boleh kalah yang teruk di Kedah!! Sungguhpun MIC rasa selamat, oleh sebab bergantung pada UMNO!!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ipoh Timor cukuplah!

Dato' S. G. Sothinathan: Kita tak takut, kita tak takut. Kita memang bergantung pada UMNO, mesti ada ...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Timbalan Menteri, pergi kepada soal pokoklah.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: *Your are slave* UMNO, hamba! MIC seolah hamba, hamba abdi!!

Dato' S. G. Sothinathan: Bila pilihan raya datang, baru hendak pergi KEADILAN, baru hendak pergi PAS. Bila pilihan raya sudah habis, siapa pun tidak tahu!!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, itu tidak ada kena mengena dengan kementerian.

Dato' S. G. Sothinathan: Itu saya hendak jawab. Saya tak boleh diam sahaja.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Itu jawapan hamba UMNO sahajalah, abdi UMNO!!!

Dato' S. G. Sothinathan: Cakap sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, ya teruskan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Boleh habiskanlah tiga minit Yang Berhormat..

Dato' S. G. Sothinathan: Boleh. Kalau cakap kosong macam ini, boleh habis dalam 1 minit pun boleh habis. *[Dewan riuh] [Ketawa]*.

Beberapa Ahli Pembangkang: *[Menyampuk]*

Dato' S. G. Sothinathan: Siapa takut? Berani, mari lawanlah!!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, ya, Timbalan Menteri, teruskan, teruskan..

Dato' S.G. Sothinathan: Oh, cakap macam lelaki bukan? Mari lawan, mari lawanlah!! Jangan cakap *no gender bias*.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Timbalan Menteri, Timbalan Menteri,

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Lawan di mana, lawan di mana?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Jawab soal kementerianlah Yang Berhormat...

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Lawan di Batu Gajahkah?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat jawab soal kementerian ya.. Yang lain sila diamlah...

Dato' S.G. Sothinathan: *You* mahu lawan mana-mana, *you* pergi saya marilah!!

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: ...*so arrogant* la

Dato' S.G. Sothinathan: Kita bukan *arrogant*, bila ada kebenaran, kita mesti berdiri untuk kebenaran. Bukan macam *you all*, cakap saya mahu tipu, bohong!!! [*Dewan riuh*].

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Timbalan Menteri, Timbalan Menteri.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Apa itu? Apa itu kebenaran?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Timbalan Menteri, sila teruskan soal kementerianlah.

Dato' S. G. Sothinathan: Ya? Mahu bangkitkan isu MIClah, Deepavalilah, apa bikin itu semua?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *It is the truth*.

Dato' S. G. Sothinathan: Ini Ipoh Barat lagi tak boleh pakai!!!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Timbalan Menteri, kalau macam ini, dua jam pun tak habis!!

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Itu kenyataan, bahawa...!!

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Hei, sudahlah!!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang lain sila duduklah..

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Bukit Mertajam gantunglah, gantung..

Dato' S. G. Sothinathan: Dia tak berani cakapkah?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Khairi cakap mengenai *new vendors*, *Indian new vendor*.. *Nothing is that?*

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Ipoh Barat pun apilah, cocok, cocok.

Dato' S. G. Sothinathan: Saya sudah pergi ke kementerian, baru tanya sayalah.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Itu memang kenyataan, kenyataan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Timbalan Menteri, pergi ke soal pokoklah. Ya, habiskan..

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Pokok, pokok, mana ada pokok? Langsung pokok tak dak..

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: *[Ketawa]*. Semua rumput.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: *[Menyampuk]* Akar pun sudah mati.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *Waiting for UMNO's direction.*

Dato' S. G. Sothinathan: Itu DAP ikut arahan daripada PAS. Kita tak dak, kita tunjuk *nationallah*. Kita duduk berapa tahun dalam negara ini, tak tahukah? *[Disampuk]*. Pilihan raya kita bertanding sebagai Barisan Nasionallah, bukan MIC, bukan UMNO!!

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tak berani, tak berani guna lambang sendiri. *You dare use your own symbol.* Kita macam gunakan roket, kita guna simbol sendiri.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: ...Barisan Nasionallah!!

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Kepentingan orang India!

Dato' S. G. Sothinathan: Satu persatu cakap,....

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, ya, cukuplah Yang Berhormat..

Dato' S. G. Sothinathan: Apa simbol sendiri, simbol sendiri apa ada? Lagi *election*, lagi langsung tak dak!!

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Ipoh Timor cukup pandailah.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Sambung esok, Dewan ditangguhkan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Timbalan Menteri sila habiskan jawapan.

Dato' S. G. Sothinathan: Dia sudah banyak kacau saya Tuan Pengerusi.. *[Dewan riuh][Ketawa]*.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Sikit sahaja kacau, baru mula sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat mahu biarkan Ipoh Barat kacau.

■1730

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Kalau begitu berani di hadapan pemimpin UMNO begitu... *[Dewan riuh]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah, Ipoh Timor, cukuplah.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Eh, Ipoh Timor...!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Di sini kalau UMNO orang... *[Dewan riuh]*

Beberapa Ahli Pembangkang: *[Menyampuk]*

Beberapa Ahli: *[Bangun][Dewan riuh]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang lain sila duduklah. Sila duduk.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: *[Menyampuk]*

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Dia bukan cakap UMNO, dia cakap kementerian, apalah lu.

Seorang Ahli: Api, api.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: *[Menyampuk]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tutup satu mata... *[Ketawa]*

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Tutup mata. Tutup mata pun tutup.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: *[Menyampuk][Dewan riuh]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tutup telinga, tutup mata.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Pergi luarlah.

Dato' S. G. Sothinathan: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah ya. Yang lain sila diam.
Habiskan jawapan.

Dato' S. G. Sothinathan: Saya hendak sambung.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Habiskan jawapan Yang Berhormat.

Dato' S. G. Sothinathan: Saya hendak habiskan dengan cerita kera oleh Ipoh Baratlah...
[Ketawa]

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Kasi cerita habislah.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Ya, babi, babi jangan lupa Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, masa sudah habis.
Saya bagi satu minitlah untuk menggulung, ya.

Dato' S. G. Sothinathan: Yang Berhormat tadi menyarankan supaya Jabatan Alam Sekitar memikul tanggungjawab untuk melihat sungai-sungai yang dicemarkan oleh penternakan babi ini. Memang kita akan terima saranan dengan baik dan cuba lihat bagaimana kita boleh melaksanakan kajian ini untuk menentukan kualiti air di sungai-sungai dan menasihatkan kerajaan negeri masing-masing.

Yang Berhormat bagi Ipoh Barat telah membangkitkan tentang syarikat yang diberi lesen, sebuah syarikat iaitu Sani K. Naian telah dikenal pasti mempunyai keupayaan menyediakan kuarantin sementara untuk menempatkan kera yang ditangkap. Jumlah sebenar syarikat yang akan diberikan kebenaran belum dimuktamadkan. Setakat ini tiada penglibatan mana-mana pegawai dalam syarikat ini.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Siapa punya kera, siapa punya kera?...

Dato' S. G. Sothinathan: Ini Ipoh Barat punya kera ini... *[Disorak]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Minta penjelasan. Ini pegawai yang saya namakan, saya difahamkan ialah *major shareholder* iaitu DG Musa Nordin...

Dato' S. G. Sothinathan: Saya tidak tahu, tetapi saya beritahu ialah pegawai-pegawai yang sedang berkhidmat di kementerian ini tidak terlibat dalam mana-mana syarikat ini.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Macam mana kita boleh kenal pasti kera atau monyet bandar dan luar bandar. Macam mana boleh dikenal pasti.

Beberapa Ahli: *[Ketawa]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat Timbalan Menteri kata, spesies spesifik dia kata yang luar bandar punya baik, yang bandar punya jahat. Macam mana kita boleh tentukan. *Please* senarai, kriteriakan.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Di Batu Cave punya.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Timbalan Menteri, saya minta habiskan jawapan. Yang Berhormat...

Dato' S. G. Sothinathan: Yang Berhormat kalau hendak, saya boleh minta Yang Berhormat bagi Ipoh Barat untuk membuat lawatan ke Jabatan Perhilitan dan dapatkan satu penerangan secara terperinci tentang kera ini.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Hanya Ipoh Barat.

Dato' S. G. Sothinathan: Ya. Mungkin...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Timbalan Menteri, habiskanlah.

Dato' S. G. Sothinathan: Tuan Pengerusi, saya mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih.

Tuan Chong Hon Min [Sandakan]: Banjir, banjir. Sandakan, isu yang dibawa oleh Sandakan.

Dato' S. G. Sothinathan: Yang Berhormat bagi Sandakan, memang saya tertinggal perkara ini. Memang saya rasa perkara itu harus sebenarnya disemak oleh pemaju. Saya tidak tahu butiran tentang Sandakan, namun demikian saya akan membantu Yang Berhormat untuk mendapatkan butiran terperinci dan memberikannya secara bertulis kepada Yang Berhormat. Ini salah pemaju atau siapa, saya pun tidak tahu.

Tuan Chong Hon Min [Sandakan]: Kerana saya sudah mengemukakan masalah kepada pihak negeri, tetapi saya tidak dapat jawapan. Itu sebab saya membangkitkan isu ini di Dewan yang mulia ini.

Dato' S. G. Sothinathan: Nanti saya cuba minta KPTG untuk membantu dan memberi penerangan tentang perkara ini kepada Yang Berhormat dalam masa seminggu, seperti mana yang saya janjikan kepada Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam sebentar tadi.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Okey.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan, banjir. Mengenai banjir yang...

Dato' S. G. Sothinathan: Banjir yang saya telah pun ceritakan sebentar tadi, Yang Berhormat tidak perlu bimbang. Memang kerajaan sedang membuat kajian untuk seluruh negara tentang semua lembangan sungai dan apabila sudah siap, kita akan cuba cari peruntukan untuk melaksanakan projek-projek tebatan banjir.

Tuan Pengerusi, saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada komitmen yang begitu tinggi yang ditunjukkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat kepada kementerian kami. Kami menghargai kepada sokongan dan pandangan serta teguran dan kita akan berusaha bersungguh-sungguh untuk sama-sama memelihara alam sekitar dalam negara kita. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM960,791,000 untuk Maksud B.23 di bawah Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM960,791,000 untuk Maksud B.23 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM1,850,028,000 untuk Maksud P.23 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 2008 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM1,850,028,000 untuk Maksud P.23 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan 2008.

**Maksud B.24 [Jadual] -
Maksud P.24 [Anggaran Pembangunan 2008] -**

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, terbuka untuk dibahaskan. Ya, Puchong. Yang Berhormat, Yang Berhormat sambung besoklah.

Tuan Lau Yeng Peng [Puchong]: Okey.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ditangguhkan sehingga pukul 10.00 pagi besok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 5.35 petang.